

Mellomheia i Kvinesdal. Foto: Ove Ege

KVINESDAL
KOMMUNE

ÅRSBERETNING OG ÅRSRAPPORT 2019

Innledning

Rådmannens kommentar

Årsberetningen og årsrapporten er koplet sammen til ett dokument. Årsberetningen er den lovbestemte rapporteringen, mens årsrapporten er tilbakemeldingen fra tjenesteområdene på resultater og måloppnåelse. Ved å knytte disse sammen får man en bedre samlet oversikt over kommunens totale bilde for året som gikk.

Kvinesdal kommune har to sentrale roller som samfunnsaktør. Å gi gode velferdstjenester til kommunens innbyggere er vår viktigste oppgave. Kommunen er til for å dekke innbyggernes primære behov for ulike tjenester. Brukerperspektivet skal ha hovedfokus. Denne oppgaven skal løses innenfor et sett av lover, regler og krav om måloppnåelse. Samtidig skal vi være i stand til å endre og utvikle oss i takt med samfunnet omkring, holde orden på økonomien og ikke minst ta vare på den andre vesentlige rollen - kommunen som samfunnsutvikler, tilrettelegger og bidragsyter for næringsutvikling. For å oppnå dette må vi ha dyktige og motiverte ansatte som er stolte av jobben sin. Vi som er ansatt i kommunen har hele tiden som mål å levere så gode tjenester vi kan innenfor rammene våre.

Det er hyggelig å konstatere at netto driftsresultat (NDR) viser 4,18%, noe som er over hva teknisk beregningsutvalg har gitt som anbefaling til kommunene. Premieavviket er på ca. 12,2 mill., kommunen har mottatt arv på 5,8 mill. og kommunen har avsatt ca. 1 mill. til selvkostfond. Ved å ta hensyn til disse parameterne blir korrigert NDR på 0,56%, det vil si lavere enn teknisk beregningsutvalg anbefaler. Det er bekymringsverdig at de tre sektorene til sammen hadde et merforbruk på 3,75 mill.

Målt i kroner hadde kommunen et mindreforbruk på kr 7,99 millioner.

Det vil si at det som «reddet» kommunen var økning i skatteinntekter. Disse skatteinntektene er kun engangsinntekter og er ikke budsjettert med videre i øp2020-2023.

Det som blir utfordringer fremover er å tilpasse driften til den økonomiske rammen. Videre er de fremtidige eiendomsskatteinntektene på vannkraft budsjettert med en høy strømpris.

Strømprisen for 2020 er hittil lav.

Kvinesdal kommune har relativt stor andel frie midler. Totalt er det ved utgangen av 2019 kr 93,7 millioner på disposisjonsfond. Når det gjelder gjeldsgraden er denne over målsetting

(0,6 mot mål på 0,5), noe som betyr at man bør være varsom med store investeringer i årene framover som krever stor lånefinansiering .

Sykefraværet i 2019 var dessverre opp ca. 1 prosent i forhold til året før. Resultatet for organisasjonen som helhet viste 8.03%, mens målsettingen er maksimalt 7, 0%. Ser vi på gjennomsnittet de siste 5 årene så viser det en prosentsats på 7,3. Med en arbeidsstokk på 624 i 2019 betyr det at 49 medarbeidere er borte fra jobb hver dag – et høyt antall og en stor kostnad for Kvinesdal kommune.

Kvinesdal har høye inntekter. Sammenlignet med andre kommuner har Kvinesdal kommune en relativt høy ressursinnsats for å produsere tjenestene. Det gjelder særlig pleie- og omsorgstjenestene. Det henger delvis sammen med at kommunen er langstrakt og at kommunen har valgt en desentralisert struktur som krever mer ressurser enn en gjennomsnittskommune å drifte.

Jeg vil takke alle medarbeidere for den gode innsats dere legger ned for Kvinesdal kommune.

Avslutningsvis vil jeg takke kommunestyret for den tillit de har gitt meg, og ikke minst for det gode samarbeidet i 2019.

Jens Arild Johannessen
Rådmann

Innholdsfortegnelse

1	Årsberetning og årsrapport 2019	4
2	DEL 1 ÅRSBERETNING 2019	5
3	Hovedtallsanalyse:	5
3.1	Driftsregnskapet.....	5
4	Avviksanalyse av driften:.....	12
5	Investeringsregnskapet	18
6	Balansen:	23
6.1	Nøkkeltallsanalyse.....	25
7	Likestilling og mangfold:	31
8	Interkommunalt samarbeid.....	42
9	DEL 2 ÅRSRAPPORT	48
9.1	Organisering av Kvinesdal kommune	48
9.2	Rådmann med stab.....	51
10	Sektor for samfunnsutvikling	53
10.1	Informasjonsheten	56
10.2	Kulturenheten.....	59
10.3	Plan- og Miljøenheten	63
10.4	Teknisk drift.....	69
11	Sektor for oppvekst	73
11.1	Grunnskole felles	77
11.2	Austerdalen skole.....	86
11.3	Liknes skole	90
11.4	Kvinesdal ungdomsskole	93
11.5	Kvinlog skule	96
11.6	Vesterdalen skole	100
11.7	Feda skole	102
11.8	Kvinesdal voksenopplæring.....	105
11.9	Barnehageenheten	109
12	Sektor for helse og omsorg.....	112
12.1	Enhet for habilitering	116
12.2	Åpen omsorg og rehabilitering	120
12.3	Kvinesdal bo og dagsenter	125
12.4	Enhet for Levekår.....	129
12.5	NAV	133

1 Årsberetning og årsrapport 2019

Dette dokumentet er delt opp i to deler, den første delen presenteres årsberetningen og den andre delen presenteres årsrapporten.

Årsberetningen består hovedsakelig av den pliktige rapporteringen etter gjeldende lover og forskrifter med hensyn til økonomisk resultat, jfr. kommuneloven § 48 pkt. 5. En fyldig rapportering for tjenesteområdene vil fremkomme i årsrapporten.

Delen hovedtallsanalyse tar utgangspunkt i de økonomiske oversiktene for driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balansen.

Resultatene er vurdert i forhold til budsjettet og vesentlige avvik i forhold til dette vil bli forklart. Kommuneloven § 47-1 pkt. sier at kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer.

2 DEL 1 ÅRSBERETNING 2019

Denne delen dekker de forhold som skal redegjøres for i hht. Kommunelovens § 48 med forskrifter.

3 Hovedtallsanalyse:

3.1 Driftsregnskapet

I det følgende presenteres driftsregnskapet for 2019 i form av utdrag fra skjema 1a. Avvik mellom regnskap og budsjett kommenteres. Avvik som relateres til enhetene kommenteres under avviksanalyse av driften.

Regnskapsskjema 1A - Driftsregnskapet						
Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2019	Regulering 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER						
Skatt på inntekt og formue	1	-151 171 581	0	-143 071 000	-143 071 000	-141 303 559
Ordinært rammetilskudd	1	-201 701 578	650 000	-202 700 000	-203 350 000	-194 712 560
Eiendomsskatt annen eiendom	1	-65 032 252	-4 000 000	-64 643 000	-60 643 000	-63 756 223
Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger		0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	1	-33 639 461	0	-30 471 000	-30 471 000	-28 463 959
Andre generelle statstilskudd	1	-18 151 213	0	-18 786 000	-18 786 000	-31 074 762
Sum frie disponible inntekter		-469 696 084	-3 350 000	-459 671 000	-456 321 000	-459 311 063
FINANSINNTEKTER/UTGIFTER						
Renteinntekter og utbytte	20	-18 284 242	-51 729	-17 382 729	-17 331 000	-17 391 935
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	11	-5 889 728	-5 889 728	-5 889 728	0	-2 739 378
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		10 101 704	0	10 531 000	10 531 000	8 960 348
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)		115 331	0	0	0	179 839
Avdrag på lån		21 941 000	-59 000	21 941 000	22 000 000	22 017 815
Netto finansinntekter/-utgifter		7 984 065	-6 000 457	9 199 543	15 200 000	11 026 689
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER						
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk		0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	12	21 504 141	19 504 141	21 504 141	2 000 000	15 474 330
Til bundne avsetninger	12	7 740 165	0	6 646 000	6 646 000	3 799 221
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	12	-15 049 615	-15 049 615	-15 049 615	0	-9 761 330
Bruk av ubundne avsetninger		0	0	0	0	-3 537 320
Bruk av bundne avsetninger		0	0	0	0	0
Netto avsetninger		14 194 691	4 454 526	13 100 526	8 646 000	5 974 901
FORDELING						
Overført til investeringsregnskapet		1 696 137	-103 863	1 696 137	1 800 000	1 722 320
Til fordeling drift		-445 821 191	-4 999 794	-435 674 794	-430 675 000	-440 587 154
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		437 826 687	4 999 794	435 674 794	430 675 000	425 537 538
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk		-7 994 504	0	0	0	-15 049 615

Frie disponible inntekter:

1) Skatt på inntekt og formue.

Kvinesdal kommune har ikke justert skatten i løpet av 2019. Avviket mellom regnskap og regulert budsjett er på 8,1 mill., noe som utgjør 5,66% høyere enn budsjettet. Årsaken til avviket skyldes at det i statsbudsjettet er anslått et for lav skattevekst i 2019. I revidert nasjonalbudsjett er denne skatteveksten oppjustert på landsbasis. Kvinesdal kommune har

ikke oppjustert denne skatteveksten lokalt, da det var usikkert hvor mye dette ville slå ut for Kvinesdal kommune.

Regjeringen har videreført at 40pst av kommunesektorens inntekter skal komme fra skatter. Skatteinntekter og inntektsutjevning for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. Det er lagt inn en vurdering av beste anslag for kommunens skatteinntekter. Det er denne delen som er usikker og ikke et treffsikkert anslag for skatten.

2) Ordinært rammetilskudd

Til beregningen av rammetilskuddet inklusiv inntektsutjevningen ble det brukt en prognosemodell som er utarbeidet av kommunenes sentralforbund (KS). Kommunen har budsjettert med 202,7 mill., regnskapet viser 201,702 mill. Det vil si at kommunen har fått ca. 1 mill. mindre enn budsjettert. Det vil si 0,5% lavere enn regulert budsjettet. Skattevekst har og en påvirkning på ordinært rammetilskudd.

3) Skatt på eiendom

Kvinesdal kommune har for eiendomsskatteåret 2019 vedtatt at det skal skrives ut eiendomsskatt etter (esktl.) § 3 første ledd bokstav c. (Kommunen skriver og ut eiendomsskatt i tråd med kompensasjonsordningen for tidligere verk og bruk). Det betyr at kommunen skriver ut eiendomsskatt på vannkraft Sira-Kvina, skatt på småkraftverk og verk og bruk. Kommunestyret har vedtatt en skattetakst på 7 promille.

Regulertbudsjett viser 64,6 mill. mot regnskapet på 65 mill. Det er et positivt avvik på ca. 0,4 mill. avvik i prosent på 0,6% i forhold til regulert budsjett og regnskap. Årsaken til avviket skyldes nye opplysninger om verk og bruk under arbeid. Kvinesdal kommune etterspurte Statnett om opplysninger på verk og bruk under arbeid november 2018. Kvinesdal kommune fikk opplysningene januar 2019. Økningen skyldes nye opplysninger av Vestre korridor og mer skatteinntekter fra Sira-Kvina kraftverk.

4) Andre direkte eller indirekte skatter

Denne posten består av konsesjonsavgift og naturressursskatt. Konsesjonsavgifter er avgifter som er knyttet til vannkraftutbygging. Avgiftene er for å gi kommunen en erstatning for generelle skader og ulemper som ikke blir kompensert på annen måte. Konsesjonsavgiften går inn i et fond sammen med avsetningene til næringsfond. Det var budsjettert med 6,646 mill., kommunen fikk inn 7,709 mill. Konsesjonsavgiftens netto utbetalinger sammenlignet med

regulert budsjett utgjør et avvik på 1,063 mill. Avviket skyldes at konsesjoner som avgiftssatser har blitt justert i 2019 av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Avgiftssatsene for den enkelte konsesjon blir justert med konsumprisindeksen hvert 5. år. Årstallet de sist er justert fremkommer i tabellene nedenfor.

Kraftverk	Konsesjonsdato	Nat.hk.	Avgiftssats	Sist just	Ford. %	Beløp
Duge	05.07.1963	78 030	48,21	2019	16,77	630 829
Kvinen	05.07.1963	37 143	48,21	2019	16,77	300 281
Roskrepp	05.07.1963	18 268	48,21	2019	16,77	147 687
Solhom	05.07.1963	110 808	48,21	2019	16,77	895 821
Tjørhom	05.07.1963	92 922	48,21	2019	16,77	751 223
Tonstad	05.07.1963	538 897	48,21	2019	16,77	4 356 683
Åna-Sira	05.07.1963	68 631	48,21	2019	16,77	554 843
Sum Sira Kvina kraftselskap						7 637 367
Kraftverk	Konsesjonsdato	Nat.hk.	Avgiftssats	Sist just	Ford. %	Beløp
Hisvatn	02.08.2002	509	24,14	2018	100	12 286
Sum Hisvatn kraftlag as						12 286
Kraftverk	Konsesjonsdato	Nat.hk.	Avgiftssats	Sist just	Ford. %	Beløp
Høylandsfoss	30.06.1949	690	32,23	2019	10	2 224
Høylandsfoss	15.12.1950	36	30,64	2019	100	1 103
Høylandsfoss	15.08.1952	763	24,26	2019	70	12 955
Høylandsfoss	24.11.2000	Erv.	27,83	2016	100	42 769
Sum Agder energi vannkraft as						59 051
Totalsum konsesjonsavgifter						7 708 704

Naturressursskatt kommer fra de store kraftverkene Tonstad, Åna-Sira og Solhom. Fra småkraftverk er det Høylandsfoss og Trølandsfoss. Naturressursskatten beregnes med 1,1 øre/KWh til kommunen av gjennomsnitt produksjon av kraftverkene de siste 7 årene (2011-2017).

Forutsatt at selskapet har tilstrekkelig skattegrunnlag for overskuddsskatten i fremtiden, vil naturressursskatten ikke utgjøre noen ytterligere skattekostnad for selskapet.

Naturressursskatten er budsjettert med 23,825 mill. regnskapet viser 25,931 mill. et avvik på 2,106 mill. som gir prosentvis avvik på 8,84%. Årsaken til avviket skyldes fordelingsprosjenter i skatteregnskapet.

Kommunens prosentandel hvert år av samla etterskuddspliktige blir anslått av SKD.

Korrigerings/retting blir rettet opp når de endelige fordelingsprosjenter foreligger.

5) Andre generelle statstilskudd

Denne posten består av integreringstilskudd, statstilskudd asylmottak og rentekompensasjoner for skolebygninger, eldreomsorg og kirkebygg.

Det er et negativt avvik i forhold til regnskap og regulert budsjett på 0,635 mill. prosentvis avvik blir 3,38%. Avviket skyldes mindreinntekter enn det som var estimert på integreringstilskuddet, det utgjorde 1,13 mill. Rentekompensasjons merinntekter på 0,5 mill. i forhold til regulert budsjett. Det skyldes høyere rente enn det som kommunen fikk opplyst fra Husbanken da budsjett 2019 ble vedtatt.

Finansinntekter/utgifter:

7) Renteinntekter og utbytte

Utbytte til Agder energi utgjorde 13,71 mill. Renteinntektene av bankinnskudd og startlån var på 4,53 mill., Det ble et positivt avvik på ca. 0,902 mill. som utgjør 5,19% avvik fra regulert budsjett. Kvinesdal kommune har bankavtale med Sparebanken sør og det er avtalt en fast rente i hele avtaleperioden, det medfører at årsaken til avviket er økning bankinnskuddet i forhold til det som er budsjettert som grunnlag.

8) Gevinst finansielle instrumenter

Denne posten består av oppgjør etter Terra securitas ASA konkursbo. Denne posten er tatt opp i en budsjettrevisjon.

9) Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Denne posten består av renteutgifter på lånene som er tatt opp i forbindelse med investeringene og startlånene. Det ble 0,43 mill. mindre utgifter enn regulert budsjett viser.

10) Tap på finansielle instrumenter

Det er eiendomsfond Aberdeen Asia som er nedskrevet med 0,115 mill. Kvinesdal kommune har lagt reduksjon ned til 45% til grunn for beregning av verdien. For mer utfyllende kommentar vises det til note 11 i årsregnskapet 2019.

11) Avdrag på lån

Gjelder minimumsavdrag på de kommunale lånene. Det er betalt 21,941 mill. i avdrag for regnskapsåret 2019.

13-19) Avsetninger og bruk av avsetninger:

Dette er avsetninger og bruk av avsetninger som er vedtatt av kommunestyret, det som er brukt eller avsatt i driften er ikke med i disse tallene.

Avsetningen til ubunden avsetninger, som er avsetninger til disposisjonsfondet er identisk med det kommunestyret har gitt føringer på. Det er derfor ingen avvik.

Det samme gjelder for bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk.

Bruk av bundne avsetninger er det ingen transaksjoner på hverken regnskap eller budsjett.

Avsetningen til bundne fond, i dette tilfelle til næringsfondet er 1,13 mill. høyere enn budsjettet. Årsaken til avviket skyldes at konsesjoner som avgiftssatser har blitt justert i 2019 av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). All inntekt i forbindelse med konsesjonsavgiften skal avsettes til næringsfondet. Fondsmidlene kan ikke nyttes til å dekke løpende drift av kommunen jfr. §2 formål.

20) Overføringer til investeringsbudsjettet

Denne er lik som budsjettet, det er egenfinansieringsbidrag fra driften til investeringsregnskapet.

Summen av punkt 1 til og med 20 viser hva som er igjen til fordeling, 445,821 mill. Det ble brukt 437,827 mill. i driften (skjema 1B). Det medfører at mindreforbruket ble på 7,99 mill.

Vesentlige avvik i forhold til revidert budsjett

I løpet av 2019 er det ikke store endringer fra regnskap til regulert budsjett, se tidligere kommentarer ovenfor. Det er tilstrebet å ta høyde for de fleste endringene i løpet av 1. og 2. budsjettrevisjon, men man har ikke klart å utligne alle.

Regnskapsmessig mindreforbruk:

Bunnlinjen i kommunens driftsregnskap kalles regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk. Kommuneregnskapet er finansielt orientert og tar utgangspunkt i inntektene som kommunen

har tilgjengelig. Et forbruk ut over inntektene er dermed et merforbruk og gir et underskudd. Bunnlinjen tar opp i seg både ordinære driftsposter, renter og avdrag samt de interne finanstransaksjonene. Interne finanstransaksjoner er bruk av og avsetning til fond og overføring til investeringsregnskapet.

Regnskapet for Kvinesdal kommune viser et regnskapsmessig mindreforbruk på **7,99 mill.**

Årsaken til mindreforbruket kan oppsummeres slik:

Hva er årsaken til mindreforbruket?	
Skjema 1B (Driften kap.1-7)	
Merforbruk i ansvar (1000-6520-Driften)	(3 754 601)
Mindreforbruk VA selvkost og kai og anløp	1 022 693
Mindreforbruk interkom/pensjon osv.	577 950
Sum mindreforbruk skjema 1B, hele driften	(2 153 959)
Skjema 1A	
Mer personskatt og naturressursskatt	10 206 338
Mer eiendomsskatt	389 252
Mindre rammetilskudd inkl.inntektsutjevn.	(998 422)
Mer rentekompensasjon	498 225
Mindre integreringstilskudd flyktninger	(1 133 013)
Mer renteinntekter og mindre renteutgifter	1 217 544
Avsette renteinntekter arv	(31 461)
Sum mindreforbruk skjema 1A	10 148 463
Mindreforbruket	7 994 504

Netto driftsresultat (NDR)

Netto driftsresultat (NDR) i prosent av driftsinntekter viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. For å sikre en forsvarlig formuesforvaltning, er det anbefalt at NDR i prosent av inntektene minimum bør være 1,75 prosent samlet for kommunesektoren. For å opprettholde et stabilt investeringsnivå uten reell økning av gjelden, er det nødvendig at NDR i prosent av driftsinntektene holder seg på et relativt høyt nivå.

Svakheten ved NDR er at det er avdragsutbetalingene og ikke avskrivningene som innvirker på driftsresultatet. Avskrivningene har ikke resultateffekt i det kommunale regnskapet. Når avdragene erstattes med avskrivningene viser NDR gjennomgående lavere tall. NDR for Kvinesdal kommune er på 4,18 prosent.

For å få frem et mest mulig realistisk bilde av NDR er det gjort korrigeringer eller periodiseringer, tabellen nedenfor viser korrigeringene. Kommunen har mottatt øremerkede tilskudd, gaver eller innbetalinger hvor utgiftene skal finansieres av disse. Bruk av disse

finansieringskildene vil først påløpe ved et senere driftsår. Derfor blir disse øremerkede tilskudd, gaver eller innbetalinger avsatt til fond for så å bli brukt i senere driftsår. Det medfører at regnskapet blir «blåst» opp av inntekter som ikke blir brukt i 2019. «Overskudd» på selvkosttjenester skal tilbakeføres til abonnementene/brukerne, disse er ikke disponibelt for kommunestyret. I kommuneregnskapet inngår driftsinntektene i året hvor inntektene er kjent (normal utbetalt) og tilhørende utgifter inngår i driftsregnskapet det året de påløper. Periodisering skjer gjennom bruk og avsetning til bundne fond. NDR fanger ikke opp slike periodiseringer.

	NDR	27 227 991	0,0418
1	Mottatt og avsatt til bundne-fond		
2	Mottatt arv Josef Åmodt	- 5 556 026	
3	Mottatt gravstedslegat Josef Åmodt	- 335 000	
4	Mottatt tilskudd helsedirektoratet-demens	- 1 854 480	
5	Kalking	- 205 347	
6	Vann-selvkost	- 397 227	
7	Vann Knaben- selvkost	- 467 707	
8	Avløp-selvkost	- 720 820	
9	Havn-selvkost	- 637 544	
10	Anløp-selvkost	- 122 132	
11	Premieavvik	- 12 270 474	
12	Bruk av bunde fond	16 455 169	
13	Avsatt til bundne fond uten om punktene 1-10.	- 17 469 146	
	Korrigert netto driftsresultat	3 647 258	0,0056

Premieavvik bør også korrigeres for å få et mest mulig realistisk NDR.

Premieavvik er forskjellen mellom [forsikringspremie](#) og [pensjonskostnad](#).

[Forsikringspremien](#) er basert på et krav om forsikringsmessig dekning av opptjente ytelser på balansedagen – tilstrekkelige midler i pensjonsordningen til å kunne innfri pensjonsforpliktelsene som medlemmene fram til nå har tjent opp rett til.

[Pensjonskostnadene](#) baseres på forventet lønn på pensjoneringstidspunktet (sluttlønn). Den årlige regnskapsmessige pensjonskostnaden skal utledes av hva pensjonsforpliktelsen vil være dersom den ansatte står i stillingen helt fram til pensjonering.

NDR fremkommer ved å finne NDR i skjema «hovedoversikt drift» og dividere på sum driftsinntekter i skjema «hovedoversikt drift». NDR før korrigeringer er på 4,18% etter korrigeringer viser den ca.0,56%.

Handlingsrom

Netto driftsresultat blir ofte brukt til å beskrive kommunens økonomiske handlefrihet, i og med at netto driftsresultat viser hva kommunen har til disposisjon til egenfinansiering av investeringer og avsetninger fra årets drift. Kommunens handlefrihet vil imidlertid også være påvirket av om kommunen må avsette midler til bundne fonds og om kommunen har brukt av bundne fonds som kommunen har avsatt penger til tidligere. Handlefriheten er også påvirket av om kommunen må dekke inn tidligere års regnskapsunderskudd.

4 Avviksanalyse av driften:

Skjema 1b (driften) har i 2019 et samlet merforbruk på 2,15 mill.

Driften fikk økt rammene i første og andre budsjettrevisjon. Mange av disse bevilgninger vil også ha effekt fremover.

Avvikene leses ved å ta differanse fra regulertbudsjett mot regnskap, dersom det er overforbruk så vil dette komme frem som -, dersom det er mindreforbruk vil dette komme frem som et positivt tall.

Sektor for samfunnsutvikling

Informasjonsenheten:

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
16 232 082	17 099 000	866 918	5,07

Enhetsleder Hege Fåland Ludvigsen har levert et resultat i tråd med budsjettet. Hennes forklaring til mindreforbruket er:

«I budsjett 2020 er rammen til informasjonsenheten nedjustert med hensyn til at rammen ikke er balansert i forhold til endringer som ble gjort i forbindelse med omorganiseringen.

Det er dette som er årsaken til mindreforbruket i 2019».

Rådmann og fellesutgifter:

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
26 438 839	28 388 000	1 949 161	6,87

Rådmannen Jens Arild Johannessen har levert et mindreforbruk på 1,95 mill.

Rådmannens forklaring er følgende: «Hovedårsaken skyldes to ting, den første tingen er inntektsføring av oppsamlet innbetaling angående OU-midler på 1,21 mill. Den andre tingen er sykemelding og at det ikke er tatt inn vikar.»

Plan og miljøenheten

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
6 682 774	8 130 000	1 447 226	17,80

Enhetsleder Chris Michelsen har levert et resultat i tråd med budsjettet. Hans forklaring til mindreforbruket er:

«Vakante stillinger står for en del av mindreforbruket 0,5 mill. Vi har hatt mindre behov for konsulenttjenester i forbindelse med utarbeidelse av planer i 2019, det står for 0,34 mill. I 2020 påregnes det konsulentutgifter igjen i forbindelse med oppstart av nye planer. Vi har hatt økte inntekter sammenlignet med 2018 i forbindelse med byggesak og oppmåling (0,420 mill.+0,280 mill.), som skyldes i hovedsak en økning i antall dispensasjoner.»

Kulturenheten

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
11 178 617	10 117 000	-1 061 617	-10,49

Enheten har levert et resultat som ikke er i tråd med budsjetttrammen. Det er to ansvarsområder som er årsaken til det negative avviket, det er Kvinabadet med merforbruk på ca. 0,7 mill. og kinoen med merforbruk på ca. 0,95 mill. Kvinabadet viser et negative avvik på lønn, matvare og kantinedrift. Årsaken til at det ble avvik på lønn er at det politisk er åpnet opp for lengre og hyppigere åpningstider enn det som var opprinnelig budsjettet. De største negative avvikene på kinoen er på lønn, overtid, lisenser og avgifter, svikt i kiosksalg og svikt i billettsalg. Virkningene av at kommunen inngikk en ny avtale med Utsikten hotell om at hotellet skulle leie hele kommunens areal på Utsikten. Har fått konsekvenser på at utleie av kulturhuset til kommunale møter og konferanser har økt betydelig. Det har igjen medført til større belastning på de ansatte, da de har måtte jobbe overtid. Kulturhuset og kinoen sender ikke ut intern fakturering i kommunen, derfor gjenspeiles ikke økningen i økte leieinntekter.

Årsaken til at det ble avvik på lisenser og billettsystem er blant annet at kommunen har fått dyrere lisenser på billettsystem, support på kinoutstyr og andre digitale tjenester. Dette skyldes at de nasjonale avtaler utgikk i 2018. I tillegg har leie av kinofilmer blitt dyrere, som skyldes den årlige prisøkningen. Kommunestyret har i de siste årene ikke kompensert for prisveksten.

Teknisk drift

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
45 756 313	44 040 779	-1 715 534	-3,90

Enheten har levert et resultat med 1,72 mill. i merforbruk. Det er flere årsaker til merforbruket, den største årsaken til merforbruket er strømprisen. Budsjett 2019 er det budsjettert med 72 øre/kWh, det inneholder strøm pris, nettleie (fastledd+energiledd) og forbruksavgift. Det faktiske beløpet ble 112 øre/kWh. I budsjett 2020 er rammen til teknisk økt med 0,5 mill. Det tilsvarer en budsjettert strømpris inkl. nettleie og forbruksavgift på 77 øre/Kwh.

Sektor for oppvekst

Kvinesdal skolen

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
79 197 885	77 727 000	-1 470 885	-1,89

Skolesektoren leverte et merforbruk på 1,47 mill. Budsjettavviket skyldes blant annet ekstra vikarer for å løse skolens utfordringer i forhold til elever som har ulike utfordringer faglig og sosialt. Det har også vært utskiftninger og overlappinger i flere stillinger.

Voksenopplæringen:

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
3 373 037	2 600 000	-773 037	-29,73

Voksenopplæringen hadde et merforbruk på 0,77 mill.

Det skyldes blant annet: To deltakere fra Sirdal sluttet, det medførte mindre inntekter.

Enheten fikk to nye voksne spesialelever, det medførte økte utgifter. I tillegg har det vært mye fravær i enheten.

Barnehagene:

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
47 757 786	47 764 000	6 214	0,01

Enhetsleder Solfrid Egeland Eiesland fortsetter å levere et positivt mindreforbruk. De ansatte driver barnehagene med god økonomistyring i alle ledd.

Sektor for pleie og omsorgssektoren:

Det er kun enheten Levekår som har et mindreforbruk, resten har levert et resultat i merforbruk.

Enheten Levekår

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
25 128 649	25 624 000	495 351	1,93

Enhetsleder Vigdis Hunsbedt har alltid klart å levere et resultat i pluss. Mindreforbruk på 0,5 mill. skyldes stort sett tilskudd for enslige mindreårige som er høyere enn budsjettet.

Enhet for habilitering

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
39 511 394	39 402 000	-109 394	-0,28

Enheten har hatt inne Therese Netland som vikarierende enhetsleder til Carina Alemi.

Enheten har levert et lite merforbruk og må betraktes å ha kommet i økonomisk-balanse.

Enhetsleder Therese Netland sier følgende om merforbruket:

«Enheten har hatt et merforbruk på kr.109 000. Resultatet er bedre enn forventet, og skyldes hovedsakelig variasjoner i inntekt på ressurskrevende brukere.»

Åpen omsorg

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
56 105 752	54 852 000	-1 253 752	-2,29

Merforbruket skyldes et stort sykefravær i enheten. Den er på 12,38%, noen avdelinger har et høyere sykefravær. Det utløser behov for overtid og ekstra vikarer. Enhetsleder Torhild Kvinlaug sier at *«enheten har det siste året opplevd et enormt press på tjeneste, selv om vi jobber målrettet med effektivisering skjer ikke endringene over natten, vi får flere brukere og færre ansatte i de tjenestene som opplever den desidert største pågangen nemlig i hjemmetjenesten og korttidsavdelingen.»*

Kvinesdal bo og dagsenter

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
38 925 333	36 809 221	-2 116 112	-5,75

Enheten gikk med et merforbruket på 2,1 mill. Det er flere årsaker til overskridelsen, i hovedsak skyldes det avvik på lønn. Det er på grunn av at det er tatt inn vikarer for å dekke opp av sykefraværet. Sykefraværet i 2019 har vært på 9,67%. I tillegg har enheten overtatt noen tjenester fra Åpen omsorg uten at dette har blitt kompensert fullt ut.

Nav

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
15 508 693	15 213 000	-295 693	-1,94

Enheten har et merforbruk på -0,3mill. Enhetsleder Bente Haugland forklarer merforbruket som følgende «Utgifter til VISMA i forbindes med innkjøp av ny programvare- DIGISOS. Refusjonskrav fra flyktninger som flyttet til Oslo. Mer utgifter til sosialhjelp flyktninger enn det som er budsjettet.»

Helse og omsorg

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
23 445	300 000	276 555	92,19

Dette er et felleskapittel for Helsesektoren som styres av kommunalsjef for helse og omsorg. Tanken er at det skal brukes til digitalisering i helsesektoren. Avviket skyldes at det er brukt minimalt på dette ansvarsområdet samt at kommunen har mottatt inntekt fra andre kommuner.

Interkommunale samarbeid

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
29 461 273	32 246 000	2 784 728	8,64

Hadde et mindreforbruk på 2,78 mill. Hovedårsaken til avviket skyldes at barnevernet har kommet med en kreditnota på 1,15 mill. og Lister PPT med en kreditnota på 0,45 mill. Årsaken til kreditnota er på grunn av at vertskommunen har betalt tilbake oppsamlet midler mottatt av medlemskommunene i løpet av årene. Det medfører at vertskommunene Farsund kommunen ikke har noen fond i 2020. Vertskommunen informere at de vil fremover gjøre opp regnskapet for det året det gjelder og ikke sette av på fond slik de før har gjort.

VA-området

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
-7 420 233	-6 623 000	797 233	12,04

Dersom vi ser på ansvarsområdene 6800 til 6840 viser det et mindreforbruk på 0,8 mill. Det gir ikke et rett bilde av selvkostområdet, siden selvkost har direkte og indirekteutgifter. I tillegg er det bruk eller avsetning til bundne fond. Vann Knaben gikk med 0,455 mill. i overskudd, avløp Knaben gikk med 0,917 mill. i overskudd, Vann gikk med 0,327 mill. i overskudd og avløp gikk med 0,654 mill. i underskudd. Overskuddet settes av på et bunden fond som vil fremkomme som en utgift i driften ved å avsette til fond. Og underskudd dekkes av fond dersom det er midler på fondet. Det vil i regnskapet vises som en inntekt ved bruk av fond. Viser til note 18 i årsregnskapet 2019 for utfyllende informasjon.

Kirke og andre tros- og livssynssamfunn

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
6 441 794	6 463 000	21 206	0,33

Denne ansvarsposten inneholder tilskudd til Kvinesdal kirkelige fellesråd, her er budsjettet 5,698 mill. regnskapet viser 5,698 mill. Tjenesteytingsavtalen på 0,125 mill., her viser regnskap og budsjett 0,125 mill. Krematorie er budsjettert med 0,140 mill., kirken har hatt utgifter på 0,02 mill. Kvinesdal kommune har utbetalt 0,02 mill. til kirken. Tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn er budsjettert med 0,5 mill., det er utbetalt 0,599 mill. Det vil si at kommunen har betalt ut nærmere 0,1 mill. mer enn budsjettet. Det totale avviket er positivt på 0,02 mill.

Pensjon

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
5 763 805	3 389 794	-2 374 011	-70,03

I henhold til gjeldende regnskapsregler belastes pensjonspremie i driftsregnskapet. Avviket mellom pensjonspremien og beregnende pensjonskostnader føres som premieavvik. Dersom pensjonspremien er høyere enn pensjonskostnader betyr dette et positivt premieavvik som inntektsføres i det aktuelle regnskapsåret og utgiftsføres deretter over 7 år. Negativt premieavvik framkommer når premien er lavere enn pensjonskostnader. Negativt premieavvik utgiftsføres i det aktuelle regnskapsåret og inntektsføres deretter over 7 år. Hensikten med ordningen er å sikre jevnere belastning av pensjonsutgifter i regnskapet. På kort sikt er det beregnet pensjonskostnad som får resultateffekt mens på lang sikt er det pensjonspremien som får resultateffekt.

Som følge av at pensjonspremien har vært høyere enn de beregnede pensjonskostnader i de siste årene er akkumulert premieavvik blitt 34,96 mill. i 2019. Dette er utgifter som kommunen må dekke inn over driftsbudsjettet de neste 7 årene.

Kommunen har satt av midler til å dekke de fremtidige amortiseringsutgiftene. Det vil si at det brukes av fondet for å dekke utgiftene og det oppståtte premieavviket vil og føre til avsetning eller bruk til/av premieavvikfondet.

Forskjellen på regulert budsjett og regnskap er på -70,03%. Hovedårsaken til avviket er reguleringspremien i forhold til pensjonsinnskudd.

Konsesjonskraftsalg

Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Avvik	Avik i %
-8 280 000	-8 285 000	-5 000	0,06

Salget er tilnærmet lik budsjettet. Det er salg til Eramet og KIKS.

I Agder har de 19 kommunene med rett til konsesjonskraft sammen med fylkeskommunen opprettet et interkommunalt selskap, Konsesjonskraft IKS.

5 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet omfatter utgifter og inntekter til investeringer i bygg og anlegg, kjøp og salg av aksjer\andeler, renter og avdrag videreutlån og utlån av egne midler. I

investeringsregnskapet føres i tillegg avsetninger og bruk av fond til investeringsformål.

Investeringsregnskapet er et selvstendig regnskap.

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet					
Tall i 1 kroner	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regulering 2019	Opprinnelig Budsjett 2019	Regnskap 2018
FINANSIERINGSBEHOV					
Investeringer i anleggsmidler	23 446 485	24 296 192	-1 967 808	26 264 000	42 903 762
Utlån og forskutteringer	1 865 000	2 065 000	-935 000	3 000 000	2 246 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 589 137	1 589 137	-210 863	1 800 000	1 722 320
Avdrag på lån	2 449 131	2 300 000	300 000	2 000 000	2 399 590
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	661 298	0	-1 000 000	1 000 000	623 143
Årets finansieringsbehov	30 011 051	30 250 329	-3 813 671	34 064 000	49 894 815
FINANSIERING					
Bruk av lånemidler	-800 000	-1 000 000	23 571 000	-24 571 000	-26 177 633
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-5 525 017	-5 523 017	-4 523 017	-1 000 000	-197 871
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0
Kompensasjon merverdiavgift	-2 731 160	-388 382	2 504 618	-2 893 000	-3 845 643
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-17 261 464	-16 062 301	-14 062 301	-2 000 000	-12 683 195
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-26 317 641	-22 973 700	7 490 300	-30 464 000	-42 904 341
Overført fra driftsregnskapet	-1 786 137	-1 786 137	13 863	-1 800 000	-1 722 320
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-1 907 272	-5 490 492	-3 690 492	-1 800 000	-5 268 154
Sum finansiering	-30 011 051	-30 250 329	3 813 671	-34 064 000	-49 894 815
Udekket / Udisponert	0	0	0	0	0

Kommunen har brukt veilederen «budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet» som er utgitt av kommunal- og regionaldepartementet ved avslutning av investeringsregnskapet. Som tidligere år har det også i 2019 vært et stort fokus på at investeringsregnskapene skal være så realistiske som mulig. I veilederen er det opplyst at investeringsbudsjettet skal være 1-årig. Det er ikke alltid like praktisk å få til, men det er fullt fokus på å kunne klare denne målsetningen. Investeringsprosjektene er ikke realistiske med tanke på at det skal gjennomføres på 1 år. Det har medført at flere av prosjektene er blitt nedskrevet i 2019. Rådmannen har som målsetning å legge prosjektene i tidslinjen ØP2020-2023.

Investeringsutgifter.

Investering i anleggsmidler

Opprinnelig budsjett for 2019 utgjorde 26,26 mill. Overført ramme fra 2018 utgjorde nærmere 14 mill. (vedtatt i kommunestyresak 35/19 og 45/19). I tillegg er noen investeringsprosjekter nedskrevet i løpet av 2019. Summen av investeringsrammen for 2019 som vises som regulert budsjett var altså på 24,3 mill.

Brutto investeringsutgifter på 23,45 mill. er i regnskapets-hovedoversikt splittet mer i detaljer enn det er i årsberetningen, og splitting på enkelt prosjekter framgår av det detaljerte investeringsregnskapet skjema 2B. Det vises også til noter i regnskapet for ytterligere forklaringer.

Noen av investeringsprosjektene går over flere regnskapsår, og det er ikke uvanlig med periodiske avvik mellom budsjett og regnskap i byggetiden. Det vil fortsatt bli fokus i 2020 på å redusere dette avviket. Det gjøres ved at budsjettet nedjusteres ned til et realistisk nivå.

Det har vært en vanlig praksis at de prosjektene som ikke er blitt ferdigstilt i 2019 er blitt automatisk videreført til neste budsjettår. I 2020 vil en kun overføre de prosjektene som det vil skje aktiviteter på. De prosjektene som vil bli overført til neste budsjettår vil komme som en egen sak til kommunestyret.

Investeringsregnskapet viser at egenfinansieringen er overført fra drift til investering på 1,79 mill. og bruk av avsetninger på 1,91 mill.

Det har ikke vært negative avvik per prosjekt som overskrider 1 mill., dersom en ser bort fra prosjekt eiendomsarkiver som har et negativt avvik på 1,2 mill. Opprinnelig så lå midlene i budsjett 2019, men av signaler vi fikk så skrev vi ned prosjektet til null. Ved slutten av året viste det seg at kommunen allikevel fikk utgiftene i 2019. VA totalt har et mindreforbruk på ca.0,1 mill. Positive avvik over 1 mill. skyldes at disse ikke er regulert ned i en budsjettrevisjon. Årsaken til det positive avviket skyldes at det er for stor budsjetttramme i 2019, og at denne burde vært fordelt ut over planperioden. Videre skyldes det positive avviket at det har vært forsinkelser i prosjektene.

Utlån og forskutteringer

Post “Utlån og forskuttering” Denne består av startlån til innbyggerne og forskutteringer.

Det er lånt ut 0,2 mill. mindre til innbyggerne enn regulert budsjett viser. Restbeløpet overføres til 2020. Årsaken til avviket skyldes færre søknader og ikke kvalifiserte søkere. En annen medvirkningsfaktor er at bankene har strammet inn utlånspraksisen. Startlån aksepteres som hovedregel ikke som erstatning for manglende egenkapital.

Forskutteringer er 0,225 mill. til Kvinesdal RC-klubb og 0,84 mill. til Kvinesdal skytterlag.

Kjøp av aksjer og andeler

Det gjelder kjøp av eierandeler i KLP på 1,59 mill. Regnskapet er lik regulert budsjett.

Avdrag på lån

Gjelder avdrag på startlån som er tatt opp i Husbanken. Avviket på 0,15 mill. skyldes at det er betalt inn mindre enn budsjettet. Det er avdragsplanen som følges.

Dekning av tidligere års udekket

Ingen transaksjoner i løpet av 2019.

Avsetninger

Det er avsatt 0,66 mill. på et bundet investeringsfond forbeholdt startlån. Det vil si at innbyggerne har betalt inn ekstra på formidlingslånene. Som det fremgår av KRS nr. 3 reserverer kommuneloven § 50 nr. 7 c) inntekter fra mottatte avdrag på utlån og refusjoner fra forskotteringer til nedbetaling av kommunens innlån. Dersom kommunen faktisk betaler mindre avdrag enn mottatte avdrag og refusjoner skulle tilsi, skal derfor det overskytende beløpet avsettes til bundet investeringsfond. Dette fondet kan kun anvendes til å dekke avdrag på og innfrielse av innlån.

Det er ikke tallfestet budsjettmessig på avsetning, derfor er det avvik mellom regnskap og budsjett.

Finansiering av investeringsprosjektene.

Bruk av lånemidler

Punktet ”*Bruk av lånemidler*”, denne posten består av bruk av kommunale lån som er vedtatt brukt til investeringsprosjekter i investeringsregnskapet. I tillegg er det og lån som kommunen har tatt opp med Husbanken for videre utlån til innbyggerne i kommunen, såkalt startlån.

Denne må ses i sammenheng med post «Utlån og forskuttering».

Regulert budsjett viser 1 mill. og det er benyttet seg av 0,8 mill. av bruk av lån. Det er kun lån opptatt fra Husbanken som er brukt.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

Punktet *"Inntekter fra salg av anleggsmidler"*, denne består av salg boligtomter og næringstomter i kommunen.

Tilskudd til investeringer

Ingen transaksjoner i løpet av 2019.

Kompensasjon for merverdiavgift

Punktet *"kompensasjon merverdiavgift"*, avviket på 2,36 mill. skyldes at denne posten ikke er realistisk budsjettet.

Mottatt avdrag på utlån og refusjoner

Punktet *"mottatt avdrag på utlån og refusjoner"*,

Det er et avvik på ca. 1,2 mill. Posten gjelder mottatt avdrag på lån og refusjoner. Deler av avviket skyldes at kommunen har mottatt mindre innbetalinger fra innbyggerne enn budsjettet, på 0,81 mill. Det andre skyldes mottatt refusjon fra staten «ladestasjoner Kvinesdal heimen på 0,056 mill., refusjon fra Fylkeskommunen, tilskudd veglys omkjøring, på 0,15 mill. og den siste på 0,182 er refusjon fra riksantikvaren. Disse refusjonene er det ikke budsjettet med i 2019.

Andre inntekter

Ingen bevegelser

Overført fra driftsbudsjettet

Består av egenfinansieringen og egenkapital tilskudd KLP. Posten er i henhold til regulert budsjettet.

Bruk av avsetninger

Dette er finansieringsmidler som bruk av disposisjonsfond, ubundne investeringsfond og bundne investeringsfond.

Det er budsjettet med 5,49 mill. bruk av fond og det er brukt 1,91 mill. Avviket på 3,58 mill. skyldes kommunen mottok spillemidler fra Kvinabadet. Det medfører at kommunen ikke trengte å ta opp noe lån og heller ikke bruke hele det budsjetterte bruk av fond.

6 Balansen:

Balanseregnskapet			
Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Faste eiendommer og anlegg	4	581 057 362	597 132 244
Utstyr, maskiner og transportmidler	4	127 413 947	125 577 930
Utlån		47 405 688	48 488 125
Aksjer og andeler	5	208 573 791	206 984 654
Pensjonsmidler	3	708 116 677	655 578 109
Sum anleggsmidler		1 672 567 465	1 633 761 062
OMLØPSMIDLER			
Kortsiktige fordringer	11	39 987 504	41 188 559
Premieavik	3	34 985 759	27 875 978
Aksjer og andeler	11	48 869	164 201
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		178 351 773	165 265 798
Sum omløpsmidler		253 373 905	234 494 536
Sum eiendeler		1 925 941 370	1 868 255 598
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Disposisjonsfond	12	-94 695 579	-74 677 874
Bundne driftsfond	12,17	-47 942 646	-37 370 658
Ubundne investeringsfond	12	0	0
Bundne investeringsfond	12	-8 733 649	-8 072 351
Regnskapsmessig mindreforbruk		-7 994 504	-15 049 615
Regnskapsmessig merforbruk		0	0
Udisponert i investeringsregnskapet		0	0
Udekket i investeringsregnskapet		0	0
Kapitalkonto	15	-397 396 728	-393 820 484
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inv)		0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	14	7 917 166	7 917 166
Sum egenkapital		-548 845 939	-521 073 816
GJELD			
LANGSIKTIG GJELD			
Pensjonsforpliktelser	3	-815 323 912	-756 503 622
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Andre lån		-466 107 946	-490 498 077
Sum langsiktig gjeld		-1 281 431 858	-1 247 001 699
KORTSIKTIG GJELD			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld	20	-95 637 421	-98 881 964
Premieavik	3	-26 150	-1 298 118
Sum kortsiktig gjeld		-95 663 572	-100 180 082
Sum egenkapital og gjeld		-1 925 941 369	-1 868 255 597
Ubrukte lånemidler		6 261 120	7 061 120
Andre memoriakonti		1 318 374	1 510 755
Motkonto for memoriakontiene		-7 579 495	-8 571 876
Sum memoriakonti		0	0

Balansen viser verdien av kommunens eiendeler per 31.12.19, og hvordan eiendelene (anleggs- og omløpsmidler) er finansiert med henholdsvis egenkapital og gjeld. Oversikten over balanseregnskapet er vist i tabellen ovenfor og i årsregnskapet for 2019.

Eiendeler:

Anleggsmidlene:

Verdiendring på anleggsmidlene fra 2018 til 2019 skyldes aktivering av nye investeringer og fradrag for avgang og avskrivninger.

Pensjonsmidlene har blitt økt med 52,54 mill. fra 2018 til 2019, disse utgjør KLP (kommunale landspensjonskasse og SPK (statens pensjonskasse). Denne økningen er basert på beregninger som viser forskjellen mellom innbetalinger, forventet avkastning av pensjonsmidler og faktisk utbetalinger.

Omløpsmidler:

Disse har blitt økt fra 234,49 mill. i 2018 til 253,37 mill. i 2019. Hovedårsaken til økningen er at bankinnskuddet og premieavviket har økt.

Egenkapital og gjeld:

Egenkapital:

Egenkapitalen er styrket fra 2018 til 2019. Det skyldes i hovedsak det regnskapsmessige mindreforbruket på 7,99 mill. og økning av disposisjonsfond og bundne driftsfond.

Kapitalkontoen er økt med 3,9 mill. er i hovedsak aktivering av anleggsmidler og avdrag eksterne lån. For nærmere spesifisering av kapitalkonto henvises til note 15 i årsregnskapet.

Kapitalkontoen er differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Hvor ubrukte lånemidler er andel av langsiktig gjeld som ikke er regnskapsført i investeringsregnskapet. Kapitalkontoen viser egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene. (397,40 mill./1 672,57 mill.) *100=23,8%

Kapitalkonto per.31.12.19 = 397,40 mill.
+Langsiktig gjeld per.31.12.19= 1 281,43 mill.
-Ubrukte lånemidler per.31.12.19 = 6,26 mill.
=Anleggsmidler per.31.12.19= 1 672,57 mill.

Tabellen under viser utviklingen i egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene fra 2016 til 2019, som vi ser ligger egenkapitalfinansiert på litt over 20% i alle de fire årene.

2019	2018	2017	2016
23,80 %	24,10 %	22,60 %	22,70 %

Gjeld:

Hovedårsaken til reduksjon i langsiktig gjeld er mindre låneopptak i 2019 på grunn av gjenværende ubrukte lånemidler.

6.1 Nøkkeltallsanalyse

Et regnskap er historie, og således i utgangspunktet helt uinteressant, fordi historien ikke er noe man kan endre. Følgelig er også nøkkeltall historiske tall. Men hvis vi skal kartlegge den veien vi skal gå (mot et mål), så må vi alltid ta utgangspunkt i nåsituasjonen. I denne sammenhengen kan nøkkeltall være et viktig instrument for å kartlegge hva som er galt, eller hva som er i ferd med å skje. De viktigste tradisjonelle nøkkeltallene omhandler likviditet og soliditet.

Hensikten med nøkkeltallsanalyse, er at man skal oppdage urovekkende trekk. Poenget er at man skal få informasjon så raskt at det er mulig å ta tak i problemområder og gjøre noe med det før det er for sent.

Likviditet

Med likviditet menes kommunens betalingsevne. For å se på kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser, kan man se på forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Dette kalles likviditetsgrad. Man bør ha en viss buffer for å dekke svingningene i likviditeten. Likviditetsgraden måles pr. årsskiftet, og sier ikke noe om likviditeten gjennom året.

Likviditetsgrad 1

Denne tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene. Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld, og nøkkeltallet bør være større enn 2, fordi noen av omløpsmidlene kan være mindre likvide. For å gi et mest mulig riktig bilde av kommunens likviditet er det brukt korrigerte tall, der premieavviket er trukket fra.

Likviditetsgrad 1 viser utviklingen fra 2016-2019.

	2016	2017	2018	2019
Likviditetsgrad 1	1,44	2,20	2,09	2,28

Likviditetsgrad 1 har ligget stabil på litt over 2 de tre siste årene.

Likviditetsgrad 1 tilfredsstillt kravet om å være minst større enn 2.

Likviditetsgrad 2

Denne tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1. Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld.

Jo høyere tallet er jo bedre.

De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank, og markedsbaserte plasseringer som er klassifisert som omløpsmidler, og som kan omgjøres i kontanter fort.

Ved beregningen av likviditetsgrad 2 er det benyttet korrigerte tall lik likviditetsgrad 1, der premieavvik er trukket i fra.

Utviklingen de siste 4 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019
Likviditetsgrad 2	1,43	2,20	2,09	2,28

Likviditetsgrad 2 er lik likviditetsgrad 1, det skyldes at vi ikke har noe midler på sertifikater og obligasjoner. Posten aksjer og andeler utgjør kun 48 869 kr., noe som ikke gir noe utslag i forholdstallet for likviditetsgrad 1 og 2. Det er eiendomsfond Aberdeen Asia som har verdi på 48 869 kr. Likviditetsgrad 2 ligger fortsatt godt over minimumsnivå for tilfredsstillende likviditet.

Likviditetsgrad 3

Denne tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene som kasse og bank, men er korrigert for ubrukte lånemidler, bundne driftsfondfond, bundne investeringsfond og premieavvik.

Dette nøkkeltallet bør være større enn 0,5.

	2016	2017	2018	2019
Likviditetsgrad 3	0,54	1,08	1,14	1,21

Likviditetsgrad 3 gir et mer realistisk bilde av likviditeten ettersom man trekker ut ubrukte lånemidler og bundne fond. Dette fordi lånemidler og bundne fond øker kontantbeholdningen midlertidig, men er avsatt til bestemte formål. Samtidig trekker man ut premieavviket fra kortsiktig gjeld da denne skal fordeles over flere år. Man sitter da igjen med likvider kommunen har i sin ordinære, løpende drift.

Likviditetsgrad 3, nøkkeltallet ligger nå over minimumsnivå i forhold til tilfredsstillende likviditet. Likviditetsgrad 3 bør som nevnt være over 0,5. Årsaken til at likviditetsgraden 3 har økt fra 1,14 til 1,21 er på grunn av at kortsiktig gjeld har blitt redusert med ca.5,5 mill. fra 2018 til 2019 og at bankbeholdningen er økt fra 2018 til 2019 med ca.13,1 mill.

Likviditetsgradene viser at kommunen fortsatt har kontroll på likviditet per.31.12.19, men dette gir kun et øyeblikksbilde av likviditeten.

Kommunen må ha kontroll på likviditeten og ikke komme i en situasjon hvor kommunen lovlig har disponert alle midler, men likevel ikke kan betale sine forpliktelser slik som leverandørgjeld og lønn til de ansatte. Det er derfor viktig å bygge opp disposisjonsfondet for å møte uforutsette utgifter.

Kommunens “frie” fond per 31.12.19

Disposisjonsfondet = 94,696 mill.

• Premieavvik = 35,599 mill.

• politisk fordelte oppgaver = 25,075 mill.

“Frie” midler som ikke er bundet opp = 34,022 mill.

Mindreforbruk som skal fordeles = 7,99 mill.

Kommunen har «frie» midler på 34,022 mill., det vil si 5,22% av driftsinntektene (fra skjema hovedoversikt drift). Det er anbefalt at frie midler ikke er lavere enn 5%. Totalt er disposisjonsfondet på 14,5% av driftsinntektene.

Arbeidskapital:

Et supplement til likviditetsgrader er arbeidskapitalen (omløpsmidler – kortsiktig gjeld).

Dette sier noe om det absolutte likviditeten. Arbeidskapitalen bør være positiv.

Differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld er arbeidskapitalen. Den gir uttrykk for kommunens evne til å betjene gjelden (forpliktelsene). Hvis endring i arbeidskapitalen er positiv så indikerer det at kommunens likviditet har blitt styrket igjennom året. Nedenfor følger kommunens arbeidskapital de siste 4 årene:

Arbeidskapitalen sier noe om kommunens likviditet				
	2019	2018	2017	2016
Omløpsmidler	253 373 905	234 494 536	238 083 608	177 113 602
Kortsiktig gjeld	95 663 572	100 180 082	97 983 501	106 873 435
Arbeidskapital	157 710 333	134 314 454	140 100 107	70 240 167
Korrigert for ubrukte lånemidler	-6 261 120	-7 061 120	-19 819 078	-1 149 881
Bokført Arbeidskapital	151 449 213	127 253 334	120 281 029	69 090 286
Bokført Arbeidskapital	151 449 213	127 253 334	120 281 029	69 090 286
Akkumulert premieavvik	-34 959 609	-26 577 860	-23 746 563	-24 219 272
Reell arbeidskapital	116 489 604	100 675 474	96 534 466	44 871 014
Bundne investeringsfond	8 733 649	8 072 351	7 449 208	6 556 702
Bundne driftsfond	47 942 646	37 370 658	38 609 612	33 030 290
Frie midler	59 813 309	55 232 465	50 475 646	5 284 022

Kommunen har en positiv arbeidskapital på litt over 157,71 mill. Denne har hatt en økning på 17,4% i forhold til året før. Det skyldes at omløpsmidler har økt og at kortsiktig gjeld har blitt redusert. Det er spesielt premieavviket og bankinnskuddet som er årsaken til at omløpsmidlene har økt.

Arbeidskapitalen sier noe om kommunenes betalingsevne på kort sikt. Premieavvik ligger som en del av kommunens omløpsmidler, men er i realiteten bundet og dermed av langsiktig karakter. Premieavviket kan ikke omgjøres til betalingsmidler slik som kortsiktig fordringer som blir betalt.

Ubrukte lånemidler er også en del av omløpsmidlene, ubrukte lånemidler er bundet til investeringer. Det er derfor riktig å korrigere arbeidskapitalen med disse to komponentene for å se det riktige nivå og utvikling av arbeidskapitalen. En kommer da frem til en «Reell arbeidskapital» (Se tabell ovenfor). Det vises at en betydelig del av arbeidskapitalen er reservert til bestemte formål, men kun en begrenset andel er reell driftslikviditet. Det er derfor nødvendig å fortsette å styrke driftslikviditeten fremover.

Den reelle arbeidskapitalen har økt med ca. 15,8 mill. som utgjør en økning på 15,7%, det skyldes flere faktorer. Omløpsmidler består av ubrukte lånemidler, disse er blitt noe redusert. Dersom en korrigerer bankinnskudd for ubrukte lånemidler vil en se at bankbeholdningen har økt fra ca.158 mill. til ca.172 mill. Det er en av hovedfaktorene til at den reelle arbeidskapitalen har økt.

Dersom man ser på den ukorrigerede arbeidskapitalen i % av driftsinntektene, har kommunen en arbeidskapital på 24,2% av driftsinntektene (fra skjema hovedoversikt drift). Men så lenge

en andel av arbeidskapitalen består av ubrukte lånemidler og premieavvik, er ikke den reelle arbeidskapitalsituasjonen like sterk som den gir uttrykk for. Korrigert for ubrukte lånemidler og premieavvik utgjør arbeidskapitalen 17,9% av driftsinntektene. Det må også ta hensyn til at deler av fondsmidlene er knyttet til bestemte formål. Da utgjør den 9,2%. Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 8-10% av driftsinntektene.

Soliditet

Med soliditet menes kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalprosent gir informasjon om soliditeten. Betydelige låneopptak over tid vil forverre soliditeten, som igjen vil bidra til å svekke nivået på fremtidig tjenesteproduksjon.

Egenkapitalprosenten har utviklet seg slik de siste 4 årene:

2016	2017	2018	2019
27,05	26,26	27,89	28,50

Egenkapitalprosenten sier noe om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Den resterende andel av kommunens eiendeler er finansiert med fremmedkapital/lån. Jo høyere egenkapitalprosent, desto bedre soliditet. Kommunens egenkapitalprosent har i perioden har vært på et jevnt nivå. Årsaken til oppgangen fra 2018 til 2019 er at kommunen har finansiert sine investeringer med litt mindre bruk av lån fra 2018 til 2019.

Gjeldsgraden

Definisjonen på gjeldsgraden er (sum gjeld/sum egenkapital) viser forholdet mellom hvor stor gjelden er i forhold til egenkapitalen. Denne definisjonen passer godt til det private regnskapet. For kommunen vil en gjeldsgrad være forholdet mellom brutto lånegjeld og driftsinntekter ekskl. finansinntekter og er nøkkeltall som viser kommunens økonomiske handlefrihet. Startlån er inkludert i brutto lånegjeld.

Har valgt å ta brutto lånegjeld korrigert for startlån, ubenyttede lånemidler og gjelden til Kvinesdal kommunebygg as. Årsaken til at gjelden til Kvinesdal kommunebygg as bør være med er at kommunen har opprettet et as som kommunen betaler en leie til istedenfor direkte avdrag på lånet. Kommunebygg as er 100% eid av Kvinesdal kommune. Ved å opprette et as å ta opp et lån i as vil lånet ikke vises direkte i kommuneregnskapet.

Nedenfor vises utviklingen i gjeldsgraden fra 2016-2019:

	2016	2017	2018	2019
Brutto lånegjeld	436 604 417	501 495 807	490 498 077	466 107 946
Lån Kvinesdal kommunebygg as	34 967 298	34 011 286	32 536 959	30 983 976
Startlån	-37 682 153	-38 382 563	-38 982 973	-36 533 842
VA-lån	-54 691 025	-63 423 498	-63 861 710	-63 159 672
Ubruktelånemidler	-1 149 881	-19 819 078	-7 061 120	-6 261 120
Korrigert lånegjeld	378 048 656	413 881 954	413 129 233	391 137 288
Driftsinntektene	610 666 569	623 449 862	620 212 426	651 184 521
Gjeldsgrad	0,62	0,66	0,67	0,60

Gjeldsgraden viser hvor mye kommunens langsiktige gjeld som skal betjenes av kommunens ordinære driftsinntekter. Økende gjeldsgrad innebærer at betjeningen av gjeldsutgifter vil legge beslag på en økende andel av kommunens midler. Årsaken til at gjeldsgraden har gått ned fra 2018 til 2019, skyldes at kommunen har mottatt spillemidler på 13,7 mill. som var i forbindelse med bygging av Kvinabadet. Det medførte at kommunen slapp å ta opp et lån i 2019.

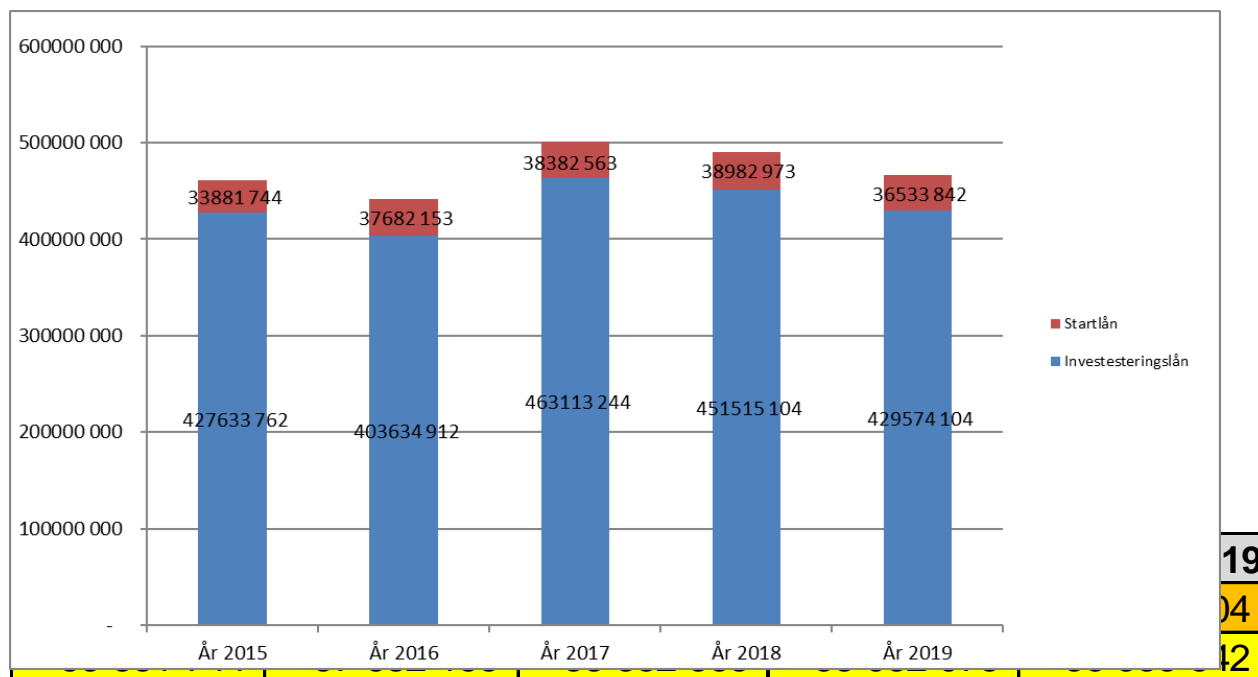
Målsetning til kommunen bør være at gjeldsgraden ikke er høyere enn 50%. En gjeldsgrad på 60% er i overkant høyt ifølge økonomisjefen. Gjelden er følsom for renteøkninger, det er derfor betryggende at kommunen har en solid buffer i disposisjonsfondet.

Utviklingen i kommunens lånegjeld:

Kommunens sin andel av lånefinansiering av sine investeringer, medfører rente- og avdragsutgifter i driftsregnskapet. Kommuneloven stiller også som kjent krav til hvor store avdrag som minimum må dekkes over driftsbudsjettet. KL. § 50 pkt.7.

Kvinesdal kommunes gjeld er fordelt på to hovedgrupper. Dette er lån opptatt til investeringsformål og lån knyttet til videre utlåneordninger – ”startlån”. Kvinesdals kommunes gjeldsforpliktelse i perioden skyldes store årlige investeringer, samt liten egenfinansieringsevne.

Nedenfor vises utviklingen fra 2015 til 2019 i graf og tabell.

Dersom man skal få låneandelen ned mot et sunt nivå på 50% (gjeld i % av driftsinntektene) bør kommunen redusere investeringsnivået, og nye låneopptak bør ikke overstige det kommunen totalt betaler i avdrag pr. år.

7 Likestilling og mangfold:

Kommuneloven § 48, nr. 5 stiller krav om at det må redegjøres for likestilling i kommunen i årsberetningen. Redegjørelsen skal inneholde faktisk tilstand, og iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling og forhindre forskjellsbehandling i strid med lovverket.

Kommuneplanens målsetting

Gjennom systematisk og langsiktig arbeid skal Kvinesdal bli et likestilt samfunn med gode levekår som inkluderer alle innbyggerne i det gode liv. (Kommuneplanens samfunnsdel)

Likestillings- og diskrimineringsloven pålegger kommunen å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, både som offentlig myndighet og som arbeidsgiver. Disse pliktene gjelder kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Indikator for kjønnslikestilling i kommunene

Innbygger i Kvinesdal kommune	Kvinesdal				Vest- Agder	Landet
	2008	2011	2014	2018	2018	2018
Andel barn 1-5 år i barnehage (%)	80,3	85,9	88,9	87,5	90,0	91,7
Kvinneandel blant kommunestyrerepresentanter (%)	33,3	33,3	37	37,0	36,0	39,0
Andel menn med høyere utdanning (%)	11,7	12,8	14,4	15,1	26,2	30,0
Andel kvinner med høyere utdanning (%)	16,7	18,3	20,6	24,2	34,3	38,0
Andel menn (20-66 år) i arbeidsstyrken (%)	82,4	80,1	79,8	77,5	77,6	80,0
Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken (%)	77,8	75,8	76	72,7	72,4	75,4
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, menn (kr)	418 300	422 300	464 800	514 300	512 500	550 300
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, kvinner (kr)	227 700	255 300	289 200	324 400	341 900	382 000
Andel sysselsatte menn (20-66 år) som jobber deltid (%)	15,3	14,6	13,2	18,6	21,5	18,8
Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid (%)	54,1	54,3	53,4	63,7	51,8	41,3
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldrepengeperioden	53,9	61,5	60	71,2	68,7	70,6
Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur (skår)	0,42	0,41	0,4	0,42	0,56	0,60
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor (%)	81,9	81,4	81,2	81,3	72,4	70,1
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor (%)	30,1	29,4	28,5	26,8	34,9	36,8
Kvinneandel blant ledere (20-66 år) (%)	30	34,9	31,5	35,3	32,8	36,3
Grad av kjønnsbalanse i utdanningsprogram på videregående skole (skår)	0,58	0,57	0,62	0,58	0,65	0,67

Kilde: SSB

I følge Statistisk sentralbyrås indikatorer for kjønnslikestilling scorer Kvinesdal kommune lavere på noen indikatorer enn Vest-Agder og landet. Det skjer en gradvis endring i positiv retning på flere indikatorer. Sammenlignet med 2008 er andelen av fedrene som tar hele fedrekvoten markant økt. Andel kvinner og menn med høyere utdanning har økt i Kvinesdal fra 16,7 % i 2008 til 24,2 % i 2018, men tallet ligger fortsatt langt under snittet i fylket og i landet.

Forskjellene i menns og kvinners deltidsarbeid og inntekter er viktige likestillingsutfordringer i Kvinesdal kommune. Andel sysselsatte kvinner i deltidsstillinger har gått litt ned i 2018 (64,6 % i 2017), men er fortsatt vesentlig høyere enn i Vest-Agder og landet for øvrig (*Deltidsindikatoren er basert på nytt datagrunnlag fra og med 2015, og er ikke direkte sammenliknbar med tidligere årganger). Andel kvinner blant sysselsatte i offentlig sektor er høy i kommunen, og tilsvarende lav i privat sektor. Kvinneandelen blant ledere har økt igjen og ligger over fylkesgjennomsnittet.

Kjønnsbalanse og lønn

Ansatte i Kvinesdal kommune	Kjønnsbalanse		
		Kvinner	Menn
Gjennomsnittlig årslønn (basis 100 %)	2019	470 500 kr	553 000 kr
	2018	448 900 kr	526 200 kr
Gjennomsnittlig årslønn i kommunen totalt (basis 100 %)	2019	489 300 kr	
	2018	462 600 kr	
Årslønn 450 000 – 499 000	2019	10 %	5 %
	2018	18 %	12 %
Årslønn > 500 000 kr	2019	37 %	62 %
	2018	21 %	49 %
Rådmann, stab, toppledergruppe	2019	12 %	88 %
	2018	25 %	75 %
Enhetsledere	2019	50 %	50 %
	2018	50 %	50 %
Ansatte i faste stillinger	2019	81 %	19 %
	2018	82 %	18 %
Kvinner av vikarer for faste stillinger	2019	82 %	18 %
	2018	80 %	20 %

Kvinesdal kommune er en stor organisasjon med 489 årsverk fordelt på 624 ansatte. Da er ikke ordfører, lærlinger, tillitsvalgte og varig tilrettelagte arbeidsplasser på spesielle vilkår medregnet. Hovedvekt av tilsatte i kommunal sektor er kvinner – kvinneandelen i Kvinesdal kommune ligger ved 83 %.

Oversikt over andel kvinner og menn i heltids- og deltidsstillinger i kommunen

Stillingsstørrelse %	2018			2019		
	Andel kvinner	Andel menn	Totalt antall	Andel kvinner	Andel menn	Totalt antall
Mindre enn 35	8%	12%	55	13 %	8 %	74
35-60	19%	15%	115	20 %	13%	115
61-80	26%	6%	140	21 %	8 %	120
81-99	11%	4%	61	13 %	4 %	76
100 (heltid)	36%	63%	251	33 %	67 %	239
totalt	100%	100%	622	100 %	100 %	624
Totalt antall	517	105		519	105	

Kvinesdal kommune har totalt 239 ansatte (38,3 %) i heltidsstillinger og 385 ansatte (61,7 %) i deltidsstillinger. 90 % av ansatte i deltidsstillinger er kvinner, 10 % er menn.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for kvinner og menn i kommunen

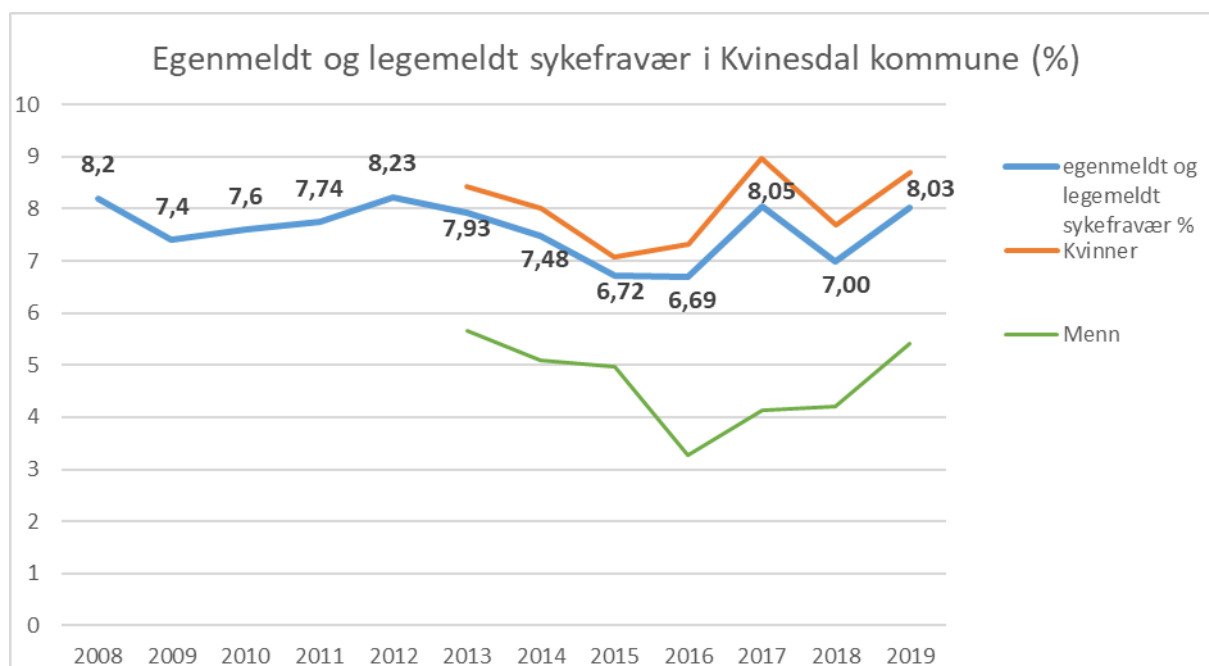
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse % (fast ansatte/vikarer, aktivt stillings%).	Kvinner	Menn	Totalt
2019	77,72 %	84,51 %	79,02%
2018	78,48%	85,41%	79,35%

Det har vært en oppgang i gjennomsnittlig stillingsstørrelse for kvinner over tid, fra 68,53 % i 2015 til 78,48 % i 2018. I 2019 har gjennomsnittlig stillingsstørrelse for kvinner hatt en lett nedgang til 77,72 %.

Foreldrepermisjon, sykefravær og fravær pga. sykt barn

		Kvinner	Menn
Foreldrepermisjon	2019	23 stk	3 stk
	2018	32 stk	3 stk
Sykefravær for hvert kjønn	2019	8,69%	5,41%
	2018	7,70%	4,20%
Fravær pga. sykt barn	2019	0,20%	0,03%
	2018	0,20%	0,02%

Utvikling sykefravær

Det har vært en oppgang i det totale sykefravær i Kvinesdal kommune i 2019. Sykefraværet i 2019 har ligget ved 8,03 % for hele kommunen. Det er ca. 1 300 flere sykefraværsdager enn i 2018. Både korttidsfravær og langtidsfravær har gått opp i 2019. Sykefravær er vesentlig

høyere for kvinnelige ansatte enn for ansatte menn i Kvinesdal kommune, men det har steget for begge kjønn i 2019.

Kvinesdal kommune jobber aktiv med flere tiltak til forebygging og oppfølging av sykefravær.

Kommunedelplan «Levekår og likestilling»

Gjeldende handlingsplan for likestilling og mangfold 2017 – 2020 ble vedtatt i 2017 i drifts- og tjenesteutvalg som er kommunens likestillingsutvalg. Enheter rapportere på måloppnåelse/status på tiltak. Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015–2027 (LIM – planen) vil blitt tatt med i det videre arbeidet med likestilling og mangfold i Kvinesdal kommune.

Evalueringsplan for handlingsplan for likestilling og mangfold

Holdningsskapende arbeid med likestilling er et stort fokusområde i hele oppvekstsektoren. I skolen er dette arbeidet en integrert del av alle fag der det er naturlig. Kommunen følger Kunnskapsløftets kompetansemål i forhold til dette.

Heltidskultur vil være en viktig satsingsområde framover. Større stillingsprosenter kan bidra til større tilstedeværelse og helhetskultur. Dette gir større kontinuitet og kvalitet i tjenesten. Som i andre kommuner på Sørlandet er den største delen av deltidsarbeidet ønsket fra den kvinnelige ansattes side, for eksempel på grunn av omsorgsforpliktelser. Kvinesdal kommune som arbeidsgiver må derfor jobbe videre med kulturen og bidrar til en økning av stillingsstørrelsen. Kvinesdal kommune har vært sammen med 3 andre kommuner i Lister i et felles kartleggingsprosjekt om heltidskultur i Lister som ble gjennomført i 2018. Det foreligger en detaljert rapport fra FAFO. Resultatene skal danne utgangspunktet for det videre arbeidet med å skape en heltidskultur i kommunen.

Status handlingsplan likestilling og mangfold

Enhet/sektor	Mål	Tiltak / aktiviteter	Status/ måloppnåelse
Levekår/ Helsestasjon	Kartlegging av fedres opplevelse ved besøk på helsestasjonen.	Gjennomføre kartlegging, følge opp med tiltak dersom nødvendig.	Ikke gjennomført, utgår av planen.
Oppvekst	Like muligheter for yrkesdeltakelse	Vurdering 5-dagers-skoleuke Vurdering tilbud og satser SFO og barnehage.	Deltakelse i Agderfylkes prosjekt for kommuner i regionen med 4-dagers-skole ble vurdert i 2018. Kvinesdal kommune deltar ikke. SFO satser tas opp årlig til revisjon. Fulltidsplass SFO og barnehage har lavest sats.
Skole	Muliggjøre interessebaserte yrkesvalg uavhengig av tradisjonelle kjønnsroller	Kontinuerlig arbeid med jevnt fokus. Invitere rollemodeller med utradisjonelle yrker for sitt kjønn til å møte elever (informasjon og dialog).	Fokus på kjønnslikestilling i lokale læreplaner og i rådgivning når det gjelder yrkesvalg. Skoleutviklingstid brukes på temaet.
Alle enheter i kommunen	Heltidskultur: Det store heltidsvalget. Prosjektarbeid i Kvinesdal/felles prosjekt i Lister. Redusere andel deltidsarbeid.	Politisk forankring, kartlegging (alle involverte), tiltak og oppfølging.	Deltakelse i prosjektet «Heltidskultur i Lister» 2017/18. FAFO-rapport foreligger. Videre oppfølging i kommunen og ifbm ny regionplan Lister. Vedtak at det som hovedregel skal lyses ut min. 80 % stilling.
NAV	Karrieredag Karriereveiledning Muligheter for utdanning	Informasjon om desentraliserte utdanningsmuligheter og utdanningsvalg. Tilbud om fagutdanning	Menn i helse-rekruttering. Kursing av ansatte i karriereveiledning. Karriereveiledning av brukere. Planlagt 2020: Fokus på utdanningsmuligheter og desentraliserte tilbud. Øke samarbeid med Karriere Lister for å få flere til å formalisere kompetansen og ta utdanning.

Alle enheter	Mangfoldsperspektiv Oppbygging av flerkulturell kompetanse.	Kursing av ledere og ansatte.	Workshop i flerkulturell kompetanse for ledere i oppvekstsektor planlegges (november 2020).
Alle relevante enheter	Øke kulturforståelsen, skape møtearenaer	Flerkulturell uke (barnehage, skole, voksenopplæring, kultur, møter, arrangementer). Kafeopplegg på biblioteket.	Enkelttiltak gjennomføre i flere enheter. Flerkulturell uke planlegges 2020. Språkkafé gjennomført vår 2019. Det jobbes med et nytt konsept for framtiden på biblioteket. Kommunen tilbyr språkpraksisplasser ved behov i dialog med NAV.
Alle enheter	Mållrettet IA-arbeid	Oppfølging og rullering av handlingsplan for IA- arbeid. Eget IA-utvalg.	Kommunens IA-utvalg møter månedlig. IA-utvalg har en dialog med enhetene om blant annet tilrettelegging og inkludering.
Alle enheter i kommunen	Motvirke diskriminering	Gjennomgang og kvalitetssikring av alle dokumenter.	Kontinuerlig arbeid i enhetene. Det jobbes også målrettet med temaet på skolene, egne opplegg for aktuelle elevgrupper.
Markering Pride Day	Informasjon, bidra til åpenhet, toleranse og respekt	Informasjon på kommunens intra- og internettside.	Markering i enkelte enheter. Det planlegges en ny markering 2020.
Barnehage	Personalet i barnehagene utfører en pedagogikk som fremmer likestilling.	Holdningsskapende arbeid. Gjennomgang av litteratur og leker angående likestillingsperspektiv.	Barnehageenheten har fokus på likestilling i det pedagogiske arbeidet. Bevissthet på holdninger, vi har ulike barn som skal ha like muligheter.
Skole	Personalet i skolene utfører en pedagogikk som fremmer likestilling.	Holdningsskapende arbeid. Pedagogikk - bevissthet på likestillingsfremmende språk og holdninger, omtaler og tiltaler av elever. Etablere felles praksis på å	Det jobbes kontinuerlig med det i Kvinesdalskolen. Det jobbes med nye læreplaner for skolen som skal tas i bruk fra sommern 2020. Fokus på likestilling inngår planarbeidet.

		<p>korrigere uakseptable holdninger mht likestilling.</p> <p>Felles retningslinjer.</p>	
<p>Kommunen som arbeidsgiver – mangfoldsperspektiv</p> <p>Prosjekt «Likestilt arbeidsliv»</p>	<p>Bevisstgjøring i alle ledd, informasjon på lederforum</p> <p>Prosedyrer og reglement</p>	<p>Pilotprosjekt i Agder</p> <p>Rekruttering</p> <p>Diskriminering/utenforskap</p>	<p>Deltakelse i prosjektet «Likestilt arbeidsliv» i Agder.</p> <p>Kvinesdal kommune ble sertifisert som likestilt arbeidsgiver vår 2018.</p> <p>Resertifisering planlagt.</p>
<p>Representasjon i kommunestyret</p>	<p>Bedre kjønnsfordeling.</p> <p>Mangfold i samfunnet gjenspeiles i politisk styret</p>	<p>Politiske partier gjennomfører tiltak</p>	<p>Følges opp internt i partiene.</p>
<p>Kultur</p>	<p>Mangfoldsperspektiv: Inkluderende fritids- og kulturtilbud.</p>	<p>Gjennomgang av kommunens fritids- og kulturtilbud.</p> <p>Oppfølging med tiltak dersom nødvendig.</p>	<p>Gjennomgang av kommunens fritids- og kulturtilbud gjennomført 2018.</p>
<p>Alle enheter</p> <p>Likestilling og forebygging av diskriminering</p>	<p>Informere og involvere de ansatte i likestillingsarbeidet</p>	<p>Likestilling som tema på komunedag</p>	<p>Oppdatert informasjon om likestillingsarbeid legges ut i 2020.</p>

Seniortiltak

Kommunens seniorplan bygger på en grunnholdning om at seniorer er en ressurs med verdifull kompetanse som virksomheten trenger. Planens tiltak er derfor rettet inn mot å få ansatte til å stå lenger i arbeid. Av tiltakene kan nevnes tilbud om seniorsamtale med leder, herunder vurdering av behov/muligheter for tilrettelegging av arbeidet dersom nødvendig og deltakelse på seniorsamling hvert annet år (fra 58 år).

Lønns- og arbeidsforhold

Lønnspolitiske retningslinjer for Kvinesdal kommune er i samsvar med hovedtariffavtalen for kommunal sektor og skal fremme og ivareta likelønn, herunder likebehandling mellom kjønnene i vurdering av lønn og avansement.

Beskyttelse mot trakassering

Kvinesdal kommune har egen Policy og prosedyre for forebygging og håndtering av mobbing, trakassering og utilbørlig adferd. I formålserklæringen heter det at alle ansatte i Kvinesdal kommune skal behandles med respekt og verdighet. Mobbing og trakassering aksepteres ikke. De mest sentrale lovgrunnlagene er arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven.

Arbeidstid

Arbeidstidsordningen er lik for begge kjønn.

Sammensetning av kommunestyret, medlemmer pr. 31.12.19:

	Antall	Andel
Kvinner	10	37 %
Menn	17	63 %
Sum	27	100 %

Mer enn en tredjedel av Kvinesdals kommunestyrerepresentanter er kvinnelige folkevalgte.

Sammensetning av rådmannens ledergruppe pr. 31.12.19:

	Antall	Andel
Kvinner	11	45,8 %
Menn	13	54,2 %
Sum	24	100 %

I ledergruppen er det tilnærmet kjønnsbalanse. Toppledergruppen består av 3 menn og 1 kvinne.

Etiske retningslinjer:

Kommunen har etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte som sikter på å bevisstgjøre i etisk atferd. Formålet er å sikre en verdimeisig, moralsk og etisk bevissthet som veiviser i den daglige samhandling med kolleger, brukere og samarbeidspartnere. Retningslinjene ble revidert av en tverrfaglig arbeidsgruppe i 2018. De nye retningslinjene ligger lett tilgjengelig på kommunens nettsider og i kvalitetssystemet, de har vært tema på lederforum og skal med jevne mellomrom tas opp på personalmøter. Det ble utarbeidet en egen etikkplakat som skal gjøre det lett å ta etisk forsvarlige valg. Etisk refleksjon skal være en naturlig del av arbeidet i Kvinesdal kommune.

Diskriminering:

Det er iverksatt tiltak for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling og diskriminering i strid med likestillingslovgivning.

Inkludering:

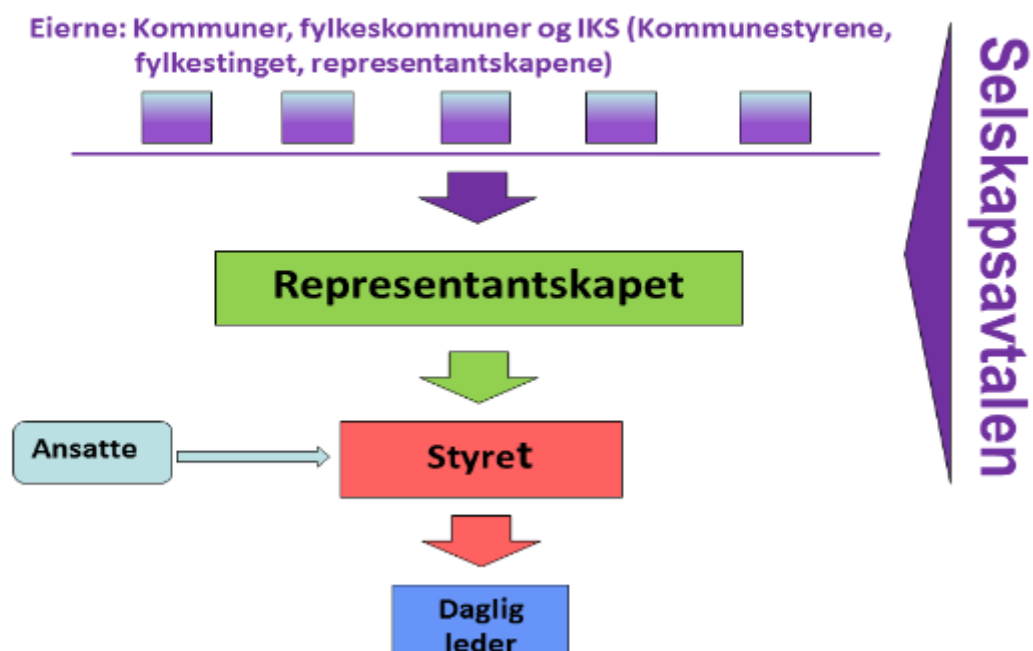
Kommunen jobber aktivt med et mer inkluderende arbeidsliv. Arbeidsmiljøutvalget i kommunen har etablert et eget underutvalg som jobber blant annet med oppfølging av sykefravær, tilrettelegging og inkludering. Det legges til rette for ansatte med redusert funksjonsevne så langt det er mulig. Videre samarbeider kommunen med NAV og andre aktører i å tilby et antall plasser til arbeidstrening, språkpraksis og lignende.

8 Interkommunalt samarbeid

Lovfesta modeller for interkommunalt samarbeid

Styringsstrukturen i et IKS

Kilde: <http://www.ks.no/globalassets/introduksjonshefte-interkommunalt-samarbeid.pdf>

Listerrådet.

Kvinesdal kommune har interkommunalt samarbeid av Listerrådet. Her fører vi regnskap og arkiv. Hovedkontoret ligger i Lyngdal. Listerrådet er definert etter kommuneloven § 27.

Listerrådet er et politisk og administrativt samarbeid mellom de seks vestligste kommunene i Vest-Agder. Det er Sirdal, Kvinesdal, Flekkefjord, Hægebostad, Farsund og Lyngdal.

Leder av Listerrådet er Arnt Abrahamsen (ordfører i Farsund). Han leder også arbeidsutvalget som består av regionens ordførere. Rådmannsutvalget er forberedende organ for arbeidsutvalget og rådet.

Svein Vangen (bilde) er Listerrådets daglige leder. Han har kontor i Postgården i Lyngdal.

Regnskapet til Listerrådet med driftsregnskapet og balansen vises i note 25 i årsregnskapet.

Arbeidsgiverkontrollen er definert i henhold til kommuneloven § 28-1 B, administrativt vertskommunesamarbeid. Hovedkontoret ligger i Kvinesdal kommune, og har ansatt 4 personer fordelt på 4 årsverk. De andre kommunene som er med i samarbeidet er Sirdal, Flekkefjord, Farsund, Lyngdal, Mandal, Hægebostad, Åseral og Lindesnes.

Resultatkravet fra skatt sør er på 5 % kontroller av antall arbeidsgivere i deltakende kommuner.

Antall planlagte kontroller for 2019 var 66. Dette utgjør 5,2% av totalt opplysningspliktige i kommunene.

Antall gjennomførte kontroller i 2019 var 66. Dette utgjør 5,2% av totalt antall opplysningspliktige i kommunene.

Skatteoppkreveren i Vestre Agder

Er definert i henhold til kommuneloven § 28-1 B, administrativt vertskommunesamarbeid. Hovedkontoret ligger i Kvinesdal kommune, og har ansatt 3 personer fordelt på 3,0 årsverk.. De andre kommunene som er med i samarbeidet er Hægebostad, Sirdal, Farsund og Flekkefjord.

For videre detaljer vises det til årsrapporten for 2019 skatteoppkreveren.

Det er satt i gang en prosess der skatteoppkreverfunksjonen og arbeidsgiverkontrollen skal overføres fra kommune til skatteetaten. Den planlagte gjennomføringen er satt til 1.juni 2020. Prosessen med overføringen av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten har inntil nå vært helt i rute. Utsettelsen iverksettes på grunn av den pågående situasjonen med koronaviruset, som medfører for stor risiko for å gjennomføre som planlagt 1. juni. Skatteetaten har gjort en helhetlig vurdering, og Finansdepartementet har gitt sin tilslutning til at overføringen utsettes til 1. november 2020.

Kraftrelaterte inntekter som Kvinesdal kommune har:

Inntekter i form av	Regnskap 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regulert budsjett 2019
Konsesjonskraftinntekt	8 280 000	8 285 000	8 285 000
Konsesjonsavgift	7 708 704	6 646 000	6 646 000
Eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg	38 538 492	37 000 000	38 090 000
Naturressursskatt	25 930 757	23 825 000	23 825 000
Sum	80 457 953	75 756 000	76 846 000

Sanderudutvalgets forslag til nye kraftskatteregler

Statsminister Erna Solberg har opplyst at Regjeringen ikke vil gå videre med Sanderudutvalgets forslag til nye kraftskatteregler. Sanderudutvalget har foreslått å avvikle kommunenes lovbestemte rettigheter til konsesjonsavgifter og konsesjonskraft og å endre verdsettelsesprinsipp for eiendomsskatt. Ifølge utvalget vil 3,6 milliarder kroner årlig bli overført fra kommunene til staten.

Regjeringens beslutning vekker jubel i Kvinesdal kommune. Kommunene har siden oktober 2019 jobbet iherdig for denne konklusjonen og kan nå puste lettet ut.

Ingen grunnrenteskatt på småkraft

Regjeringen opplyser at det ikke blir endringer i skattlegging av små kraftverk.

Kraftskatteutvalget foreslo å senke den nedre grensen for grunnrenteskatt for små kraftverk fra 10.000 kVA til 1.500 kVA. Sånn blir det ikke.

Egenkontroll:

Egenkontrollen handler dypest sett om et levende lokaldemokrati og en tillitsskapende forvaltning i kommunen. Egenkontrollen i kommunen ivaretas i hovedsak av kontrollutvalget, revisjonen og rådmannen. Kommunestyret er også en viktig aktør i egenkontrollarbeidet. Etter rådmannens syn er det et godt samspill mellom aktørene i egenkontrollen.

Rådmannens internkontroll består av planlagte kontrolltiltak som gjennomføres årlig. Det foregår også mye internkontrollarbeid på tjenesteenhetene. Det er et potensial for forbedring i arbeidet, særlig på å utøve et kontrollarbeid basert på risikoanalyser.

Utviklingen fremover

Rådmannen har i flere år hatt fokus på å konsolidere drifta og tilpasse drifta til rammene.

I god økonomistyring ligger friheten til å utvikle kommunen videre. Kommunen har store planer for fremtiden og da er det viktig at kommunen også har økonomisk handlingsrom til å realisere investeringer og andre tiltak som kan fremme ”Bolyst og attraktivitet”. Rådmannen vil fortsatt ha fokus på en effektiv drift, god kommunal tjenesteproduksjon, ivaretagelse av vår viktigste ressurs – alle våre gode medarbeidere, og sist, men ikke minst, ha så god økonomistyring at det gir mulighet til egenfinansiering av investeringer.

Kommunen fikk et mindreforbruk på 7,99 mill. som utgjør 4,18% i nettodriftsresultat. Det er anbefalt fra tekniskberegningutvalg at nettodriftsresultat bør ligge på 1,75%. Til tross for et godt regnskapsmessig resultat er det fortsatt viktig å ha fokus på å tilpasse utgiftene til inntektene og i tillegg oppnå et minimum på 1,75% i nettodriftsresultat. Signalene som regjeringen har gitt er at det kan bli endringer på distriktsindeksen, det kan medføre årlig tap for Kvinesdal på 6,3 mill. Lånegjeld innebærer at driften blir belastet med avdrag og renteutgifter. Det er varslet at renteutgifter vil øke i tiden fremover. «Maskinskatten» som den populært blir kalt vil bli faset ut i løpet av en seksårsperiode.

Avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk

I statsbudsjettet for 2019 har regjeringen anslått kommunens skattebortfall som følge av avviklingen av eiendomsskatt på verk og bruk. Kompensasjonsordningen er omtalt slik på side 64 i Prop. 1 S:

«Kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt. Det foreslås å kompensere kommunene for bortfall av inntekter som følge av endringer i eiendomsskatten. Kompensasjon fases inn over sju år f.o.m. 2019 og øker med om lag 70 mill. kroner per år til et samlet beløp på 500 mill. kroner fra 2025.»

Kompensasjonsordningen er nærmere omtalt i Prop. 1 S Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), hvor det fremgår at det er foreslått 71 millioner kroner i kompensasjon for 2019. KMD skriver at beløpet for 2019 tilsvarer 1/7 av maksimal kompensasjon på 500 millioner kroner. Videre skriver KMD at fordelingen av kompensasjonen på 71 millioner kroner skal skje på bakgrunn av kommunenes faktiske og dokumenterte reduksjon av inntekter, og at midlene vil bli fordelt i løpet av 2019. For Kvinesdal kommune utgjorde kompensasjon for endringer i regelverket for eiendomsskatt i 2019 kr.571 766.

Statlige styringssignaler og forventet utvikling i rammebetingelsene:

Kvinesdal kommune opplever at rammetilskuddet ikke er med på å finansiere hele lønnsoppgjøret samt pensjonsøkningen. Det medfører at vi med årene får tildelt mindre midler til å dekke utgiftene.

Vesentlige endringer i kommunens inntekter:

Eiendomsskatten er med på å sikre Kvinesdal kommunes skatteinntekter. Det er stor politisk uenighet om eiendomsskatten. Eiendomsskatten er satt under betydelig press og Kvinesdal kommune kan miste store inntekter ved et eventuelt bortfall av eiendomsskatten.

Kommunene Hjelmeland, Hol og Evje og Hornnes ble saksøkt av Statnett som mente at eiendomsskattetakseringen i de tre kommunene var ugyldig. Kommunene og partshjelper LVK vant med omkostninger i Stavanger tingrett i 2015, men tapte i Gulating lagmannsrett i juni 2016. Saken har prinsipiell betydning for samtlige kommuner med kraftlinjer og nettanlegg. Kvinesdal kommune har i årene 2017, 2018 og 2019 avsatt penger til å møte denne forpliktelsen ovenfor Statnett. Angående likhetsbehandling, så må det samme gjøres for

Agder energi. Det medfører at det er avsatt penger i 2019 som gjelder for perioden 2017,2018 og 2019. Det medfører at budsjett 2020 må korrigeres for nedsatt eiendomsskatt.

Opplysninger om pågående rettsaker og andre tvister med vesentlig økonomisk betydning:

Det kan her nevnes to saker, den første er

Sira-Kvina Kraftselskap DA mot Konesjonskraft IKS, Vest-Agder fylkeskommune, Forsand kommune, Sokndal kommune, Rogaland fylkeskommune og Kvinesdal kommune (Oslo tingrett – sak 19-099637TVI_OTIR/03).

Sira-Kvina Kraftselskap har saksøkt Kvinesdal kommune og ovennevnte parter ved stevning 28. juni 2019. Saken gjelder krav om etteroppgjør fra de kommuner og fylkeskommuner som har fått levert for mye konsesjonskraft i perioden 2000-2018. Sira-Kvina kraftselskap har prinsipielt lagt ned påstand om at kravet som gjelder Kvinesdal kommunes andel av den for mye leverte konsesjonskraften i sin helhet skal rettes mot Vest-Agder fylkeskommune. Kvinesdal kommune er trukket inn i saken på subsidiært grunnlag for det tilfelle at retten kommer til at hele kravet ikke kan rettes mot Vest-Agder fylkeskommune. Vest-Agder fylkeskommune har i stevning 19. september 2019 reist søksmål mot Kvinesdal kommune med krav om regress for en andel av kravet for det tilfelle at retten kommer til at Vest-Agder fylkeskommune er ansvarlig for hele kravet. Regresskravet fra Vest-Agder fylkeskommune mot Kvinesdal kommune er foreløpig beregnet til 65 733 967 kr.

Det er berammet rettsmekling i saken 27.- 30. april 2020. For det tilfelle at partene ikke kommer frem til en minnelig løsning vil det bli gjennomført hovedforhandling i saken 12.-30. oktober 2020.

Den andre saken er

Klage til Skattedirektoratet på Skattekontorets vedtak om tilbakeføring av kompensert merverdiavgift.

«Kvinabadet»: Skattekontorets vedtak 4. mars 2019 om tilbakeføring av kompensert merverdiavgift har blitt påklaget til Skattedirektoratet. Saken er ennå ikke ferdig behandlet. Hvis Kvinesdal kommune får medhold, vil (deler) av merverdiavgiftskompensasjonen tilbakebetales til kommunen. Hvis klagen ikke fører frem, vil det bli aktuelt å reise søksmål mot staten v/ Skatteetaten. Det vil da påløpe sakskostnader, som kommunen vil kunne bli pålagt å dekke dersom søksmålet ikke fører frem.

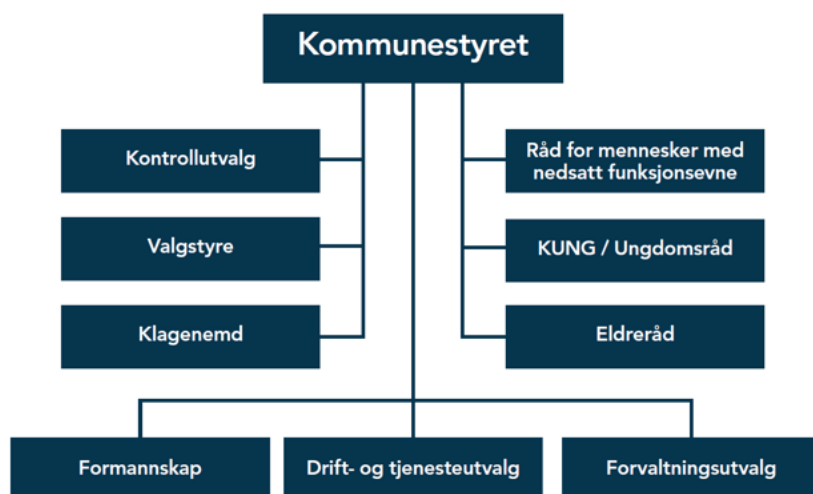

9 DEL 2 ÅRSRAPPORT

Del 2 som er årsrapporten fra tjenesteområdene, her har enhetslederne kommentert hvert enkelt tjenesteområdet med hensyn til oppnådde resultater i forhold til de målene som er satt. Hver kommunalsjef vil ha en innledning før enhetene presenterer resultatene. Noen enheter har også tatt med noen utvalgte KOSTRA tall. Det presiseres at 2019 KOSTRA-tallene er foreløpige, og basere seg på kommunens innrapportering pr.15. februar. Kvalitetssikrede KOSTRA tall publiseres i juni på nettsiden <https://www.ssb.no/offentlig-sektor?de=KOSTRA>

9.1 Organisering av Kvinesdal kommune

POLITISK ORGANISERING

Et kjennetegn på kommunal virksomhet er at den styres av innbyggerne selv. I praksis skjer dette ved at innbyggerne hvert fjerde år velger 27 representanter til kommunestyret.

Sammensetningen i kommunestyret i perioden 2015 – 2019 er: Arbeiderpartiet 9 representanter, Høyre 5, Kristelig folkeparti 5, Fremskrittspartiet 5, Senterpartiet 2 og Miljøpartiet De Grønne 1. Ordfører er Per Sverre Kvinlaug (KrF).

Ny periode fra oktober 2019 - 2023: Arbeiderpartiet 6 representanter, Høyre 4, Kristelig folkeparti 7, Fremskrittspartiet 4, Senterpartiet 6. Ordfører er Per Sverre Kvinlaug (KrF).

Kommunestyret har tre underutvalg: Formannskap, Forvaltningsutvalg og Drifts- og tjenesteutvalg, alle med 7 medlemmer.

Antall møter og saker i 2019:

Kommunestyret: møter 10, behandlede saker 124.

Formannskapet: møter 11, behandlede saker 110.

Forvaltningsutvalget: møter 11, behandlede saker 92.

Drifts- og tjenesteutvalget: møter 9, behandlede saker 53.

I tillegg har kommunen Eldreråd, Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Ungdomsråd.

Administrativ organisering

Administrasjonen ledes av rådmannen og tre kommunalsjefer. Det er rådmannsteamets oppgave å sørge for effektiv oppfølging av politiske vedtak og sørge for god drift av kommunen. Til dette har rådmannen en stor organisasjon, med 622 ansatte og 17 tjenesteenheter.

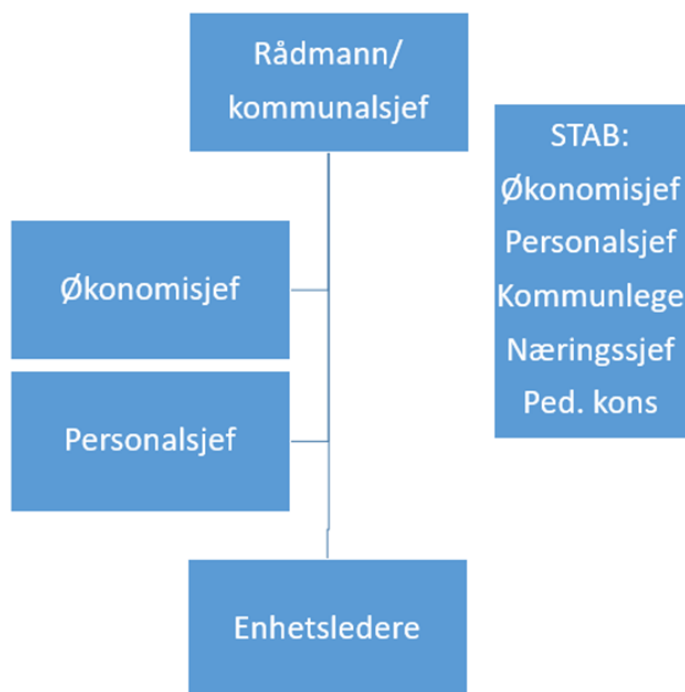
	2017	2018	2019
Årsverk	485	488	489
Ansatte	630	622	624

Kvinesdal kommune har 17 tjenesteenheter:

1. Liknes skole
2. Fedal skole
3. Kvinesdal ungdomsskole
4. Vesterdalen skole
5. Kvinlog skule
6. Austerdalen skole
7. Voksenopplæringen
8. Barnehageenheten
9. NAV Kvinesdal
10. Plan- og miljøenheten
11. Teknisk drift

12. Kulturenheten
13. Informasjonsenheten
14. Åpen omsorg
15. Habilitering
16. Kvinesdal bo og rehabilitering
17. Enhet for levekår

Organisasjonskartet viser at vi er en tonivåmodell med rådmannsnivå (rådmann og kommunalsjefer) og tjenesteenheter som rapporterer til politisk nivå.

9.2 Rådmann med stab

Rådmann:

Jens Arild Johannessen

9,8 årsverk, 26,4 mill.

Rådmannsnivåets viktigste oppgave er sikre effektiv oppfølging av effektiv ledelse og overordnet strategisk ledelse av Kvinesdal kommune for å oppnå kommuneplanens målsettinger. Rådmannsnivå skal bidra til godt samspill mellom administrasjon og politikk som bygger opp under Kvinesdal som vakker, vennlig og vågal. Rådmannsnivå skal utøve ledelse som sikrer en effektiv og brukerorientert kommuneorganisasjon. Rådmannsnivå har rådgiving og er systemansvarlig innenfor personal, økonomi og HMS, overordnet pedagogisk ansvar, helseråd, næringsutvikling og beredskap.

Rådmannen har i sitt budsjett også fellesutgifter som forsikring, lisenser, juridisk bistand, konsulenthjelp, kontingenter og lignende.

Totalforbruket i 2019 var på 26,4 mill. Dette er et mindreforbruk på 1,95 mill. i forhold til budsjettet.

Året 2019

Rådmann og stab har jobbet videre med å utvikle og vedlikeholde en organisasjonskultur som er preget av innovasjon og endringsvilje.

Av andre større oppgaver vi har jobbet med nevnes:

- Beredskapsarbeid
- Delegeringsreglement

- Helse- og omsorgsplan
- Nedskjæringer og gjennomføring av «ostehøvelprosess».
- Sentrumsutvikling og etablering av vitensenter

UTFORDRINGER FRAMOVER

- Jobbe videre med virksomhetsstyring og internkontroll
- Bærekraftig økonomisk drift innenfor gitte økonomiske rammer
- Digitalisering
- Effektivisering og gevinstrealisering
- Strategisk ledelse

10 Sektor for samfunnsutvikling

Sektor samfunnsutvikling: Kommunalsjef Tor Arne Eiken

Sektor samfunnsutvikling omfatter tjenester og aktiviteter som er viktig for å bo og trives i Kvinesdal. Den omfatter enhetene Teknisk drift, Informasjonsenheten, Plan- og miljøenheten og Kulturenheten. Oppgavene som utføres er varierte og berører mange ulike fagområder. Sektoren har som navnet tilsier en viktig oppgave med å utvikle lokalsamfunnet, og være en pådriver for at kommunen har en positiv utvikling.

Næringsutvikling:

Kommuneplanens mål: En variert næringsstruktur som preges av optimisme, nyskaping og risikovillighet.

Næringslivet i Kvinesdal, Handelshuset Kvinesdal og Innovasjon Kvinesdal har et tett og godt samarbeid om næringsarbeid i kommunen. Formannskapet er kommunens næringsutvalg. Kommunens næringsjef leies ut til Innovasjon Kvinesdal i 70 % stilling. Den resterende del av stillingen benyttes på kommunale oppgaver.

Kommunestyret vedtok også nye prioriterte områder og tiltaksplan for strategisk næringsplan (SNP) for perioden 2019-2021. Dette er et viktig styringsdokument for næringsarbeidet i kommende planperiode.

Det kommunale næringsfondet er en viktig katalysator for å stimulere næringslivet til økt aktivitet. Regnskapet for fondet er vist i tabellen nedenfor; her sammenligner jeg regnskap mot opprinneligbudsjett.

Regnskap for næringsfondet 2019			
År	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik
IB 01.01	- 1 001 740	- 3 884 000	- 2 882 260
Sum inntekter	- 8 097 943	- 6 740 000	1 357 943
Sum adm/ utvikling	1 840 213	4 390 000	2 549 787
Sum bedriftsstøtte	2 650 771	1 647 000	- 1 003 771
Sum infrastruktur	1 255 375	1 401 000	145 625
Sum utgifter	5 746 359	7 438 000	1 691 641
Utgående fond	- 3 353 324	- 3 186 000	167 324

Det har i 2019 vært stort fokus på å redusere utgiftsnivået til næringsfondet da kommunen fikk en inntektsreduksjon på kr. 3 445 000,- i 2018 fra Sira Kvina kraftselskap. Med bakgrunn i dette ble det overført kr. 2 000 000,- fra kommunens disposisjonsfond til næringsfondet. Ved årsslutt fikk vi imidlertid en positiv melding fra NVE om at Sira Kvina kraftselskap nå skal betale kommunen kr. 7 708 000,- årlig i konsesjonsavgifter. Dette er en økning på godt en million kroner, og bidrar svært positivt ved regnskapslutt. Med bakgrunn i disse endringene har vi nå økt IB svært bra i løpet av 2019. Næringsfondet har derfor større fleksibilitet til å håndtere innkommende søknader som vil komme slik målsettingen var. Det har for øvrig i 2019 vært jobbet med å «frigjøre» en del av midlene som er bundet opp til faste poster på næringsfondet, eksempelvis lønnsutgifter. Dette bidrar til at det i større grad vil være mulig å benytte disse midlene til søknader som kommer i 2020 og fremover. Arbeidet med å omdisponere midler fra faste utgiftsposter vil også prioriteres i fremover.

Samfunnsutvikling:

Kommuneplanens mål : Kvinesdal kommune skal være den foretrukne bokommunen i regionen. Vårt mål er å øke innbyggertallet fra 5776 i 2010 til 6722 innen 2022.

Samfunnet er i stadig endring, og kommunen har siste året hatt spesielt fokus på behovet for å styre samfunnsutviklingen til det beste for innbyggerne. Det er også nødvendig å endre dagens målsetting. Det er derfor satt i gang en omfattende prosess med å utarbeide en ny kommuneplan som ser på fremtidsutviklingen i Kvinesdal frem til 2040. Hvordan ønsker vi å utvikle kommunen til det beste for innbyggerne ? Kvinesdal har mange aktive innbyggere,

ildsjeler, aktivt næringsliv og lokalsamfunn som bidrar til en positivt samfunnsutvikling. En ny kommuneplan vil bidra til å styre dette samspillet i tråd med samfunnsutviklingen.

Kommunen har også sett det som viktig å bidra aktivt inn i arbeidet med den nye regionplan Agder 2030 som ble vedtatt i 2019. Kommunen bidrog her i ulike arbeidsgrupper på vegne av hele regionen for å fremme Lister sitt syn på hva som er viktig å legge vekt på i samfunnsutviklingen.

Det ble også vedtatt og påbegynt utarbeidelse av ny regionplan Lister 2030. Vest Agder fylkesting fastsatte planprogrammet i des 2019. Fylkestinget er planmyndighet. Formålet med planen er å utvikle Lister til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode og likeverdige levekår. Planen skal også bidra til å øke samskaping og bo-attraktivitet i de seks kommunene, samt synliggjøre forhold som har betydning i Listerregionen.

Dette arbeidet vil fortsette i 2020. Kvinesdal kommune er en aktiv aktør i dette viktige utviklingsarbeidet som har stor betydning for kommunens omdømme og muligheter fremover.

Kvinesdal kommune arbeider aktivt med reisemålsutvikling på Knaben, og fortsetter nå arbeidet med ny organisering i «Visit Knaben». «Visit Knaben» er nå organisert i ulike team; Team -gruveutvikling, -eiendomsutvikling, -lokal kontakt, -marked og bedriftsnettverk.

10.1 Informasjonsenheten

Informasjonsenheten har 16 stillinger som utgjør 13,25 årsverk fordelt på tre avdelinger; servicekontoret, dokumentsentret og politisk sekretariat.

Enhetsleder Hege F. Ludviksen.

Budsjett på 17.099 mill.

Informasjonsenheten betjener alle henvendelser som kommer per telefon, post eller personlig oppmøte.

- Vi utfører regelstyrt saksbehandling.
- Enheten har ansvar for all fakturering.
- Enhetsleder er redaktør for websider på internett, intranett og facebook.
- Vi betjener turistinformasjonen.
- Vi ivaretar fellestjenester for andre enheter innen arkiv/post og har fagansvar for alle kommunens nye og eldre arkiver.
- Enheten er sekretariat for alle kommunens politiske utvalg/folkevalgte og har ansvar for gjennomføring av valg.
- Enheten har også ansvar for IT-investeringer/drift knyttet til kommunalt utstyr/nett, bygg og fiberlinjer samt telefonisystemer.

Resultater:

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0%	5,07%	I budsjett 2020 er rammen til informasjonsenheten nedjustert med hensyn til at rammen ikke er balansert i forhold til endringer som ble gjort i forbindelse med omorganiseringen. Det er dette som er årsaken til mindreforbruket i 2019.
Sykefravær	< 7 %	2,64 %	Oppnådd
Svarprosent MUS	75 %	94 %	Oppnådd
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	100 %	100 %	Oppnådd

Tjenestekvalitet:

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Saksbehandling	Innen 2 uker	Innen 2 uker	Oppnådd
Sentralbordtjeneste tapte anrop	> 5%	3 %	Oppnådd

Året 2019

Servicekontoret

Servicekontorets hovedoppgave er kundebehandling, regelstyrt saksbehandling og fakturering. Antall anrop i løpet av året var 7674 hvorav 5078 besvares av servicekontoret.

Servicekontoret har også ansvar for saksbehandling. Vi behandler byggesaker, eiendomsopplysninger, produksjonstilskudd i landbruket og andre landbrukssaker, tinglyste egenerklæringer, fellingstillatelser, skjenke- og serveringsbevillinger, bostøtte, TT-kort, parkeringstillatelser, og salg av kommunale tomter.

I 2019 ble det sendt ut 16.940 fakturaer hvorav 650 er EHF faktura og det ble totalt fakturert for kr 107.858.354.

Post/Arkiv

Det ble i 2019 registrert 9402 inngående dokumenter i vårt saks-/arkivsystem ePhorte. Det ble produsert 3952 utgående dokumenter og 459 saksframlegg og opprettet 1421 nye saksmapper.

I tillegg til ePhorte registreres det post for Helse og omsorg, NAV kommune og Helsestasjonen i programmene Profil, Velferd, Visma Flyktning/voksenopplæring og HSPro. Vi har også kontorfunksjoner på Kvinesdal omsorgssenter, Helsestasjonen og Fjotland omsorgssenter.

Kvinesdal kommune ønsker å være en gjennomiktig kommune med offentlighet i forvaltningen og vi publiserer daglig postliste med fulltekstdokument. Vi har etablerte rutiner for å sikre at dokumenter som skal være unntatt offentligheten blir skjermet for innsyn.

Politisk sekretariat

Politisk sekretariat har ansvar for alle politiske utvalg og folkevalgte, valg og politisk saksbehandling. I 2019 var det kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Kommunestyret: møter 10, behandlede saker 124.

Formannskapet: møter 11, behandlede saker 110.

Forvaltningsutvalget: møter 11, behandlede saker 92.

Drifts- og tjenesteutvalget: møter 9, behandlede saker 53.

Utfordringer fremover

Vi har fokus på digitalisering og i forbindelse med lansering av nye nettsider i 2020 vil vi få flere digitale skjemaer, minside funksjonalitet og sikker digital post til kommunen.

Det skal i mars 2020 innføres nytt sak/arkivsystem. Dette prosjektet er krevende for enheten i forhold til innføring, opplæring og oppfølging av brukere.

04.03.20

Hege F. Ludviksen, Enhetsleder

10.2 Kulturenheten

Jan Schou – enhetsleder

17 årsverk -10,1 mill. i driftsbudsjett

Mål:

«I Kvinesdal får vi det til»

Visjon:

«Et rikere liv gjennom opplevelse og deltakelse»

Kort beskrivelse av enheten:

Kulturenheten har i 2019 følgende tjenester: Kulturkontor, Kulturskole (Piano, fiolin, gitar, band, samspill, korps og kunst- og håndverk), Skolekorps (Kvinesdal, Kvinlog og Feda), Kvinesdal Musikkorps, Bibliotek (Kvinesdal, Feda filial og Kvinlog filial), Leirskole, Kulturvern, Muséer, Idrett- og fritidsaktivitet, Barneidrettsskolen, Idrettshall, Svømmehall, Turstier- og løypenett, Spillemiddelsøknader, Grendehus, Fritidsklubber (INNER10er – Kvinesdal, Feda og Helle), UKM, Ungdomsråd, Barnas talsperson, "Kjør med ved", "En plass og ver", Barne- og ungdomsarbeid, Utvidede tilbud til barn- og unge i skoleferier (Kino, Kunstsenter, Idrettshall og Svømmehall), Oppfølging av frivillige lag, foreninger- og organisasjoner, Rockecontainere, Kino, Alment Kulturarbeid, Fritidstilbud til utviklingshemmede, Den Kulturelle skolesekken, Den Kulturelle spaserstokken, Frivilligsentral, Aktivitetssenter, Kulturhus, kunstsenter (avsluttet 01.08.2019) og Oppvekstmiljøarbeid.

I tillegg jobbes det med følgende prosjekter: Nye bygdebøker i Kvinesdal, Kulturminneplan, Plan for idrett og friluftsliv, Destinasjon - Knaben, Attraksjonsutvikling i Kvinesdal, Plan for turstier og folkehelseiltak og BUA.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	10,1 mill.	110 %	Kr. 1 mill,- i overforbruk, skyldes lavere inntekter fra Kvinabadet og kinoen enn budsjettert, samt reduksjon på 500.000 i driftsbudsjettet på slutten av budsjettåret knyttet til Utsikten Kunstsenter. Kvinabadet er underbudsjettet i forhold til dagens drift og må justeres i første budsjettrevisjon.
Sykefravær	4.5 %	7.13 %	Høyere enn målsetting – lavere enn i 2018
Faktor: Bruk av kompetanse	4.0 %	4.2 %	Høyere enn målsetting
Faktor: Flexibilitetsvilje	4.0%	4.2 %	Høyere enn målsetting
Faktor: Mestringsklima	4.0 %	3.9 %	Lavere enn målsetting
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	100 %	100 %	Det er gjennomført gruppedarbeidersamtaler i 2019

Tjenestekvalitet

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Besøk i biblioteket pr. innbygger	2,0	2,9	
Utlån av alle medier i biblioteket pr. innbygger	5,0	4,7	
Kulturskolen antall elever	> 125	115	
Antall medlemmer i skolekorps	> 60	53	
Antall medlemmer i barne- og ungdomsteater	30	29	
Elever leirskole	➤ 1100	1039	
Besøk Museum, kunstsenter	> 1000	579	
Deltakere UKM	> 50	54	
Kinobesøk pr. innbygger	2,5	3,2	
Besøk Kvinabadet pr. innbygger	3,0	4,0	
Medlemmer i lag- og foreninger knyttet til	> 3000	3475	

Norgesidrettsforbund			
Deltakere knyttet til frivilligsentralen opp mot aktiviteter	> 15000	13978	
Aktiviteter knyttet til frivilligsentralen	> 700	784	
Antall mottakere av lokale stipend til idrettsutøver	2	2	
Investering i kultur pr. innbygger 2019 (SSB)	500	604	

Kulturenheten har ikke gjennomført noen brukerundersøkelse i 2019, men ut fra Kvinesdal Kommunes innbyggerundersøkelser, så scorer kultur høyt på innbyggernes tilbakemeldinger i forhold til brukertilfredshet

KOSTRA tallene for 2019 viser at Kvinesdal Kommune scorer bra på tilskudd til aktivitetstilbud barn- og unge, kinodrift, kunstformidling, idrettsarbeid og drift av kommunale kulturbygg. Når det gjelder netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner, så driver vi kostnadseffektivt og får gode tilbud med mindre midler enn sammenlignbare kommuner (gruppe 12). Når det gjelder bibliotek, kulturskole og muséer ligger vi fortsatt under kommunene vi sammenligner oss med, men vi har beveget oss noe i riktig retning i året som ligger bak oss.

Kvinesdal Kommune har i 2017 inngått samarbeidsavtale med Frivillighet Norge for å ha et sterkere fokus på større samspill og samarbeid mellom frivillige lag- og foreninger og kommunen. I 2020 blir Frivillighetserklæringen for Kvinesdal kommune vedtatt.

Kvinesdal Kommune er på 5.plass i landet og 1. plass i Vest-Agder ifølge SSB, når det gjelder størst investering på kultur i 2016

Kinobesøket 01.01 – 31.12.2019

	2018	2019	2018 - 19	2019 - 19%	Bill.inntekter 2018	Bill.inntekter 2019	Bill.inntekter 2018 -19	Bill.inntekter 2018- 19 %
Barn	2516	3117	601	19,2 %	222.050	285.695	63.645	22,2 %
Voksne	1801	1550	-250	-13,9 %	1.644.442	1.415.052	-229.390	13,9 %
Totalt	2052	1862	-190	-9,2 %	1.866.492	1.700.747	-165.745	8,8 %

Kilde: filmweb.no

Merknader til kinobesøket:

Kinobesøket på barnefilmer er gått fram med over 19 % fra 2018 – 19, dette skyldes store publikumssuksesser som Løvenes Konge, Snekker Andersen 2 og Frost 2. Kinobesøket for voksne har gått ned med 13,9 %. Vi har hatt nesten 2000 færre besøk i 2019, i forhold til 2018, når det gjelder kinobesøket totalt sett. Når det gjelder inntektene, så har vi en nedgang på 166.000 i forhold til året før. Kinobesøket i Norge hadde en nedgang 2018 –19 på ca. 10 %

Året 2019

Enhetens satsningsområder:

- Digitalisering
- Informasjon til innbyggere og brukere
- Strategisk kommunikasjon
- Tilgjengelighet
- Åpenhet
- Etiske retningslinjer
- Samarbeid med frivillige lag- og foreninger
- Trafikksikkerhet
- Folkehelse
- Agders kulturkommune 2019

Utfordringer fremover:

- Balansen mellom daglig drift og utviklingsarbeid
- Internkontroll – HMS arbeid – Branntilsyn
- Videreutvikling av kultursamarbeidet i Agder og i regionen
- Den profesjonelle kunsten – skaping og formidling

10.3 Plan- og Miljøenheten

10,5 årsverk, Budsjetttramme 8,1 mill. kr

Mål og/eller Visjon

Enheten arbeider med en rekke prosjekt som bygger opp under kommunens strategi; bolyst og attraktivitet. Enhetens visjon er: «*Vi former en bedre framtid*»

Økonomi og personal

Plan- og miljøenheten har ansvar for behandling av areal- plansaker, bygge- og delingssaker, utbygging av kommunale bygg og anlegg, oppmåling, kartverk, matrikkelføring, kraft – og energisaker, landbruk, miljø og viltforvaltning. Enheten har 10,5 årsverk fordelt på 11 stillinger.

	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0% eller positivt avvik	17%	-Vakante stillinger (nå besatt). -I 2019 var det mindre behov for konsulenttjenester i forbindelse med planarbeid. - Økte inntekter i forbindelse med byggesak og oppmåling.
Sykefravær	< 2 %	1,42 %	Ambisiøst mål nådd.
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	100%	100%	
Svarprosent medarbeiderundersøkelse	75%	90%	

Tjenestekvalitet

Arbeidsområde	Mål	Ferdigstilt 2019
Planlegging, planer til behandling, private og kommunale	Gjennom plan utarbeider vi forutsigbare og gjennomarbeidede løsninger for å benytte arealene best mulig. Ferdigstillelse av planer er viktig for å nå kommunens langsiktige mål	<u>Overordnede planer (vedtak i kommunestyret):</u> Kommunedelplan for Øyesletta. 25.09.2019, sak 58/19. <u>Områdereguleringer (vedtak i kommunestyret):</u> Områderegulering for Knaben: 19.06.2019, sak 42/19. Områderegulering for Feda: 19.06.2019, sak 48/19. <u>Detaljreguleringsplaner (vedtak i kommunestyret):</u> Detaljregulering for Lomstjødna hyttefelt, 06.02.2019, sak 10/19. Detaljregulering for Breilia boligfelt – del 2, 10.04.2019, sak 21/19. Detaljregulering for Rafossen, 29.05.2019, sak 28/19. Detaljregulering for Hidreskog, del av 060/010, 29.05.2019, sak 31/19.
Byggesak, behandling av søknader om tiltak etter Plan- og bygningsloven	Enheten mener at rask og effektiv saksbehandling av byggesak er en viktig målsetting for å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud og er med på å sørge for et godt omdømme av kommunen..	Antall utstedte ferdigattester: Boliger – 19 Leilighet – 1 Fritidsboliger – 9 Behandlingstid for ett trinns søknad med 3 ukers svarfrist var i snitt 8 dager. Det er gitt 168 byggetillatelse, både med og uten ansvarsrett. I dette tallet ligger alt fra store bygg til enkle tiltak som fasadeendringer, terrasser osv.
Oppmåling	Målsetting er en effektiv saksbehandling av god kvalitet innenfor lovpålagte tidsrammer. Vegadressprosjektet ventes ferdigstilt i løpet av 2020.	Det kom inn 93 nye oppmålings-saker og 83 saker ble fullført. Gjennomsnittlig behandlingstid på 89 kalenderdager. Det meste av kommunen er gjennom Vegadresseprosjektet nå tildelt vegadresser, som vil gi en dekning på 99,3%. Det gjenstår kun tildeling av 0,7 % vegadresser samt endring av noen

		<p>få adresser.</p> <p>Det ble seksjonert 2 eiendommer med en gjennomsnittlig behandlingstid på 89 kalenderdager.</p>
Utbygging	<p>Plan og miljøenheten har ansvar for utbygging av kommunale bygg når omfanget er større enn vanlig vedlikehold. Målsetting er å prosjektere og lede byggeprosjekter innenfor de rammer som blir satt.</p>	<p>Ferdigstilte prosjekter 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trivselssone Øye • Erosjonskring Stokkelandsåna • Kleivebakken boligfelt (gjenstår lekeplass) • Øvre Egeland Boligfelt – tilleggsbestillinger • Ombygging rådhuset <p>Pågående prosjekter som ikke er ferdigstilt i 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lunden kollektivområde • Gangbru Feda • Munnlauga –friluftstiltak • Liknes Skole ombygging • Kvinesdal Omsorgssenter 2020 (tidl. Stadionvegen 5) • Kvinesdal Ungdomsskole – ombygging spesialfløy • Feda omsorgssenter - oppgradering. • Kvinlog Skule og flerbrukshall <p>Nye igangsatte prosjekter 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilstandsnotat kommunale bygg • Generalplan Kvinesdal Omsorgssenter • Generalplan Liknes Skole • Kvinesdal Ungdomsskole – Amfi
Landbruk	<p>Kvinesdal er nest største landbrukskommune i Vest-Agder (i areal), og en viktig næringsvei i bygda. Antallet foretak som søker produksjonstilskudd har i 2019 gått litt opp og er nå på samme nivå som i 2016. Samtidig blir enhetene større, så vi ser at</p>	<p>Kommunen har tilskudsreglement for landbruket, og det gis kan kommunal støtte til oppføring og ombygging av driftsbygninger for husdyr, drenering, nydyrking mm.</p> <p>Det er også satt av midler fra næringsfondet til satsing på lokalmat, dyrking av grønt, frukt og bær og diverse «nisjenæringer».</p>

	<p>stadig mer areal blir tatt i bruk og holdt i hevd. Det var 110 søkere i 2019(2018-106, 2017-109, 2016-110, 2015-110, 2014-109 søkere).</p> <p>Husdyrhold med storfe og sau utgjør størstedelen av landbruksproduksjonen. Viktig målsetting å opprettholde drift på alle landbrukseiendommene.</p>	<p>Det har sommeren 2019 blitt filmet på en del gårdsbruk, dette for å bygge et positivt omdømme for landbruket, og gi bønder muligheten til å lage sine egne nettsider og annen digital markedsføring.</p> <p>Åsne Lilledrange, Thorunn Landa, Victoria Hille, Petter Rokstad og Tone Ryningen har praktisert som veterinærer og har mottatt driftstilskudd for å praktisere som veterinærer i Kvinesdal på produksjonsdyr.</p>
Skog	<p>Grana som ble plantet for mange år siden er hogstmoden. Dette gir en god avvirkningsstatistikk. 2019 ble et bra år for hogsten, og skogeierne fulgte opp med godt plantearbeid.</p> <p>Ungskogpleien fikk et lite oppsving, men kunne vært bedre. Målsettingen er å holde en jevn høy aktivitet på hogst, planting og ungskogpleie. For å oppnå dette har vi samarbeid med nabokommuner om faghjelp i skogbruket.</p>	<p>Hogst 2015: 12026 m³ 2016: 14432 m³ 2017: 26634 m³ 2018: 15499 m³ 2019: 23858 m³</p> <p>Planting nye felt 2015: 226 dekar 2016: 320 dekar 2017: 65 dekar 2018: 235 dekar 2019: 225 dekar</p> <p>Ungskogpleie 2015: 575 dekar 2016: 443 dekar 2017: 335 dekar 2018: 173 dekar 2019: 325 dekar</p>
Miljø	<p>Enheten er kommunens forurensningsmyndighet og har forvaltningsansvar for natur- og miljøraker.</p> <p>På forurensningssida har vi tilsyn med kommunens renseanlegg, og vi følger opp bedrifter og privatpersoner på forurensningssaker.</p> <p>På vassdragssida er det en</p>	<p>Forurensingsaker i 2019: Antall saker: 10 Saker avsluttet: 7 Saker som pågår: 3 Varsel om pålegg: 0 Pålegg: 0 Tvangsmulkt: 0</p> <p>Tilsyn på renseanlegg: 1</p> <p>Kalking i Kvina: 2029 tonn kalk</p>

	<p>viktig målsetting å bedre miljøforholdene gjennom kalking, biotiltak og opprensning av Knabensand. Vi har et aktivt samarbeid med Sira-Kvina kraftselskap og fagråd for fisk. Kalking av Kvina og Litlåna håndteres av kommunen selv med finansiering fra staten.</p> <p>Målsetting innen viltforvaltning er å opprettholde sunne og friske bestander av hjortevilt. Tettheten skal holdes på et nivå som gir et godt jaktutbytte og som samtidig er forsvarlig ut fra andre samfunnshensyn som trafikk, landbruksnæring og friluftsliv.</p>	<p>ble dosert fra Steindør og Nyland kalkingsanlegg. Mengden var lav på grunn av få flommer og lite snøsmelting.</p> <p>Måloppnåelse pH i elva: God</p> <p>Viltforvaltning: Elg: tettheten har vært ganske stabil de siste årene, men kondisjonen ser fortsatt ikke ut til å bedre seg. Hjort: bestanden øker, samtidig er fellingsprosenten fortsatt lav så det er absolutt rom for å øke fellingene.</p>
--	---	--

Utfordringer fremover

Enheten har som mål å ha forutsigbarhet og god service til innbyggerne på de fagområdene vi har ansvar for. Vi legger derfor vekt på at hver medarbeider får faglig utvikling, da mange av oppgavene vi utfører er komplekse og faglig utfordrende. Vi har hatt stor utskifting av ansatte det siste året (30%) og det er ressurskrevende å lære opp nye.

Kommunal planstrategi 2019-2023 ble nylig vedtatt og det vises til denne for å se de prioriterte planoppgaver frem til 2023. For 2020 er det kommuneplanens samfunnsdel (Kvinesdal 2040) som er høyt prioritert. Det vil være oppstart av arbeid med reguleringsplan for flomutsatte områder i Liknes. Sti- og løypeplanen for den nordlige delen av kommunen planlegges å være ferdig i løpet av året.

Klimaendringene griper inn i mange av kommunens ansvarsområder, og FNs bærekraft mål kommer til å påvirke vårt arbeid. Utfordringen vil være å ha nok administrative ressurser (bemanning og kompetanse) til å arbeide systematisk med klimatilpassing.

Kommuneøkonomien er også sentralt her. Håndtering av overvann er mest utfordrende på tiltakssiden. Det er planlagt store utbyggingsprosjekter innen skolebygg og omsorgssenter i

Kvinesdal de neste årene og her kan kommunen stille krav til miljøpåvirkning og klimavennlige løsninger samt produkter.

Erosjonsikring
Stokkelandsåna

10.4 Teknisk drift

Enhetsleder: Geir Netland, 62 ansatte og 52 årsverk, budsjetttramme på 44 mill.

Det er 62 ansatte i teknisk drift, fordelt på 3 avdelinger.

B&E (Bygg og Eiendom), VVAP

(Vei, Vann, avløp og Park) og Renhold. Det er 35 kvinner og 27 menn i enheten.

Enheten har ansvar for drift og vedlikehold av kommunens vannverk, renseanlegg, ledningsnett, veger, parker, bygg, boliger, eiendommer og Kvinesdal havn

Mål: Drive innenfor de krav og pålegg som er gitt av tilsynsmyndighetene.

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN I 2019.

Med unntak av Sandvann leverer alle kommunale vannverk drikkevann av meget god kvalitet, og tilfredsstillende kravene som er gitt av tilsynsmyndighetene som er Mattilsynet.

Det er igangsatt arbeid med å utbedre drikkevannskvaliteten på Sandvann.

De kommunale renseanleggene tilfredsstillende kravene som tilsynsmyndighetene setter til fosforfjerning, med unntak av Knaben som lå like under kravet.

Det ble derfor utført en mindre ombygging på Knaben renseanlegg sommer/høst i 2019 og det ser nå ut som at også Knaben renseanlegg er kommet innenfor kravene.

5000 m² av kommunale veier og kryss har fått ny asfalt og det er reasfaltert ca. 5600 m², noe som tilsvarer ca. 1,3 km med kommunal vei.

Kommunen har ca. 60.000m² med bygningsmasse, med tilhørende utearealer.

Enheten har prosjektledelsen i mange prosjekter, både når det gjelder vei, vann, avløp og bygg. Enheten er også en stor eier av både bygg og eiendom, og bidrar derfor som prosjektdeltaker på mange prosjekter på bygg, jordskifter, kraftutbygginger, erosjonssikringer, med mere.

Utbedringene av kloakkpumpestasjonen ved broa på Feda ble ferdigstilt i 2019. Her hadde enheten et samarbeid med Vegvesenet.

2019 var preget av en del hendelser, slik som brannen i omsorgsboligene i august, vannlekkasje på Vesterdalen skole i september og raset på Fidjan i desember.

Disse hendelsene krever en del når de står på, men også i etterkant med oppfølging av forsikring og utbedringer.

Kvinesdal havn har 3 godkjente ISPS anlegg. Disse havneanleggene har hatt totalt 381 anløp i 2019, fordelt på: : Eramet 270, Kleven 89 og Agnholmen 22.

ØKONOMI OG ARBEIDSMILJØ

	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	Budsjettbalanse	-3,90 %	Se kommentar under.
Sykefravær	< 7%	8,43 %	Se kommentar under.
Svarprosent MUS 10-faktor	75 %	65 %	
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	100%	100 %	

Det totale sykefraværet var på 8,43 %, mens korttidsfraværet har holdt seg forholdsvis lavt med 1,56 for hele enheten i 2019.

Det høye sykefraværet skyldes slitasjeskader og langtidsfravær.

Merforbruket til Teknisk drift i 2019, skyldes mer utgifter til strøm enn det som var budsjettet.

BRUKERE AV VEI, VANN OG AVLØPSTJENESTER

Tjeneste/brukere	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Antall boliger/enheter tilkoblet kommunal vannforsyning.	1990	2035	2055	2076

Antall boliger/enheter tilkoblet kommunalt avløpsanlegg	1801	1847	1872	1893
Husstander som benytter seg av kommunal brøyting av kommunal vei	509	474	497	498

Antall boliger/enheter som er tilkoblet kommunalt vann og avløpsanlegg, stiger i takt med at ledningsnettet blir mer og mer utbygd, også i forbindelse med nye boligfelt.

UTFORDRINGER FREMOVER

Enheten har som mål å drive innenfor de krav og pålegg som er gitt av tilsynsmyndighetene, dette må sies å være oppfylt. Samtidig som publikum har fått gode tjenester.

Når en fatter investeringsbeslutninger for nye bygg og anlegg er det viktig at en også tar høyde for driftsutgiftene som følger med dette og at en gjør investeringer som ikke er kostnadsdrivende, men investerer med tanke på å holde driftskostnadene nede.

Det blir også mer krav fra forskjellige tilsyn til tekniske anlegg i bygg, noe som er kostnadsdrivende. VA-avgiftene på bygg øker også mer enn inndekningen for dette i budsjettet.

Selv om vi ikke fikk de store hendelsene når det gjaldt ekstremvær i 2019, brukte vi en del ressurser på de hendelsene som var. Og vi må nok være forberedt på å bruke en del ressurser på naturhendelser/forsikringsoppgjør i årene som kommer også.

11 Sektor for oppvekst

Kommunalsjef Geir Bruli

Mål og/eller visjon for sektoren:

Sektorens overordna mål er at alle som går ut av grunnskolen skal ha gode holdninger, kunnskaper og ferdigheter, som gjør dem i stand til å mestre livet, og gjennomføre videregående skole.

Vi ønsker at våre barn og unge i barnehage og skole skal møtes med respekt, motiveres, og gis faglige utfordringer tilpasset hver enkelt.

Oppvekstsektoren i Kvinesdal består av Barnehageenheten, med 7 kommunale barnehager, 6 skoler (omtalt som Kvinesdalsskolen) og Voksenopplæringen.

Året 2019

Det presenteres rapport for Grunnskole felles, for hver av grunnskolene, for Voksenopplæringen og for barnehage-enheten.

Brukerundersøkelser viser at barna stort sett trives i våre barnehager og skoler. Foreldrene er også godt fornøyd. Dette viser at satsningen på barnehage- og skolemiljø har gitt resultat.

Faglig har ikke grunnskolene helt klart å oppnå målsettingene.

Arbeidet innen sektoren er styrt av politiske vedtatte planer og føringer, samt statlige lover og Forskrifter. I 2019 har arbeid med *Språk og inkluderende barnehage og skolemiljø* vært prioritert, og det har vært omfattende kompetansebygging på disse områdene.

Implementering av ny rammeplan i barnehagen og innføring av nye fagplaner i skolesektoren har vært krevende, og det har blitt brukt mye utviklingstid på dette.

Staten ved Utdanningsdirektoratet satser nå sterkt på desentralisert kompetanseheving i både barnehage og skole. Prinsippet er at den enkelte barnehage og skole skal velge ut områder hvor de har behov for kompetanse og at denne skal gis ute på enhetene av universitet og

høyskoler. Dette kompetansehevingsprogrammet vil foregå over flere år, og i 2019 startet Liknes skole ut som den første skolen.

Tidlig innsats er høyt prioritert og det jobbes på flere plan for å få satt inn tiltak så fort som mulig når en avdekker behov. Innen sektoren har en stort fokus på samarbeidet mellom barnehagene og skolene, slik at en sikrer en god sammenheng fra barnet begynner i barnehagen til det begynner i videregående skole.

For å lykkes i å gi barna best mulig oppvekst er det imidlertid avgjørende at kommunen lykkes med å jobbe på tvers av enheter og fagprofesjoner. Dette tverrfaglige samarbeidet er organisert og systematisert gjennom prosjektet Tverrfaglig innsats (BTI). I 2019 har en jobbet med Fase 2, dvs. – implementering av handlingsveilederne i de enkelte kommunale enhetene.

En har nedsatt tre arbeidsgrupper som arbeider under BTI paraplyen.

- TBO i Kvinesdal kommune (traumebevist omsorg)
- Samarbeid mellom helse og oppvekst
- Barn som pårørende

Disse har vist seg å være svært nyttige i det tverrfaglige samarbeidet.

Voksenopplæringen sine oppgaver og elever er ganske ulike fra barnehage og grunnskole, og denne enheten jobber etter egne planer og prioriteringer. Dette fremgår av ~~denne~~ enhetens årsrapport. Utfordringen for denne enheten er å tilpasse driften etter behov og etterspørsel. Det er lite forutsigbarhet.

Økonomi

	Revidert budsjett 2019	Regnskap 2019	Differanse -minus - betyr mindre forbruk
Grunnskole felles	2 114 720,00	2 256 764,84	142 044,84
Liknes skole	23 698 734,00	24 229 985,76	531 251,76
Austerdalen skole	7 405 945,00	7 663 345,79	257 400,79
Vesterdalen skole	7 090 049,00	7 652 090,36	562 041,36
Kvinlog skule	10 388 509,00	10 297 874,64	-90 634,36
Feda skole	6 372 306,00	6 441 086,95	68 780,95
Kvinesdal ungdomsskole	20 656 737,00	20 656 737,00	0
Barnehager	47 764 000,00	47 757 786,38	-6 213,62
Sum barnehager og skoler	125 491 000,00	126 955 671,72	1 464 671,72

	Revidert budsjett 2019	Regnskap 2019	Differanse -minus - betyr mindre forbruk
Kvinesdal voksenopplæring	2 600 000,00	3 373 036,72	773 036,72

Oppvekstsektoren	Revidert budsjett 2019	Regnskap 2019	Differanse -minus - betyr mindre forbruk
Barnehage, skole og voksenopplæring	128 091 000,00	130 328 708,44	2 237 708,44

2019 ble et dårlig økonomisk år for sektoren. Som det fremgår av oversikten, hadde 4 av skolene merforbruk. Dette har de redegjort for i sine planer. Barnehage enheten hadde et lite overskudd og Voksenopplæringen er stort merforbruk.

Sektoren har tradisjonelt hatt god økonomistyring, og det er derfor bekymringsfullt når en i 2019 får et så stort merforbruk. At en ikke klarer å holde budsjettene har nok sammenheng med at budsjettrammene gjennom flere år har blitt redusert, men grunnen er selvsagt at enhetene har gitt bedre tilbud enn de har midler til. Flere enheter har hatt elever med store utfordringer og enhetene har nok brukt mer midler på disse (tidlig innsats) enn de har hatt økonomi til. Kommunen har også hatt en økning i spesialundervisning både i barnehage og skole.

Utfordringer fremover

Våre ansatte er vår viktigste ressurs og vår største utfordring er å holde våre ansatte på jobb (reducere sykefraværet), gi dem god kompetanseutvikling og klare å rekruttere inn godt kvalifiserte pedagoger til barnehage og skole.

Kompetanseutvikling er nok mest utfordrende i barnehage enheten, da de ansatte her ikke har mye tid avsatt til kompetanseheving. Selv om det i skolen er arbeidstidsavtaler for pedagogene som muliggjør kompetanseheving, vil arbeidet med nye fagplaner kreve mye av denne utviklingstiden deres og vanskeliggjør kompetanseheving på felles satsningsområder for sektoren.

Tverrfaglig samarbeid er også en stor utfordring. Det er opprettet en del nye møtepunkt mellom sektorene og en håper dette vil bidra positivt. Det pågår også et arbeid med å få til en ny organisering av det tverrfaglige samarbeidet. Samarbeidet med de regionale tilbudene (barnevern, PPT osv.) samt 3. linjetjenesten er også utfordrerne.

Antall søkere til barnehagene går nedover og det blir en utfordring i å tilpasse tilbudet til etterspørsel. For at vi barnehagene skal ha en effektiv og god økonomisk drift er det viktig å ha så fulle avdelinger som mulig. Dette kan bety at vi i mindre grad kan tilby første-valget til en del foreldre. Blir det aktuelt å legge ned avdelinger, vil dette innebære stillingsreduksjoner.

I forhold til Voksenopplæringen er det en utfordring at elevtallet minker og det blir færre som skal ta grunnskoleeksamen. Driften må tilpasses dette, og det er startet en prosess i regionen for å se om et større regionalt samarbeid om voksenopplæringen vil være fordelaktig.

Tverrfaglig innsats er svært viktig, men også en av våre største utfordringer. Kommunen må lykkes i å fjerne barrierer mellom enhetene som jobber med barna. Dette gjelder både kommunalt, regionalt og i forhold til 3. linjetjenesten.

11.1 Grunnskole felles

Tjenesteområdet grunnskole omfatter kommunens 6 grunnskoler med skolefritidstilbud.

Dette er en økning på 10 elever fra forrige skoleår.

Formålet med tjenesten er å gi barn en god grunnskoleopplæring og et godt SFO tilbud.

Tjenesten er organisert med 4 barneskoler, en ungdomsskole, og en kombinert skole med både barne- og ungdomsskole.

Skolefritidsordningene drives ved hver barneskole under enhetsleders ansvar. Antall brukere varierer stort, og på en skole er de kun en bruker. Kvinesdal kommune har vedtatt at det skal gis SFO tilbud uavhengig av antall brukere og for de med få brukere, er dette tilbudet en stor utgiftspost.

Tallene som presenteres under dette kapittelet er summen/snittet av alle kommunes skoler. En del felleskostnader for skolene blir samlet i en konto på grunnskole felles.

Elevantall 2019/2020 fordelt på skole og trinn:

Trinn	Feda skole	Austerdalen skole	Vesterdalen skole	Liknes skole	Kvinlog skule	Kvinesdal ungd.skole	Sum:
1.	9	15	5	32	6		67
2.	13	17	9	54	3		96
3.	6	10	9	38	8		71
4.	13	11	12	44	7		87
5.	8	9	10	43	8		78
6.	9	9	7	45	11		81
7.	2	7	13	44	6		72
8.					9	57	66
9.					10	58	68
10.					9	77	86
Sum:	60	78	65	300	77	192	
						Totalt:	772

Undervisningspersonell

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Lærertetthet 1.-7. trinn	12,8	12,5
Lærertetthet 8.-10. trinn	12,5	14,1
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	96,4	96,1
Undervisningstimer totalt per elev	62	61

Elevtallet er høyere nå enn forrige år, mens antall pedagoger har en liten reduksjon.

Lærertettheten på barnetrinnet er litt dårligere enn nasjonalt snitt. På ungdomstrinnet har Kvinesdal større lærertetthet enn landet. Andelen pedagoger med godkjent utdanning har økt siste år og er nå bedre enn landet.

Økonomiske nøkkeltall:

Nøkkeltall	Enhet	Kvinesdal	*Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
		2019	2019	2019
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	prosent	4,9	8,4	7,8
Gruppestørrelse 2 (antall)	antall	14,3	14,8	15,8
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	23,6	23,1	23
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	kr	138480,7	129109,1	117107,4

Læringsmiljø:

Kommunens indikatorer for Læringsmiljø er hentet fra brukerundersøkelser (Elevundersøkelsen og Foreldreundersøkelsen). Det samme er «mobbing på skolen»

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse som alle skoler i landet er pålagt å gjennomføre. Den er obligatorisk på 7. og 10. trinnet.

NB! Hver enkelte skole mottar egne resultater og disse er kommentert av hver enkelt enhetsleder. Er imidlertid gruppen mindre enn 10 elever har vi ikke lov å offentliggjøre resultatene.

Kommunes målsetting for disse indikatorene skal være like godt eller bedre enn nasjonalt snitt.

Mobbing på skolen (prosent) viser andelen elever som opplever å bli mobbet på skolen 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere. Andelen elever som opplever mobbing er summen av andelen elever som har krysset av på svaralternativene «2 eller 3 ganger i måneden», «Omtrent 1 gang

i uken» og «Flere ganger i uken». Andelen elever som har blitt mobbet på skolen sier med andre ord ingen ting om hvor ofte elevene opplever å bli mobbet.

Tallene som er registrert for Kvinesdal er her så lave at de ikke blir offentliggjort. Den enkelte skole har imidlertid god oversikt over sine elever og jobber målrettet med de elever som har ekstra utfordringer. Kommunen er fornøyd med at tallene er så lave.

Elevundersøkelsen 7. trinn:

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Læringskultur	3,9	4,0
Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,8
Faglig utfordring	4,2	4,0
Felles regler	4,3	4,4
Trivsel	4,1	4,3
Mestring	4,0	4,0
Støtte fra lærerne	4,4	4,4
Motivasjon	3,5	3,8
Vurdering for læring	4,0	3,9
Støtte hjemmefra	4,4	4,3

Som det fremgår av denne tabellen er elevene på 7. trinnet stort sett fornøyd. Det er imidlertid en del områder som er i «gul» sone og det er litt flere av disse enn vi hadde forrige skoleår. Det vil bli ekstra fokus på oppfølging av Læringsmiljøet for dette trinnet.

Elevundersøkelsen 10. trinn:

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Læringskultur	3,3	3,8
Elevdemokrati og medvirkning	2,8	3,4
Faglig utfordring	4,1	4,3
Felles regler	3,7	4,0
Trivsel	3,9	4,1
Mestring	3,6	3,9

Utdanning og yrkesveiledning	3,6	3,8
Støtte fra lærerne	3,7	4,0
Motivasjon	3,2	3,4
Vurdering for læring	3,2	3,3
Støtte hjemmefra	4,2	4,1

På 10.trinner ligger «scoren» på de fleste områder like under nasjonalt snitt. Det er imidlertid 2 områder hvor vi har fått resultat i rød sone, Læringskultur og Elevdemokrati og medvirkning. Dette er viktig områder som nå får stor fokus ute på enhetene.

Foreldreundersøkelsen 2018

	Kvinesdal kommune (Høst 2018)	Nasjonalt (Høst 2018)
Motivasjon	4,2	4,3
Støtte fra lærerne	4,6	4,6
Trygt miljø	4,4	4,4
Dialog og medvirkning	4,5	4,5
Informasjon fra skolen	4,2	4,2
Læring og utvikling	4,6	4,2
Utviklingssamtalene	4,8	4,6

Foreldrene er godt fornøyd med skolene i kommunen. Det er kun på Motivasjon vi ligger 0,1 under landsnittet. For alle andre er de likt eller bedre fornøyd enn resten av landet.

Oppsummert læringsmiljø:

Både for 7. trinnet og for 10.trinnet er elevene litt mindre fornøyd dette skoleåret enn de var forrige skoleår. Det er ikke de store endringene, men fra skoleeiers side vil det bli rettet ekstra fokus på gjennomføring av endringstiltak. Læringskultur og elevmedvirkning vil få mer fokus. Kommunen er svært godt fornøyd med lave mobbetall, og arbeidet videreføres.

Fagresultater:

I dette avsnittet presenteres resultater fra nasjonale prøver, standpunktkarakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen. Karakterene gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket.

Kvinesdal kommune har et konkret mål om å være på eller over nasjonalt snitt på disse indikatorene.

Nasjonale prøver 5. trinn

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Engelsk	49	50
Lesing	48	50
Regning	48	50

Barneskolene klarte ikke måloppnåelse på NP dette skoleåret. Resultatene ligger i gult område og i engelsk er det kun 0,1 under nasjonalt snitt.

Nasjonale prøver 8. trinn

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Engelsk	46	50
Lesing	48	50
Regning	49	50

Ungdomskolen klarte ikke måloppnåelse i noen av fagene, men resultatene har blitt bedre sammenliknet med forrige skoleår og ligger nå tett opp mot nasjonalt snitt.

Nasjonale prøver 9. trinn

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Lesing	52	54
Regning	50	53

NP for 9. trinnet ligger under nasjonalt snitt og er markert rødt fordi avviket er større enn det statistiske standardavviket.

Eksamenskarakterer

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Engelsk skriftlig eksamen	3,7	3,7
Engelsk muntlig eksamen	4,0	4,6
Tysk 1 muntlig eksamen	3,7	4,3
Matematikk skriftlig eksamen	2,8	3,6
Matematikk muntlig eksamen	3,9	4,2
Naturfag muntlig eksamen	3,7	4,3
Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,8	3,4
Norsk muntlig eksamen	4,2	4,5
Norsk sidemål skriftlig eksamen	3,0	3,1
Kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) muntlig eksamen	4,6	4,4
Samfunnsfag muntlig eksamen	4,3	4,5

Kommunen oppnådde i for liten grad måloppnåelse på eksamenskarakterene.

Standpunktkarakterer

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Engelsk skriftlig standpunkt	3,8	4,0
Engelsk muntlig standpunkt	3,8	4,3
Spansk 1 standpunkt	4,9	4,2
Tysk 1 standpunkt	3,9	4,2
Kunst og håndverk standpunkt	4,4	4,5
Kroppsøving	4,6	4,6
Matematikk standpunkt	3,7	3,7
Mat og helse standpunkt	4,8	4,5
Musikk standpunkt	4,3	4,5
Naturfag standpunkt	4,0	4,2
Norsk hovedmål standpunkt	4,1	3,9

Norsk sidemål standpunkt	3,6	3,8
Norsk muntlig standpunkt	4,1	4,3
Kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) standpunkt	4,0	4,3
Samfunnsfag standpunkt	4,3	4,3

Nivået på de fleste standpunkt karakterene er like under målsettingen.

Grunnskolepoeng 10.klasse

Indikator og nøkkeltall	Kvinesdal kommune	Nasjonalt
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,3	41,9

Denne indikatoren er rangert som den viktigste. Den er en oppsummering av eksamen og standpunkt karakter og det er denne som legges til grunn ved inntak i videregående skole. Etter å ha måloppnåelse de siste to årene, klarte vi ikke det i 2019.

Oppsummert fagresultat:

Som en ser av tabellene ovenfor er det stort sprik i resultatene.

På Nasjonale prøver (kartleggingsprøver) oppnådde ikke kommunen samlet måloppnåelse på noen av prøvene, men de fleste ligger i gul sone. Det er kun engelsk på 8.trinnet og regning på 10. trinn hvor kommunen samlet ligger så langt under nasjonalt snitt at resultatene kommer i rød sone. Det må imidlertid fremheves at resultatene varierer fra skole til skole og at resultatene av kartleggingene blir brukt aktivt i utviklingsarbeidet på skolen, og til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev.

Eksamensresultatene viser at Kvinesdal har gjort det bra på norsk, men mindre bra på engelsk og regning.

Standpunkt karakterene er stort sett akseptable i forhold til kommunens målsetting.

Året 2019

Dette var et utfordrende år for Kvinesdalsskolen. Enhetene føler på knappere økonomiske rammer og flere av skolene hadde store utfordringer med læringsmiljøet. Disse var av en slik karakter at flere av skolene måtte bruke mer penger enn budsjettet. Kvinesdalsskolen har gjennom mange år klart å holde de vedtatte budsjettene, og det er derfor bekymringsfullt at resultatet for 2019 viser at en samlet har et ganske stort merforbruk. Dette har fra flere enhetsledere blitt fremhevet i tertialrapportene og det er forsøkt gjort tiltak for å minimalisere

overforbruket, men skolene må sørge for at elevene får sine rettigheter oppfylt og det har da resultert i at de har måtte bruke ressurser utover budsjettene.

Enkelte av skolene har hatt et høyt sykefravær. Dette driver opp kostnadene, og gjør det krevende å gjennomføre gode pedagogiske opplegg. Mye bruk av vikarer er heller ikke bra for læringsmiljøet. Det har ikke vært mulig å skaffe vikarer med pedagogisk utdanning og det medfører ekstra belastning på resten av personalet og flere av enhetene opplevde utfordringer knyttet til dette.

Elevundersøkelsene vil selvsagt variere litt fra år til år, og var i 2019 litt svakere enn året før. Det er ikke noen signifikante endringer, men det er litt bekymringsfullt at barna svarer at motivasjonen er lav og at deres medvirkning er lav. Dette er noe som hver enhet tar tak i. At kommunen har lave tall for mobbing er en god bekreftelse på at enhetene har lyktes i sitt arbeid med å få ned omfanget av mobbing.

På samme måte som resultatene fra elevundersøkelsen varierer fra år til år, vil også de faglige resultatene variere. Det var gledelig at det ble registrert en fremgang på lesing, da dette har vært et satsningsområde i flere år.

For grunnskolene har mye utviklingstid i 2019 gått til arbeidet med nye fagplaner. Denne revisjonen i planverket er omfattende og svært utfordrende både for ledelse og ansatte. Forberedelsen til implementering av disse nye planene fra høsten 2020 har gått parallelt med den daglig drift og de utviklingsområdene en allerede jobber med. I tillegg til arbeidet med Fagfornyelsen, har Språk og Inkluderende barnehage og skolemiljø vært prioriterte utviklingsområder. Ny språkplan er under utarbeidelse og forventes ferdig våren 2020.

Administrativt hadde skolene store utfordringer i 2019. 4 av kommunens 6 skoler hadde endret skoleledelse skoleåret 2018/19. Kvinesdal ungdomsskole hadde vikar for rektor dette året. Feda skole og Austerdalen skole hadde felles rektor (reduisert ressurser på ledelse) og Vesterdalen skole har hatt flere som har bekledd rektorrollen. Kommunalsjef var også delvis sykemeldt gjennom hele skoleåret.

Endringer i ledelsen ved enhetene medfører ofte usikkerhet i personalene og vil i neste omgang kunne gå ut over læringsmiljøet ved skolene.

Utfordringer fremover

Våre ansatte er vår viktigste ressurs, og det er derfor viktig å redusere sykefraværet, gi dem god kompetanseutvikling, og klare å rekruttere inn godt kvalifiserte pedagoger.

De nye fagplanene som nå skal implementeres gir skolene store muligheter til å forbedre skolehverdagen for barna. Hvordan barna vil oppleve disse endringene avhenger helt av kvaliteten på implementeringen, og det er derfor svært viktig med fokus på kompetanse om de nye planene, og at de konverteres til lokale forhold. I dette arbeidet er elevenes medvirkning viktig.

Selv om våre brukerundersøkelser viser at elevene stort sett er godt fornøyd med skolen, melder rektorene om økning i elever med mer krevende utfordringer, ofte knyttet til adferd.

Både antall tilfelle og kompleksiteten i disse er økende. Erfaringen viser at et omfattende tverrfaglig samarbeid er svært viktig for å lykkes i å bedre forholdene for disse elevene.

Men dessverre er det utfordrende å få til det Tverrfaglig samarbeidet (som også omfatter personale som ikke er ansatt i kommunen). Å videreføre arbeidet i BTI og vektlegge kvalitet i implementeringen og samarbeidet her vil være svært viktig.

Flere av våre skoler hadde merforbruk i 2019. Dette betyr at kostnadene må reduseres i 2020. Mye av merforbruket skyldes tiltak som er satt inn mot elever/grupper av elever med spesielle behov. Disse elevene har ofte enkeltvedtak som gjør at de har rettigheter. Dette betyr da at pengene må spares på det ordinære pedagogiske opplegget. I praksis betyr dette større gruppestørrelser (antall elever pr. pedagog). Frem til nå har Kvinesdal klart å gi elever som har litt ekstra utfordringer en tilpasset undervisning innen den ordinære opplegget (Kvinesdal har vært blant de kommuner med lavest spesialundervisning, noe som regnes som veldig bra for barna), men med større elevgrupper blir dette vanskeligere. Dette vil igjen føre til at flere må få vedtak, og vi er inne i en «ond sirkel».

Utfordringen blir derfor å klare å redusere enhetenes kostnader, uten å øke omfanget av spesialundervisningen.

11.2 Austerdalen skole

Enhetens mål og/eller visjon:

Et trygt sted å være og et godt sted å lære.

Kort beskrivelse av enheten:

Skolen er en fådelt 1-7 skole med 78 elever. Vi har 13 ansatte: 7 lærere, 1 rektor, 3 fagarbeidere, 1 assistent og 1 lærling.

Enhetens satsningsområder:

Kvinesdalsskolen og Austerdalen skole har fire hovedsatsningsområder:

- Ledelse
- Grunnleggende ferdigheter
- Læringsmiljø
- Samarbeid

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	+/-1%	-3,48	Aldri bra nok når det er minus!
Sykefravær	< 7	5,16	Vi jobber med dette hele tiden!
Svarprosent MUS 10-faktor	75 %		Fornøyd. Vi hadde 100% svarprosent.
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	75 %	100%	Fornøyd. Vi hadde 100% Gjennomføring.

Tjenestekvalitet

Innsatsområde	Indikator	Mål	Resultat
Læringsutbytte	Nasjonale prøver	Nasjonalt snitt eller bedre	Klassene er for små til å rapportere
	Nasjonale prøver: Lesing 5. trinn	Nasjonalt snitt eller bedre	
	Nasjonale prøver: Regning 5. trinn	Nasjonalt snitt eller bedre	
	Nasjonale prøver: Engelsk 5. trinn	Nasjonalt snitt eller bedre	
	<i>NB! For NP vil resultat på 0,2 under NS være akseptabelt resultat for 5.klasse (gult) og 0,3 for 8. og 9. trinn. For eksamen og Grunnskolepoeng er akseptabelt resultat 0,3</i>		
Læringsmiljø	Elevundersøkelsen (5-7.kl)	På nasjonalt snitt eller over	
	<u>Trivsel</u>	4,3	3,9
	<u>Motivasjon</u>	3,8	3,2
	Støtte hjemmefra	4,3	4,3
	Støtte fra lærer	4,2	4,4
	Læringskultur	4,0	4,1
	<u>Vurdering for læring</u>	3,9	4,0
	<u>Elevdemokrati og medvirkning</u>	3,8	3,2
	<u>Felles regler</u>	4,4	4,3
	Mobbing av andre elever på skolen (5,0 det beste)		Tall er unntatt offentlighet
	<i>Resultat likt NS eller over er grønt, 0,3 under er gult, og dårligere er rødt</i>		
	Foreldreundersøkelse*		
	Tas bare i partallsår		
	<i>Motivasjon</i>	4,3	4,7
Samhandling (Skole-hjem)	Støtte fra lærerne	4,6	4,9
	Trygt miljø	4,4	4,9
	Grunnleggende ferdighet - regning	3,5	4,1
	Grunnleggende ferdighet - Lesing	4,0	4,3

Året 2019

Vi har jobbet for å få hver elev til å bli den beste utgaven av seg selv.

Vi vektlegger at vi har trivsel og læring.

Vi stiller spørsmål om det blir læring av det vi gjør.

Vi legger vekt på å se hver elev, ha god klasseledelse og skape gode relasjoner!

Austerdalen skole har i tillegg jobbet ekstra med denne lokale satsingen:

«Språk-kommune».

Vårhalvåret 2019 delte Austerdalen skole rektor med Feda skole (50/50).

.

Utfordringer fremover:

Pedagogikk:

En av vår hovedutfordringer er fortsatt å få jobbe for å stabilisere og få til et jevnt godt læringsresultat på Austerdalen skole.

Vi jobber spesielt for å bedre læringsresultater i matematikk, engelsk og norsk. Vi har forsøkt å skjerme disse time og ha dem i egnen grupper. Dette har ikke vært mulig innfor de rammer vi nå har/innenfor de forhold som faktisk er. Vi har nå måtte slå sammen klasser i disse fagene også. Dette går ut over læring/ og ting tyder på at dette kan gi mer spesial undervisning fremover? Dette året var vi på snitt eller rett under i nasjonale prøver.

Trivsel og godt læringsmiljø skal ivaretas for alle elever.

Skoleåret 2019 er vi ikke helt fornøyde med resultatet vårt i forhold til trivsel.

Det kommer også frem at vi må jobbe med elevdemokrati og medvirkning samt motivasjon.

Dette må vi bedre til neste skoleår og blir et av våre lokale fokusområder.

Vi mener at dette kan ha sammenheng med mye sammenslåtte timer og stram økonomi.

Økonomi:

Vi fikk en utfordring med å holde budsjett i forhold til økning av elever og økning i elever med behov for egen organisering /tilrettelegging. I tillegg er Austerdalen skole der mye penger brukes til skyssutgifter.

Austerdalen skole hadde et merforbruk på ca 257.000 kr. Det var varslet om merforbruk allerede i første tertial rapportering. Dette ble begrunnet i at skolen var del av en innsparing, fått tilført enkelte elever med større behov og i tillegg økt elevantallet med ca 10 % . Når vi får klassestørrelser med 15 elever i 1.klasse og 17 elever i 2. klasse, så setter klasseromstørrelsen begrensninger på sammenholdte klasser og fordyrer drift av skolen. Høye gode elevtall er ønskelige, men fordyrer organisering av skolen.

Anders Birkeland,

Rektor Austerdalen skole

11.3 Liknes skole

Bjørn Arild Frestad, enhetsleder Liknes skole. Antall årsverk 2019 var ca 34. Netto budsjetttramme 2019 var på 24,2 millioner.

Visjon - «Læring i sentrum»

Liknes skole er en 1-7 skole med 45 ansatte og 298 elever per 31.12.19.

Det er samme tall som i fjor. Vi har i tillegg kommunens eneste helårs sfo med 51 brukere per 31.12.19. Dette er omtrent samme belegg som i fjor. Skolens visjon henspiller både på skolens beliggenhet i kommunen og fokuset vi skal ha hver dag vi går på jobb.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0% avvik	-2,24%	Vi har indikert i tertialrapporter at vi neppe kunne klare å få budsjettet i balanse i 2019, men har som mål å klare det i 2020. Merforbruket er imidlertid redusert fra 2018. Vi reduserer antall stillinger igjen foran skoleåret 2020/2021. Litt av årsaken til overskridelsene er overheng fra våren 2019 (forrige skoleår). Vi har ikke klart å redusere lønnsutgiftene nok dette skoleåret, mye på grunn av krevende elevsaker som trenger den bemanningen vi har. Sykefraværet har gått litt opp fra i fjor, og er også en medvirkende årsak til overforbruket.
Sykefravær	<7,0%	6,84%	
Svarprosent MUS 10-faktor	75%	67%	
Faktor: Bruk av kompetanse Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.	4,3	4,4	
Faktor: Fleksibilitetsvilje Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	4,7	
Faktor: Mestringsklima I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,1	4,3	

Tjenestekvalitet

Innsatsområde	Indikator	Mål	Resultat
Læringsutbytte	Nasjonale prøver	Nasjonalt snitt eller bedre	
	Nasjonale prøver: Lesing 5. trinn	50	47
	Nasjonale prøver: Regning 5. trinn	50	45
	Nasjonale prøver: Engelsk 5. trinn	50	48

	<i>NB! For NP vil resultat på 0,2 under NS være akseptabelt resultat for 5.klasse (gult) og 0,3 for 8. og 9. trinn. For eksamen og Grunnskolepoeng er akseptabelt resultat 0,3</i>		
Læringsmiljø		På nasjonalt snitt eller over	
	Elevundersøkelsen		
	Trivsel	4,3	4,1
	Motivasjon	3,8	3,4
	Støtte hjemmefra	4,3	4,2
	Støtte fra lærer	4,4	4,4
	Læringskultur	4,0	3,8
	Mestring	4,0	4,0
	Vurdering for læring	3,9	3,8
	Elevdemokrati og medvirkning	3,8	3,5
	Felles regler	4,4	4,3
	Faglig utfordring	4,0	4,1
	Mobbing av andre elever på skolen (1,0 det beste)	1,3	1,2
	<i>Resultat likt NS eller over er grønt, 0,3 under er gult, og dårligere er rødt</i>		
Foreldreundersøkelse* Tas bare i partallsår – resultat fra 2018			
Motivasjon	4,3	4,3	
Samhandling (Skole-hjem)			
Støtte fra lærerne	4,6	4,6	
Trygt miljø	4,3	4,4	
Dialog og medvirkning	4,5	4,5	
Informasjon til skolen	4,3	4,2	

Året 2019

2019 har vært et nokså utfordrende år for Liknes skole. Vi strever med å få budsjettet i balanse, vi skårer igjen under snittet på nasjonale prøver, vi opplever økte utfordringer i elevmassen og økt trykk fra omgivelsene. Dette sliter på personalet og organisasjonen. Vi går nå inn i en større omstilling med fagfornyelsen, og har brukt mye tid på det i samarbeid med UiA. Selv om det er strevsomt med slike omstillinger opplever jeg at det samtidig har vært veldig motiverende for oss som jobber her da vi ser at dette kan føre til en bedre skolehverdag. Det har også vært motiverende med planer for nybygg på Liknes skole, og ikke minst at vi ser i klare tall at politikerne tør å satse på skole gjennom opprettelse av nye stilling og fortsatt 3-delning av 2012 kullet. Det var også motiverende at våre elever skåret bra på nasjonale prøver på 8. trinn i 2019.

I år vil jeg bruke den anledningen som årsrapporten er, til å hylle personalet som på tross av en mer utfordrende hverdag har klart å stå samlet og løftet i flokk, og som i mange tilfeller står på langt utover det som er forventet for at elevene skal lykkes. Min hatt er for lengst tatt av.

Utfordringer fremover

Skolen må i første rekke fortsatt justere utgiftene til rammen. Det betyr at vi første må ned ytterligere ca 300.000 i lønnsmidler i 2020. Det vil la seg gjøre, men går som nevnt tidligere på bekostning av tilpasset undervisning, særskilt norskopplæring og styrkingstiltak.

Vi må klare å løfte resultatene på skolen, og vi må klare å øke elevenes motivasjon for å gå på skolen. Vi har stor tro på at fagfornyelsen vil bidra til det. Vi skal fortsette å jobbe for lave mobbetall, og jobbe for fortsatt god trivsel og inkludering for elevene. Vi jobber konkret med å lage noen tydelige standarder for skolen som både elever, ansatte og foreldre skal innrette seg etter. Vi skal også jobbe for å bedre kvaliteten på SFO, og har allerede satt i gang en god dialog med foreldrene om hva som skal til. Hvis det blir som vi håper så vil vi også innlede et samarbeid med andre instanser for å få et enda bedre innhold i SFO.

Til slutt har vi et ønske om at vi skal få tak i midler til oppgradering av uteområdet som trenger en del nye apparater.

21.02.2020

Bjørn Arild Frestad, rektor.

11.4 Kvinesdal ungdomsskole

Tøri Johannessen, enhetsleder Kvinesdal ungdomsskole.

34 ansatte. Netto budsjetttramme 2019 var på 20,6 mill.

Visjon- «Et godt sted å være – et godt sted å lære. Gode resultater og høy trivsel!»

Skolen har som overordnet målsetting å ligge på landssnittet eller over i fagene og på elevundersøkelsen. Skolen arbeider i tråd med Kvinesdalsskolens satsingsområder: ledelse, grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø og samarbeid.

Vi vektlegger i særlig grad god klasseledelse, vurdering for læring, høy fagkompetanse og arbeid med relasjoner i undervisningsarbeidet. Skolen jobber kontinuerlig med mobbeforebygging og trivselsfremmende tiltak i tett samarbeid med elevråd og trivselsledere. Gjennom tydelige forventninger til arbeid, orden og oppførsel skapes faglige muligheter, trygghet og respekt. Kvinesdal ungdomsskole utdanner vennlige, vakre og vågale samfunnsborgere. Vi vil gi våre elever de beste muligheter til å lykkes i livet.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0% avvik	0,00	
Sykefravær	<7,0%	10,38	Skolen har et økt sykefravær.
Svarprosent MUS 10-faktor	75 %	71%	
Faktor: Bruk av kompetanse Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.	4,2	4,2	
Faktor: Fleksibilitetsvilje Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	4,4	
Faktor: Mestringsklima I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,2	3,9	
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale		100%	

Tjenestekvalitet

<i>Tabell 2 - Brukerundersøkelser</i>	<i>Mål</i>	<i>Resultat</i>	
Trivsel	>4,1	3,8	Brukerundersøkelsene viser en nedgang fra forrige de forrige skoleår. I tabell 2 er de elleve første punktene hentet fra elevundersøkelsen på 10.trinnet høsten 2019. Mobbetallene er lavere enn landsnittet. De fem siste punktene er tatt fra foreldreundersøkelsen som ble foretatt høsten 2018. Undersøkelsen foretas i partallsår.
Støtte fra lærerne	>4	3,6	
Støtte hjemmefra	>4,1	4,2	
Læringskultur	>3,8	3,2	
Vurdering for læring	>3,3	3,1	
Mestring	>3,9	3,6	
Utdannings og yrkesrådgivning	>3,8	3,5	
Motivasjon	>3,5	3,1	
Medvirkning	>3,4	2,7	
Regler på skolen	>4	3,6	
Mobbing av andre elever	>4,7	5,0	
Motivasjon	>4,3	3,9	
Støtte fra lærerne	>4,6	4,1	
Trygt miljø	>4,4	4,0	
Dialog og medvirkning	>4,5	4,3	
Informasjon fra skolen	>4,2	4,1	
Svarprosent foreldreundersøkelsen	>28,3%	36,1%	

<i>Tabell 3 - Resultater</i>	<i>Mål</i>	<i>Resultat</i>	
Nasjonale prøver engelsk 8. trinn	50	46	Det var gode resultater på eksamen skriftlig norsk og engelsk. I matematikk viser resultatene på nasjonale prøver og eksamener at dette må forbedres. Grunnskolepoengene har gått noe ned.
Nasjonale prøver lesing 8. trinn	50	48	
Nasjonale prøver regning 8. trinn	50	49	
Nasjonale prøver regning 9.trinn	53	49	
Nasjonale prøver lesing 9.trinn	54	52	
Skriftlig eksamen norsk hovedmål	3,4	3,8	
Skriftlig eksamen engelsk	3,7	3,7	
Skriftlig eksamen matematikk	3,6	2,8	
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	41,7	40,9	

Året 2019

Skoleåret 19 var et år preget av utfordringer og omrokkeringer grunnet sykemeldinger i ledelsen og generelt høyt sykefravær. Kontinuitet og forutsigbarhet er viktig for resultatene på enhver arbeidsplass, og kanskje særlig i skoleverket. Eksamensresultatene viser gode resultater i norsk og engelsk, men vi må se på matematikkfagets utfordringer fremover. De nasjonale prøvene viser også et varierende resultat og er ikke der vi skulle ønske enda. Elevundersøkelsen kunne også vært bedre og skolen har identifisert de områder vi vil

fokusere på kommende skoleår; felles regler, medvirkning og læringskultur. Skolen skal ha ekstern skolevurdering våren 2020 på læringskultur, noe som vil hjelpe oss videre i arbeidet med resultatene fra elevundersøkelsen.

Fagfornyelsen, inkluderende skolemiljø og arbeid med språk har vært det området som har preget vårt utviklingsarbeid denne høsten. Dette er et stort arbeid som krever vår fulle oppmerksomhet, men som vi gleder oss til å få ut i klasserommene. Med fagfornyelsen tror vi at flere elever vil føle skolegangen relevant og motiverende. Vi har fått flere elever med spesialpedagogiske behov som har krevd en omorganisering av både ytre og indre rammer. Det har også vært krevende ressursmessig, men vi er fornøyd med hvordan vi har fått dette til. Vi er godt fornøyd med det forebyggende arbeidet mot mobbing og håndteringen av mobbesaker. Skolen har godt implementerte rutiner og et tett samarbeid med elevråd og foreldrerepresentanter der resultatene fra undersøkelsene er opp til gjennomgang og vurdering. Trivselsfremmende tiltak er også gjennomgående tema. Gjennom arbeidet med BTI har skolen fått verdifull kunnskap om ulike metoder for reflekterende samtaler og et viktig verktøy som hjelper oss i arbeidet med enkeltelevens ulike forutsetninger.

Utfordringer fremover

Vi vil fortsette vårt målrettede arbeid for øke de faglige resultatene ved skolen. Dette vet vi er et både tidkrevende og ressurskrevende og vil dessuten kreve gjennomtenkte prioriteringer noe som er en av flere hovedutfordringer i skolen. Fagfornyelsen vil være førsteprioritet. Vi vet også at det blir enda en økning i behovet for mer spesialundervisning og dertil ressurser. For å ivareta en forsvarlig drift må spesialfløyen renoveres, og det så snart som mulig. Skolen må ta høyde for å se på alternativer ettersom det vil få direkte konsekvenser for elevenes skolehverdag. Alternative opplæringsarenaer i fagene musikk, mat og helse og kunst og håndverk må muligens benyttes for å gi elevene den opplæringen de har krav på i tråd med Kunnskapsløftets mål og læreplaner. Skolen må fortsette å jobbe forebyggende for å få ned sykefraværet gjennom tydelig, strukturert og god oppfølging av ansatte og et fortsatt fokus på et levende og inkluderende arbeidsmiljø.

11.5 Kvinlog skule

Skulen er ein 1- 10-skule og den einaste nynorskskulen i kommunen.

Skulen har 81 elevar, 18 tilsette, litt over 13 årsverk. Revidert budsjettramme på 10,3 mill..

Vi har og dette året lagt vekt på satsingsområda til Kvinesdalsskolen.

Satsinga Språkkommune med språkløyper er veldig bra og er via stor oppmerksomheit på skulen. I tillegg har IBSM satsinga teke stor plass.

Fagfornyninga starta vi opp med hausten 2019, og har fått og skal ha, svært stor plass framover. Men midt i dette, må vi ikkje gløyma eleven, og ha i minne: «Barnet sitt beste». Sentralt i drifta på skulen, er organisasjonsutvikling og profesjonalisering av tilsette. Dette har stor merksam frå leiar. Tilsette er den viktigaste ressursen vi har, og den må forvaltast godt. Skulen har klare mål å vera ein skule som er utviklingvillig, og då er organisasjonsutvikling med og er ein «drivar».

Visjon: Kvinlog skule – ein trygg og god skule der alle trivst og får kunnskapar– der alle viser ansvar og tek omsorg for kvarandre.

Økonomi og personale

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	+/- 1%	0,8 % i mindreforbruk	God økonomistyring
Sykefravær	< 7 %	2,26 %	Ned 0,13!
Svarprosent MUS 10-faktor	75 %	81 %	Svært gode «resultat»
Faktor: Bruk av kompetanse Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.	4,2	4,4	
Faktor: Mestringsorientert leiing Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli	4,0	4,7	

best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.			
Faktor: Fleksibilitetsvilje Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	4,6	
Faktor: Mestringsklima I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,2	4,9	
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	100%	100 %	

Tjenestekvalitet

Innsatsområde	Indikator	Mål			Resultat
Læringsutbytte		Nasjonalt snitt eller bedre			For få til å oppgjette tall *
	Nasjonale prøver				
	Nasjonale prøver: Lesing 5. trinn	50			*
	Nasjonale prøver: Lesing 8. trinn	50			*
	Nasjonale prøver: Lesing 9. trinn	54			56
	Nasjonale prøver: Regning 5. trinn	50			*
	Nasjonale prøver: Regning 8. trinn	50			*
	Nasjonale prøver: Regning 9. trinn	53			54
	Nasjonale prøver: Engelsk 5. trinn	50			*
	Nasjonale prøver: Engelsk 8. trinn	50			*
	Avgangsprøve				
	Eksamenskarakterer: Norsk skriftlig (h)				
	Eksamenskarakterer: Matematikk skriftlig				
Eksamenskarakterer: Engelsk skriftlig	3,7			*	

	Eksamenskarakterer: Munnlege fag. Norsk	4,5			*
	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	41,9			*
	<i>NB! For NP vil resultat på 0,2 under NS være akseptabelt resultat for 5.klasse (gult) og 0,3 for 8. og 9. trinn. For eksamen og Grunnskolepoeng er akseptabelt resultat 0,3</i>				
Læringsmiljø	Elevundersøkelsen	Nasjonalt	Kvinlog	Nasjonalt	Skulen
Læringsmiljø	Nasjonalt snitt eller bedre	7.kl	7.kl	10.kl	10.kl
	Trivsel	4,3	4,9	4,1	3,9
	Motivasjon	3,8	4,8	3,4	3,4
	Støtte hjemmefra	4,3	4,9	4,1	4,4
	Støtte frå lærar	4,4	5	4	4,4
	Læringskultur	4	4,9	3,8	3,6
	Mestring	4	4,4	3,9	4
	Vurdering for læring	3,9	4,9	3,3	3,9
	Elevdemokrati og medvirkning	3,8	4,5	3,4	3,5
	Felles regler	4,4	5,0	4	4,5
	Mobbing av andre elever på skolen (1 er det beste)	1,3	1	1,3	1,3
	Utdanning og yrkesveiledning (ungdomsskolen)			3,8	4,2
	Relevant opplæring				
	<i>Resultat likt NS eller over er grønt, mellom 0,1 og 0,3 under er gult, og dårligere er rødt.</i>				
Samhandling (Skole-hjem)	Foreldreundersøkelsen * (Gjelder heile skulen) Takast bare i partallsår. Resultat frå 2018	Nasjonalt	Heile skulen (5.kl – 10.kl)		
	Motivasjon	4,3	4,3		
	Støtte fra lærerne	4,6	4,9		
	Trygt miljø	4,4	4,8		
	Grunnleggende ferdighet – lesing	4,0	4,4		
	Læring og utvikling	4,2	4,6		

Året 2019

Også dette året var det rimeleg bra når det gjelder NP og elevundersøkinga.

Grunnskulepoenga synar at elevane på Kvinlog skule igjen har godt læringsutbytte og klarar seg bra, godt over landsnittet!

Det er arbeidsmiljø og omsorg for kvarandre som er drivarane her! Dette klarar dei tilsette å bruke inn mot elevane i møte med læring saman med fagleg og relasjonell dyktighet. Dei synar i praksis at dei er til for elevane.

Skulen har positive og flotte foreldre som er medspelarar i skulearbeid. Alt dette er med på å halde den gode «kulturen» levande!

Utfordringer fremover

Fortsette og halde det positive «trykket» som vi har og har hatt år etter år. Ein av utfordringane framover vil fortsatt vera å prioritera energien på dei rette områda som bl.a. Kvinesdalsskolen satsar på, for skulen vår. Det er viktig å få tid til å «trene» på det vi satsar på. Implementeringstid/»trening» tek 3-5 år, seier forskarane.

Skulen har mange område som det skal «satsast på», og dette skal gå hand i hand med det daglege arbeidet og oppfølging av kvar enkelt elev. Og det å «sjå» kvar elev, at eleven opplever at dei tilsette bryr seg om han, det er nok det aller viktigaste.

Renovering av store delar av skulen er med i økonomiplanen. Og når fleirbrukshallen står på ferdig om nokre år, vil vi få positive utfordringar som vi gler oss å ta fatt på. Dette vil bli ein svær positiv tilvekst til skulen og bygda som heilhet.

11.6 Vesterdalen skole

Lisa Eiken, enhetsleder

Årsverk: 7,4

Netto budsjetttramme: 7,09 mill.

Visjon: «Kvalitet og trivsel, læring og lek»

Vesterdalen skole er en 1-7 skole med 11 ansatte og 65 pr. 31.12.19. Skolen har tilbud om SFO alle skoledager, men i 2019 ble dette tilbudet svært lite brukt.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0 eller positivt avvik	-7,93 %	Budsjettavviket dette året skyldes blant annet ekstra vikarer for å løse skolens utfordringer. I tillegg har skolen nesten ingen inntekt på SFO og store skyssutgifter.
Sykefravær	< 7%	10,28	

Tjenestekvalitet

Innsatsområde		Mål	Resultat
Læringsutbytte	Nasjonale prøver	Nasjonalt snitt eller bedre	
	Nasjonale prøver: Lesing 5. trinn	50	53
	Nasjonale prøver: Regning 5. trinn	50	53
	Nasjonale prøver: Engelsk 5. trinn	50	50
Læringsmiljø	Elevundersøkelsen for 7. klasse	Mål	Resultat
	Læringskultur	4,0	3,6
	Elevdemokrati og medvirkning	3,8	3,7
	Faglig utfordring	4,2	4,4
	Felles regler	4,4	4,0
	Trivsel	4,3	3,8
	Mestring	4,0	3,6
	Støtte fra lærerne	4,4	3,9
	Motivasjon	3,8	3,5
	Vurdering for læring	3,9	3,9
	Støtte hjemmefra	4,3	4,3

Året 2019

Tradisjonelt sett har undersøkelser vist at det er høy trivsel blant elever og ansatte på Vesterdalen skole. I 2018 endret dette seg noe, og det ser ut til å gjelde for 2019 også. Dette året har vært preget av ustabil ledelse på grunn av hyppige rektorskifter. Sykefraværet har vært høyt i 2019, noe som delvis kan forklares med store belastninger og krevende utfordringer på skolen. Skolen har likevel svært gode elevresultater.

Satsingsområdene har vært:

- Læringsmiljø – inkluderende skole og barnehagemiljø
- Grunnleggende ferdigheter – lesing/skriving – Dysleksivennlig skole
- Samarbeid skole – hjem

Det har vært stort fokus på arbeid med læringsmiljø i 2019. På slutten av året begynte vi å se resultater av dette arbeidet. Skolen har også hevet kompetansen på lese- og skrivevansker for å kunne starte tilpasset opplæring tidlig. Det blir jobbet godt med den faglige kvaliteten i klasserommene, noe også resultatene på Nasjonale prøver viser. Vesterdalen skole vektlegger et godt samarbeid med hjemmene, og har et utmerket samarbeid med FAU.

Utfordringer fremover

Elevundersøkelsen dette året viser at det må settes enda sterkere trykk på arbeidet med læringsmiljø, selv om vi vet at disse resultatene fort kan sprike mye fra årskull til årskull.

Det kan også bli en utfordring framover å oppfylle alle elevers rettigheter etter

Opplæringsloven. Dette skyldes ulike utfordringer både faglig og sosialt som er krevende å håndtere innenfor skolens økonomiske rammer. Skoleskyssen gjør et stort innhogg i skolens økonomi, og inntektene på SFO har gått kraftig ned samtidig som utfordringene på skolen er blitt større. Det store overforbruket i 2019 må reduseres, og dette vil føre til nedskjæringer i personalet.

Fagfornyelsen blir krevende, men også spennende å innføre i skolen fra høsten 2020. Det kreves systematisk arbeid og stabil ledelse på skolen for å lykkes med dette arbeidet.

Lisa Eiken

Enhetsleder/rector

Vesterdalen skole

11.7 Feda skole

Feda skole har 11 ansatte fordelt på ca 9 årsverk og en brutto budsjetttramme var i 2019 kr 6,4 MNOK

I 2019 hadde Feda skole hadde 61 flotte elever fra 1.-7. klasse. 23 elever har benyttet seg av tilbud om skolefritidsordning. Skolen har et flott utemiljøet som i de siste årene er oppgradert med kunstgressbane, lekeapparater og hinderløype.

Skolen og dens område benyttes aktivt av lokalmiljøet utenom skoletid.

Skoles motto er - «kvalitet og trivsel»

Skolens resultater

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0% avvik	-1%	Enheten hadde et overforbruk våren 2019. Fra august ble det strammet inn og driften gå nå i balanse
Sykefravær	7%	4,23%	.

Tjenestekvalitet

Innsatsområde	Indikator	Mål	Resultat	Kommentar
Lærings-utbytte	Nasjonale prøver	Nasjonalt snitt eller bedre		

	Nasjonale prøver: Lesing 5. trinn	50		<i>Elevtallet er for lite til offentliggjøring av resultatet. Men skolen skåret godt på nasjonale prøver og ligger over nasjonalt snitt</i>
	Nasjonale prøver: Regning 5. trinn	50		
	Nasjonale prøver: Engelsk 5. trinn	50		
Læringsmiljø		Mål Nasjonalt snitt eller over	Resultat	
	Elevundersøkelsen			<i>Elevtallet er for lite til offentliggjøring. Ellers er skåren på elevundersøkelsen god i år.</i>
	Trivsel	4,3		
	Støtte fra lærerne	4,4		
	Støtte hjemmefra	4,3		
	Faglig utfordring	4,2		
	Vurdering for læring	3,9		
	Læringskultur	4,0		
	Mestring	4,0		
	Motivasjon	3,8		
	Elevdemokrati og medvirkning	3,8		
	Felles regler	4,4		
	Mobbet av andre elever	1,3		

Året 2019

Skolens satsingsområder er nedfelt i Oppvekstplanen for Kvinesdal kommune – Barnehage og grunnskole 2016 – 2020. Feda skole følger opp disse.

- I forhold til Læringsmiljø har vi fokusert på arbeidet med å skape et godt og trygt skole- og læringsmiljø gjennom tydelig klasseledelse og fokus på å utvikle sosial kompetanse. Videre har skolen revidert sine rutiner slik at de er i tråd med den nye §9A i opplæringsloven.
- Gjennom satsing på grunnleggende ferdigheter som lesing og regning i alle fag har skolen hatt et sterkt fokus på elevenes læring og faglige resultater.
- Samarbeid arbeider med å ha godt forhold og tett dialog med foresatte. Tverrfaglig samarbeid har også vært en satsing og skolen har arbeidet med BTI modellen. Gjennom denne satsingen har også barnevernets satsing på traumbasert omsorg vært en del av skolens fokusområde.

I arbeidet med satsingsområdene utvikler skolen en egen tiltaksplan som gjennomføres i løpet av skoleåret. Det vil være flere konkrete tiltak for hvert av satsingsområdene. Tiltakene skal være målbare. Tiltaksplanen skal følges opp kontinuerlig og evalueres på slutten av hvert skoleåret.

Utfordringer fremover

Oppvekstplanen skal nå rulleres og for kommende skoleår innføres nye læreplaner med fornyet innhold i fag og på tvers av fag. Arbeidet med fagfornyelsen vil være et hovedsatsingsområde fremover.

For å lykkes i dette arbeidet er det viktig at skolen hele tiden utvikler seg og tar i bruk ny forskningsbasert kunnskap. Det å utvikle skolen til en lærende organisasjon og bygge kapasitet i organisasjonen er viktig utfordring i året som kommer.

Torbjørn Johnsen

Feda skole

Rektor

11.8 Kvinesdal voksenopplæring

Raymond Olsen er enhetsleder for Kvinesdal voksenopplæring. Vi har 9 ansatte og 7,2 årsverk. Netto budsjetttramme var 2,6 millioner

Visjon- «Vi hjelper deg videre»

Kvinesdal voksenopplæring har som mål å gi en varig overgang fra bosetting til utdanning eller arbeid. Dette gjøres gjennom å kvalifisere elevene i norsk og andre fag som trenges for å komme videre i karrieren i Norge.

Vi skal også sørge for grunnleggende ferdigheter for voksne som ikke har hatt tilstrekkelig utbytte av den ordinære grunnskolen.

Skoleutvikling har vært viktig for oss helt siden vi ble en egen enhet i 2018. Vi er inne i det 3. skoleåret i et nasjonalt forsøk som går under navnet FVO. Vi prøver ut en ny modulbasert læreplan, Kompetanseløftet.

Siden høsten 2018 har vi også deltatt i et utviklingsprosjekt innenfor Vurdering for Læring, VFL. Prinsippene i VFL er i liten grad utprøvd i et flerkulturelt miljø. Prosjektet avsluttes sommeren 2020 og i tillegg til egen kompetanseheving så skal vi også dele våre erfaringer med alle voksenopplæringsentre i Norge.

Fra august 2019 prøver vi, gjennom NAFO, et tospråklig undervisningsopplegg som heter «Fleksibel opplæring». Resultatet av dette gir oss innsikt i hvordan en slik undervisningsform vil kunne fungere i fremtiden, og vil kunne hjelpe grunnskoleelever også på Kvinesdal ungdomsskole om det skulle være aktuelt.

Alle disse 3 tre utviklingsprosjektene har gitt oss stor kompetanseheving i tillegg til 1,4 millioner statlige kroner. Det har vært, er og vil bli et stort pluss for skolen.

Vi oppfordrer de av våre elever som har muligheter for det til å ta utdanning i Norge. Mange har kort skolegang fra hjemlandet og det er få jobber i Norge for de som ikke har et fagbrev på CV-en sin.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0% avvik	-30%	Vi har hatt et betydelig overforbruk i 2019.
Sykefravær	<7,0%	6,95	Langtidssykefraværet har gått ned.
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale		100%	Gode resultater

Året 2019

Vi har flere gode resultater å vise til for dette året. Det var 16 elever som tok grunnskole eksamen i 2019. Slik ser statistikken ut de siste 5 årene:

Elever som har tatt grunnskole eksamen				
2016	2017	2018	2019	2020
3	10	20	16	5

Dette er noen resultater fra 2019 kullet

<i>Grunnskolen 2019</i>	Mål	Resultat	
Snitt standpunkt karakter		3,2	Det er normalt at muntlig karakterer ligger over skriftlig i grunnskole for voksne. Vi ønsker å høyne skriftlig karakterene på eksamen.
Muntlig eksamen samfunnsfag		3,6	
Muntlig eksamen matematikk		3,0	
Skriftlig eksamen norsk		1,9	

De som ikke tar grunnskole gjennomfører norskprøver og prøve i Samfunnskunnskap

Norskprøver	Introduksjonsloven	% på nivå B2	% på nivå B1	% på nivå A2	% på nivå A1	% under A1	% ikke vurdert	
Norge	Sommer 2019	Muntlig kommunikasjon	10	32	44	14	1	0
Kvinesdal	Sommer 2019	Muntlig kommunikasjon	18	35	29	18	0	0

Andel bestått samfunnskunnskapsprøve i Vest Agder og i Kvinesdal

Sted	Total	% Bestått
Vest-Agder	598	71
Kvinesdal	51	82

Vi har ingen elev/bruker undersøkelse i voksenopplæringen.

Dette er resultater fra 10 – faktor (medarbeidundersøkelsen)

Faktor	Navn	KVO	Landet
1	Indre motivasjon	4,7	4,3
2	Mestringstro	4,5	4,3
3	Autonomi	4,7	4,2
4	Bruk av kompetanse	4,7	4,2
5	Mestringsorientert ledelse	4,9	4,1
6	Rolleklarhet	4,8	4,2
7	Relevant kompetanseutvikling	4,5	3,7
8	Fleksibilitetsvilje	4,7	4,6
9	Mestringsklima	4,9	4,2
10	Prososial motivasjon	4,7	4,7

Kvinesdal voksenopplæring har også en liten avdeling norske, voksne spesialelever. Det dreier seg om 6 elever som har fra 1-6 timer undervisning i uken. Voksenopplæringen har i flere år kjøpt tjenester utenfor skolen til disse elevene, der de fleste har helt spesielle behov. 2 elever kommer på skolen og får undervisning i lesing og skriving.

Trafikksikkerhet

Kvinesdal voksenopplæring fikk tildelt 10000,- til trafikksikringstiltak for flyktninger. Vi laget 5 korte videoer der en av våre elever beveget seg ute i trafikken. Filmene ble godt mottatt av bla. Nullvisjonen og vi tror at de har en læringseffekt.

Utfordringer fremover

Vi har fått betydelige kutt i vårt budsjett som setter ekstra store krav til oss og hvordan vi organiserer våre klasser. Vi har blitt en fådelt skole. Spredningen på nivåene vil bli større.

2020 er første år der Norge godtar å gi statsborgerskap samtidig som man kan beholde det gamle statsborgerskapet, altså dobbelstatsborgerskap. Med alle norsk-amerikanerne i Kvinesdal tenkte vi å tilby oss å hjelpe folk som vil søke statsborgerskap.

FVO forsøket går fram til 2023. Vi skal være med å innføre Kompenseløftet til alle voksenopplæringene i Norge. Vi vil også jobbe for å implementere VFL som en del av drifta vår.

Vi må, i samarbeid med Flyktingtjenesten, arbeide for en større inkludering og integrering av våre innvandrere i kommunen. Mye arbeid gjenstår her.

Raymond Olsen

Enhetsleder

Kvinesdal voksenopplæring

02.03.2020

11.9 Barnehageenheten

Barnehageenheten er organisert i *en* enhet med enhetsleder, og styrer i hver barnehage. Enheten består av 7 kommunale barnehager. Pr. 15.12.19 var det 306 barn og ca. 85 årsverk. Budsjettramme: 47.8 mill.

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

For barnehagen er det en primæroppgave å gi omsorg og nærhet og sørge for at barna ut fra alder og individuelle forutsetninger blir møtt med lydhørhet, innlevelse og vilje til samspill. (Barnehageloven § 1).

Visjon: Læring i alt

Enhetens satsningsområder (ref. kommunal oppvekstplan):

- Ledelse
- Grunnleggende ferdigheter
- Læringsmiljø
- Samarbeid

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0 el. pos.avvik	+ 0.01 %	

Sykefravær	>7 %	8,3 %	Høyt langtidsfravær i enkelte avdelinger samtidig nedgang fra 2018 da fraværet var 10%
Svarprosent MUS	>75 %	73 %	
Bruk av kompetanse	4,2	4,6	Veldig bra☺
Fleksibilitetsvilje	4,5	4,8	Veldig bra☺
Mestringsklima	4,1	4,7	Veldig bra☺
Brukertilfredshet Foreldreundersøkelsen 2019 (Udir)			Nasjonalt snitt:
<i>Ute- og innemiljø</i>	Landssnittet +	4,4	4,1
<i>Relasjon mellom barn og voksen</i>	Landssnittet +	4,6	4,5
<i>Barnets trivsel</i>	Landssnittet +	4,8	4,7
<i>Informasjon</i>	Landssnittet +	4,4	4,3
<i>Barnets utvikling</i>	Landssnittet +	4,8	4,6
<i>Medvirkning</i>	Landssnittet +	4,4	4,2
<i>Henting og levering</i>	Landssnittet +	4,6	4,4
<i>Tilvenning og skolestart</i>	Landssnittet +	4,7	4,5
<i>Tilfredshet</i>	Landssnittet +	4,7	4,5
Svarprosent	Landssnittet +	69%	72 %
Kostratall 2018			
Andel barn med barnehageplass 1 – 5 år	Landssnittet (91,8)	87,5	Sammenlignet med 2017 har dekningsgraden gått noe ned 0,5 %.
Andel barn med oppholdstid 33 timer el. mer pr. uke	Landssnittet (98,4)	93,2	Det har vært en betydelig økning i oppholdstid selv om vi fortsatt ligger en del under landssnittet.

Året 2019

- Enheten har fortsatt hatt stort fokus på kompetanseheving og kapasitetsbygging i forhold til kvaliteten på den voksnes relasjoner til hvert enkelt barn og hvordan vi setter grenser for barna.
- Enheten tilbydde barnehageplass til alle som ønsket det – overkapasitet av antall plasser
- Nesten en dobling av antall assistenttimer brukt til spesialpedagogisk hjelp

Kostratall 2019			
Andel barn med barnehageplass 1 – 5 år	Landssnittet 92,1	Kvinesdal 89,2	Sammenlignet med landet har dekningsgraden gått betraktelig opp fra forrige år (1,7)
Andel barn med oppholdstid 33 timer el. mer pr. uke	Landssnittet (98,4)	Kvinesdal 92,8	Det har vært en liten nedgang i oppholdstid fra forrige år (0,4) Det vil si en utflating i forhold til at vi i fjor hadde en betydelig økning.

Utfordringer fremover

- Å skaffe og beholde kvalifisert personalet (pedagoger) slik at vi driver barnehagene i tråd med barnehageloven
- Å balansere tilbud og etterspørsel (lave fødselstall)
- Å gi et barnehagetilbud av høy kvalitet til **alle** barn
- Mange ansatte som ønsker å jobbe deltid
- Høyt sykefravær i enkelte avdelinger

12 Sektor for helse og omsorg

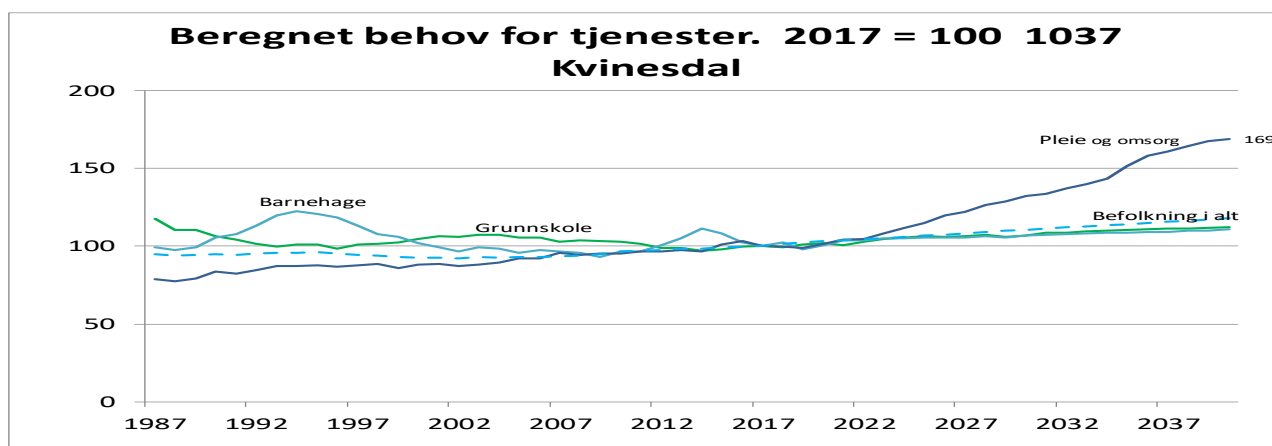
Kommunalsjef

Anne Berit Åtland Hansen

Sammen skaper vi fremtiden

Helse- og omsorgstjenestene gir tjenester som er viktige i alle faser av livet. Tjenestene er preget av utfordringer: Det blir flere eldre og færre yrkesaktive og kommunen får nye oppgaver fra staten. Primærhelsemeldingen legger opp til at kommunene skal jobbe mer teambasert, mens Kvalitetsreformen forutsetter at kommunene i større grad skal jobbe forebyggende, blant annet gjennom aktivisering av eldre, og utvikling av sosiale arenaer for å forhindre ensomhet.

Et felles budskap fra alle disse stortingsmeldingene er at kommunene må omstille sine helse- og omsorgstjenester til mer forebygging og omsorg i den enkeltes hjem. Plan for **Helse og omsorg i Kvinesdal mot 2040** peker på strategiske valg. Fornye, forenkle og forbedre er stikkord for tjenesten framover.

Behovet for grunnskole og barnehage vil øke med rundt 10% i årene fram mot 2040. Flere eldre gjør at beregnet behov for helse- og omsorgstjenester øker med hele 69 %.

For å sikre at kommunen klarer å håndtere en vesentlig vekst i antall brukere må kommunene tenke annerledes om hvordan de innretter tjenestene sine, og bruker ressurser på. Dette er ikke endringer som kommer over natten, men endringer man må jobbe med over mange år. Derfor er det viktig å benytte det tidsvinduet vi nå har til å skape grunnlaget for disse endringene.

Måloppnåelse 2019 og evaluering:

- Analysemateriell, demografi og statlige føringer har gitt grunnlag for nytt strategisk styringsdokument i tjenesten, **Helse og omsorg i Kvinesdal mot 2040 (Kst. PS – 67/18)**. Det er stort fokus på strategier og hovedgrep for utvikling av tjenesten. Helsefremming, innovasjon og frivillighet er noen av stikkordene. Kommune 3.0 er et begrep som blir brukt i planen for å signalisere en ny rolle for kommunen. Vi er på vei fra det såkalte «servicesamfunnet» over mot «fellesskapssamfunnet».
- **Helse og omsorg i Kvinesdal mot 2040, handlingsplan**. De fleste mål i handlingsplan for 2019 - 2023 er oppnådd (**Fsk. PS-26/20**). Ny handlingsplanen for 2020-2024 er vedtatt.
- **Feda omsorgssenter (Fedaheimen)**. Det ble utarbeidet en plan for arbeidet, med utgangspunkt i dagens driftsmodell. Ulike arbeidsgrupper har vurdert innhold, bemanning og bygningsmasse på Feda omsorgssenter. For å kunne danne et godt bilde av behov for dagtilbud, har det blitt foretatt en kartlegging av ønsker og behov for dagtilbud på Feda. Resultat av dette ble lagt inn som et eget punkt i ny handlingsplan **Helse og omsorg i Kvinesdal mot 2040; Feda omsorgssenter er opprustet i henhold til forslag – 10 pasientrom**.
- **Kvinesdal Omsorgssenter 2020 (Stadionvegen 5)**. Nye plantegninger er utarbeidet i nært samarbeid med tjenesteenhetene. Det foreligger nå en plantegning som ivaretar dagens og framtidens behov på en bærekraftig måte. Resultat av dette ble lagt inn som et eget punkt i ny handlingsplan **Helse og omsorg i Kvinesdal mot 2040; Forebyggende avdeling og 6 leiligheter ved Kvinesdal omsorgssenter**.
- **Brann**. 27. juli oppstod det brann i omsorgsleilighetene i Stadionvegen. Beboerne ble evakuert på en profesjonell og god måte, men 8 leiligheter ble totalskadet. Disse leilighetene vil ikke bli gjenoppbygget i tilsvarende form. Det er viktig for kommunen med leiligheter som har en annen

fleksibilitet enn disse, for å kunne ivareta en aldrende befolkning, slik som beskrevet i plan for **Helse og omsorg i Kvinesdal mot 2040.**

- **Trygghetsalarmer.** Alle trygghetsalarmer koplet opp mot responscenteret på Valhalla. Erfaringene er gode med denne ordningen. Det jobbes med teknisk overvåking av teknologien.
- **Pasientjournal.** Akson («Én innbygger – én journal») – for tryggere pasientforløp. Direktoratet for e-helse jobber nå med et forprosjekt for en felles kommunal pasientjournal og løsninger som knytter helse-Norge bedre sammen. Målet er at rett informasjon blir tilgjengelig for helsepersonell når de trenger den, slik at pasientene slipper å fortelle sin historie om og om igjen. Det vil gi tryggere pasientforløp. Dette er et av de største og viktigste prosjektene innenfor kommunal helse- og omsorgstjeneste, og Agderkommunene har kunnet bidra med kunnskap og erfaring til å påvirke morgendagens journal-løsninger og samtidig få førstehånds kjennskap til den nasjonale prosessen.
- **Miljørettet helsevern.** Kvinesdal, Flekkefjord, Lyngdal og Sirdal har samarbeidet om et prosjekt hvor formålet er å systematisere, samordne og videreutvikle arbeidet med miljørettet helsevern. I 2019 ble det besluttet at det skal ansettes en fast 100% stilling som skal ivareta fagområdet i samarbeid med kommuneoverlegene i de aktuelle kommunene. Miljørettet helsevern er et omfattende og komplisert fagområde, og det jobbes med nettsider, oversikt, struktur og planlagte godkjenninger av virksomheter (skoler, barnehager, frisørsalonger mm).
- **Kompetanseheving.** Det jobbes aktivt med strategisk kompetanseheving innen sektoren. I 2019 deltok 97 stk. på ulike kompetanseprogram. Dette fra Demensomsorgens ABC, helsefag, vernepleie, sykepleie, div videreutdanninger og masterprogram. Kommunale ledere har gjennomført moduler i ledelse, **Lederutdanning – helse og omsorg**, i regi av Høgskolen i Innlandet, Fagakademiet og Ressurssenter for omstilling i kommunene. I 2019 deltok 16 stk. på moduler vår og høst.

Kommunal drift 2019 (IPLOS)

	2018	2019
Antall enkeltvedtak	536	572
Antall innvilgede søknader	525	558
Antall søknader med avslag	11	14
Antall søknader avskrevet (avsluttet uten behandling)	5	3
Antall langtidsplass i institusjon ikke iverksatt til gitt garantidato	2	0
Innvilget langtidsopphold i institusjon	12	12
Avslag langtidsopphold i institusjon	0	0

Kostra nøkkeltall Helse- og omsorgstjenester

Nøkkeltall	Enhet	Kvinesdal		Kostra- gruppe 11	Landet uten Oslo	Flekkefjord
		2015	2019	2019	2019	2019
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	kr	32212	38794	34167	26232	39084
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	årsverk	405,5	399,1	377,9	304,5	461,6
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	35	35,9	34,6	29,3	37,6
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	prosent	80,1	81,3	78,9	81,1	80,6
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	prosent	100	100	94,2	99,4	100
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	4,1	4,1	5	4,4	4,5
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	10	11,5	12,2	11,4	12,2
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere	årsverk	10	9,7	10,6	9	11,6
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	årsverk	58,4	60,8	51,2	53	51,1
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	prosent	86,5	91,1	82,1	97,4	98,8

Publisert 16.03.2020

12.1 Enhet for habilitering

43,1 årsverk

39,402 mill.

Visjon:

«Vi skal skape mestring, aktivitet og livslyst, - via medvirkning, glede og omsorg.»

Enhet for habilitering yter tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Vi gir tjenester til mennesker med medfødte og/eller ervervede funksjonshemninger, utviklingshemning og forstyrrelser. I tillegg tildeler og yter enheten ulike tjenester til barn, praktisk bistand (hjemmehjelp), omsorgslønn og BPA.

Enhet for habilitering består av fire avdelinger:

- Avdeling for boligdrift som består av fire bofellesskap for personer med utviklingshemning. Bofellesskapene har bemanning hele eller deler av døgnet, og har samlet plass til 13 beboere. Personalet yter helsehjelp, praktisk bistand, praktisk bistand og opplæring.
- Avdeling for hjemmetjenester består av en personalbase som yter helsehjelp, praktisk bistand (hjemmehjelp) og praktisk bistand og opplæring til voksne personer som bor i egne hjem.
- Avdeling tjenester til barn og unge består av en personalbase som yter helsehjelp til barn som bor i private hjem. I tillegg har avdelingen en avlastningsbolig for barn og unge, og deres familier.
- Vikarsentralen som har egne ansatte som arbeider på tvers i alle avdelingene i enheten.

Enheden tildeler i tillegg BPA tjenester, avlastningstilbud i private hjem, støttekontakt og omsorgslønn.

Enheden benytter seg av tverrfaglig kompetanse for å gi individuelt tilpassede tjenester. Vi jobber tett sammen med den enkelte tjenestemottaker og deres representanter. Dette gir gode muligheter til å utforme, organisere og gjennomføre forsvarlige tjenester som er individuelt

tilpasset den enkeltes behov. Målet vårt er at våre brukere skal styre egen hverdag i størst mulig grad og oppnå mestring i eget liv.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	0 % avvik	0.28 % merforbruk	Endringer i brukergruppen gir store variasjoner i inntekter og utgifter som er vanskelig å forutse.
Sykefravær	>10%	11,07 %	Stort langtidsfravær. Ikke jobbrelatert.
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	100%	80 %	

Tjenestekvalitet

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Brukerundersøkelse	100%		Gjennomføres hvert andre år. Neste er i 2020.
Pårørende/brukerrepresentantundersøkelse	100%		Gjennomføres hvert andre år. Neste er i 2020.

Året 2019

Regnskapet for 2019 viser at enheten for første gang på mange år har et minimalt underskudd. Resultatet er bedre enn forventet og dette skyldes først og fremst at inntekter til ressurskrevende brukere er vanskelig å forutse.

I 2019 har enheten utvidet fra to til fire avdelinger. To nye avdelingsledere er blitt ansatt i 50 % stilling hver. Enheten har fått overført flere oppgaver fra andre enheter. Tjenester til barn og unge har blitt samlet i en enhet. I tillegg har enheten overtatt ansvaret for praktisk bistand

(hjemmehjelp) til hele kommunen. Brukergruppen som enheten gir tjenester til har med dette utvidet seg betraktelig.

Virksomhetsplan for 2019 hadde som tiltak at man skulle utrede muligheten for å samle bofellesskapsaktivitet i Bjørkelunden. Dette tiltaket har ikke blitt prioritert, da vi har hatt fokus på organisering og en god oppstart av nye tjenester i enheten.

Tiltak om å utrede mulighet for å bygge på Bjørkelunden 9 til ny avlastningsbolig er skrinlagt. Det skyldes stor pågang på avlastningstjenester og derav behov for en egen bolig til dette formålet.

Enheten har de siste årene hatt fokus på kompetanseheving. Deler av ledergruppen deltar i modulbasert lederutdanning via Høgskolen i Innlandet, og en avdelingsleder tar også master i helseledelse på Universitetet i Agder.

Vi har i 2019 videreført og videreutviklet bruken av velferdsteknologiske løsninger, som er en bidragsyter til at tjenestemottakerne opplever egenmestring, økt selvstendighet og livskvalitet i hverdagen.

Personer med utviklingshemning når i dag en høyere alder enn tidligere, samtidig som de også er disponert for en tidligere aldringsprosess. Enheten jobber kontinuerlig med å styrke kompetanse rundt aldring hos personer med utviklingshemning ved å ha fokus i personalmøter, ved kursing og videreutdannelser.

Enheten fikk i slutten av året ansvar for tjenester til barn og unge. Dette området er nytt og det vil være behov for kompetanseheving i avdelingen i tiden fremover.

Enheten har fortsatt et høyt sykefravær. Det jobbes med ved å ha tett oppfølging både i plenum og av den enkelte ansatte det gjelder spesifikk.

Brukergruppen er i stadig endring, noen faller fra mens andre kommer til. Disse endringene gir store utslag økonomisk når det er ressurskrevende brukere som tildeles tjenester.

Utfordringer fremover

Enhet for habilitering har gjennom flere år gått med et stort økonomisk underskudd. Videre vil det være nødvendig å jobbe målrettet for å holde økonomien i balanse.

Flere personer med utviklingshemming når i dag en høyere alder enn tidligere. Enheten har i dag flere eldre tjenestemottakere og andelen av eldre vil øke i årene fremover. Det er behov for en strategi for hvordan vi kan gi denne brukergruppen god kvalitet på tjenestene.

Det er behov for kompetanseheving og sykepleierkompetanse i avdeling tjenester til barn og unge. Rekruttering av sykepleiere til enheten er utfordrende.

Rettighetsfestet BPA gir enheten høye utgifter som det må tas høyde for i budsjett.

Enheten har et høyt sykefravær som gir store utgifter. Vi vil videre jobbe med å redusere sykefraværet ved fokus på nærvær og gjennom tilrettelegging for den enkelte ansatte.

Enheten vil ha stort fokus på å ta i bruk velferdsteknologi, med målsetting om økt selvstendighet for brukere, samtidig som det skal effektivisere driften.

Therese Netland

Vikar for enhetsleder

12.2 Åpen omsorg og rehabilitering

«Vakre, vennlige, vågale hver for seg – sammen dynamitt»

Enhetsleder **Torhild Kvinlaug**

75 årsverk fordelt på 111 ansatte. 54,852 mill.

Enhetens mål /visjon:

- Åpenhet og respekt
- Tilrettelegge for at brukeren i større grad blir en ressurs i eget liv.
- Brukere skal få mulighet til å leve hjemme så lenge som mulig og få støtte til å mestre hverdagen, på tross av sykdom og funksjonssvikt.
- Når livet går mot slutten, skal brukeren få god lindrende omsorg og pleie og kunne avslutte livet i eget hjem.

«å leve livet – hele livet».

Kort beskrivelse av enheten:

Åpen omsorg og rehabilitering tilbyr tjenester som hjemmesykepleie og hjemmehjelp til hjemmeboende eller beboere i omsorgshybler, som på grunn av sykdom eller funksjonshemming trenger nødvendig helsehjelp for å kunne bo hjemme.

Til hjemmeboende regnes også omsorgssentrene. Disse tilbyr 42 leiligheter/hybler. 22 leiligheter/hybler med heldøgns bemanning er plassert på Fjotland omsorgssenter og 10 leiligheter/ hybler med og uten heldøgns bemanning er plassert på Feda omsorgssenter.

Videre har enheten ansvar for hilseminister, syn/hørsel kontakt, brukerstyrt personlig assistent (BPA), kreft sykepleier, omsorgslønn, fysioterapeut (kommunal og på driftstilskudd), ergoterapeut, kontaktperson for innføring av velferdsteknologi kommunalt, interkommunalt samt regionalt, avdeling for vurdering og rehabilitering med 9 rom, herav 1 rom til lindring og 1 rom til kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH), hverdagsrehabiliterings team, tjenester til barn, ambulerende vaktmester og Visingsbolig for velferdsteknologi KVINA vita.

Økonomi og personal

Innsatsområde	Resultat indikator	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomistyring	Budsjettavvik	0 eller positivt avvik	102%	Merforbruk 1,2 mill
Arbeidsmiljø	Sykefravær	<7%	12,38	Radikal økning
	Hele stillinger 60-80-100%	Øke 4 stk ila året	6 økte i stillingsprosent	3 er økning til 100%
	Andel ansatte tilbudt medarbeidersamtale	100% skal bli tilbudt.	100% ble tilbudt	
	Svarprosent MUS	<75%	75%	

Tjenestekvalitet

Innsatsområde	Indikator	Mål	Resultat	Kommentar
Forebygging	Hjemmebesøk av helseminister	75%	100%	
Tjenestekvalitet	Kompetanseøkning Visning på KvinaVita Velferdsteknologiens ABC	80% av alle ansatte 19 stk	40% 19 stk	Noe mindre besøk på KVINA vita grunnet brann
E Læring	<ul style="list-style-type: none"> Første og andre skritt på veien Lindrende behandling Ernæring 	80% Gjennomført	85% Gjennomført	

Året 2019

Det har vært et spennende år for åpen omsorg og rehabilitering, alle avdelinger arbeider godt med kontinuerlig forbedring og effektivisering. Likevel har det vært et utfordrende år for hjemmetjenesten. Pågangen er stor og vi merker samhandlingsreformen for fullt. Stadig sykere pasienter skrives ut til hjemmet tidligere enn før og sykere enn før. Dette krever endring i struktur og måten vi jobber på. Selv om vi hver dag jobber med effektivisering kommer ikke resultatene over natten. Framskrivningen tilsier en radikal økning i hjemmetjenestene, likevel får hjemmetjenesten bare flere oppgaver, ikke flere hender.

Hverdagsrehabiliterings teamet har jobbet målrettet, tilbudet er nå veletablert.

Kreftsykepleier/ Koordinator er også på plass og vi får gode tilbakemeldinger både fra brukere, pårørende og spesialisthelsetjenesten. Vi har etablert et godt fagnettverk og samarbeid med kreft foreningen.

Enheten jobber målrettet med implementering av velferdsteknologi og er representert i ulike interkommunale/regionale prosjekter og piloteringer. Vi jobber med digitalisering (fornye, forenkle, forbedre) automatisering og kontinuerlig forbedring. KVINA vita er oppe og går igjen etter brann sommeren 19. Vi er etablert i nye lokaler på Coverks, koordinator for e helse og velferdsteknologi er og ansatt. I arbeidet med teknologi og innovasjon ser vi at det krever investeringer før vi kan hente gevinsten.

Vi satser på kompetanse og har flere ansatte som tar videreutdanning og master utdanning. Enheten møter utfordring når det gjelder tjenester til eldre med psykiatri og rus, da kommunen ikke har et tilbud til denne gruppen. Resultatet er at denne brukergruppen blir plassert på omsorgssentrene sammen med eldre. Tilbakemeldinger er at beboere som allerede bor ved omsorgssentrene trekker seg tilbake og blir urolige og redde.

Det tilbys en rekke aktivitetstilbud til bruker av tjenesten som basarer, sommerfester, grillfest med barnehage, kafe turer, by turer, gårds turer, trim for eldre mm.

Åpen omsorg og rehabilitering har dyktige, engasjerte, lojale, innovative medarbeidere som hver dag gjør en fremragende jobb for brukere av tjenesten. I 2019 har vi imidlertid hatt en radikal økning i sykefravær, dette skyldes en del uheldige medarbeidere som har fått en eller annen skade, men er heldigvis kommet sterkt tilbake. Vi har hatt mange gravide med komplikasjoner relatert til svangerskap. Dette har igjen ført til et merforbruk, da det er kostbart og i tillegg vanskelig med å skaffe vikarer som har utløst en del overtid.

Utfordringer fremover

- Demografi
- Ingen omsorgssenter med bemanning i sentrum (med unntak fra Bo).

Det er heller ingen kommunale leiligheter i tilknytting til Fjotland omsorgssenter. Det er behov for nærhet til tjenesten både i sentrum og på Fjotland på denne måten kan tjenesten drives mer effektiv og i tråd med enhetens ønske om bruker i fokus.

- Enheten vokser og blir større år for år, Utfordrende å administrere en så stor bredspektret enhet for enhetsleder og for avdelingsledere som stadig får utvidet ansvarsområder.
- Innsparings tiltak i den grad at det gjenstår lite handlingsrom inne egen ramme til utvikling av tjeneste tilbudet. Etter gjennomgang av Agenda Kaupang vises det at ressursene vi i Kvinesdal bruker i hjemmetjenesten er under landssnittet, når vi i tillegg får innsparingstiltak er det utfordrende å imøtekomme kommunens mål om å styrke hjemmetjenesten og legge til rette for at mennesker skal kunne bo lengre hjemme «lengre i eget liv»
- Systemer som ikke samhandler fører til mye dobbelt føringer, som ikke er effektivt bruk av ressursene
- Nasjonale målinger som Kostra er en utfordring for enheten. Rapporten viser hjemmetjenester for hele kommunen hvilket også gjelder boligbaserte tjenester, tjenester i levekår, samt to av boenhetene som er omsorgssenter sammen med Fjotland og Feda omsorgssenter. Dette gir et «galt» inntrykk av hjemmetjenestene da de ofte forbindes med hjemmesykepleien. Det er ikke mulig i Kostra rapportene og ta ut rapporter pr sted. Det samme gjelder for tjenesten praktisk bistand.
- Pasienter blir «skrevet» ut tidligere og tidligere fra spesialisthelsetjenesten. Andre enheter ønsker bistand fra hjemmesykepleien, dette gjør arbeidet for ansatte og ledelse utfordrende og koordinere, særlig innenfor gitte rammer da ikke kostnadene med et økt tjenestevolum kompenseres for.

12.3 Kvinesdal bo og dagsenter

Visjon:

Ví skaper stjernestunder.

Beskrivelse av virksomheten:

Består av 31 sykehjemsplasser, der av 7 er skjermet sykehjemsplasser for personer med demens. 14 plasser heldøgnsomsorgshybler for personer med demens. Dagsenter for hjemmeboende personer med demens, vikarsentral, fagkonsulent og storkjøkkendrift: som gjennomsnittlig lager 150 middager daglig. Til sammen 60,24 årsverk., 91 ansatte.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi Nettoramme 35 760	0 i balanse	5,75 % overforbruk	Kommentar i eget felt. *
Sykefravær	7	9,67	Økning på <u>1,26 %</u> fra 2018
Svarprosent Medarbeider undersøkelse Faktor 10 (2.hvertår, oddetall)	>75	55%	5 % oppgang fra forrige undersøkelse
Svar medarbeidersamtale	100%	100%	Alle avdelinger gjennomfører medarbeidersamtale
Faktor 10	Mål Norge:	Vårt resultat	
<i>Faktor 1 Oppgavemotivasjon / indre motivasjon</i>	4,3	4,6 ↑	Pil opp eller ned betyr fremgang eller tilbakegang fra 2017
<i>Faktor 2 Mestringstro</i>	4,3	4,4	
<i>Faktor 3 Selvstendighet/autonomi</i>	4,3	4,5 ↑	
<i>Faktor 4 Bruk av kompetanse</i>	4,3	4,6 ↑	
<i>Faktor 5 Mestringsorientert ledelse</i>	4,0	4,4 ↑	

Faktor 6 Rolleklarhet	4,3	4,6	
Faktor 7 Relevant kompetanseutvikling	3,7	4,3 ↑	
Faktor 8 Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5 ↑	
Faktor 9 Mestringsklima	4,1	4,5 ↑	
Faktor 10 Prososial motivasjon	4,7	4,9 ↑	
Snitt totalt	4,2	4,5↑	
Jobbe for hele stillinger internt i enheten 80/100	5 stk pr år	5 stk	En kontinuerlig prosess.

Brukerundersøkelse blir utført 2, hvert år, partall Meget høyt sykefravær på de største avdelingene. Nav refunderer grunnlønn og først etter 16 dager, refundere ikke: **natt/kveld/helg/helligdag**, . jf overforbruk. Ca 25 tusen koster de 16 første dager enheten, så kommer vikarutgifter med tillegg på toppen. (Disse to avdelingene har gj.snitt ca 6 årsverk borte hver dag). Enheten jobber kontinuerlig med å få redusert sykefravær

Målmatrixe tjenestekvalitet

Innsatsområde	Indikator	Mål
Livsgledesykehjem.	Enheten ble livsgledesykehjem sept.2014. RE sertifisert: 2015,2016,2017,2018 og 2019 . Alle de 9 kriterier må opprettholdes for å bli re sertifisert.	Godkjent resertifisering for 5. gang!
Det er mye god omsorg i rett organisering.	Se på oppgaver på avd.: kan ting endres for å lette hverdagen for de som jobber her og kan våre beboere få det enda bedre.	Fravær dessverre økt med 1,26 % fra 2018, stabile arbeidstakere gir bedre helsetjenester for våre beboere.
Sosiale entreprenører – innovative løsninger som frivillighet, velferdsteknologi og samskaping.	Er satt under forskjellige temaer i virksomhetsplan under andre faner.	Oppstart 2018 av pasientvarslingsystem. Opprettet fast dag med frivillige på avdelingene via vår fantastiske sanitetskvinner.
Fokus på faglig oppdaterte medarbeidere	Tilby kurs internt og eksternt innen enhetens satsningsområder. Oppfordre til videre- og etterutdanning Avdelingens handlingsplaner følges opp av avd. leder jevnlig gjennom postmøter og personalmøter og setter i gang tiltak.	Til sammen har våre medarbeidere tatt 557 elæringskurs fordelt på 102 deltakere. Videreutdanning innen kreftsykepleier/ demens og psykiatri. /ledelse: høgskole ! Mye kompetanseheving i 2019. Oppdatert kompetanseplan..
Gevinstrealisering jf varslingsanlegg	Se på hvilke gevinster ift unngåtte kostnader, spart tid og økt kvalitet.	Gevinstrealisering blir utført våren 2020, i løpet av 2019 økt kvalitet!
Det er mye god omsorg i rett organisering. Samskaping.	kan ting endres/ gjøre annerledes for å lette hverdagen for de som jobber her og at våre beboere får det enda bedre.	Ikke klart å redusere sykefravær, vi jobber tett på /tett på! Jobber med kartlegging av bygg Langtid.

Enhetens satsningsområder 2019:

- *Kompetanseheving innen demens/geriatri mm jf helse og omsorgsplan: **se faglig oppdaterte medarbeider!***
- *Implementere reformen «Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre.» (St.melding 15), 1. Et aldersvennlig Norge 2. Aktivitet og fellesskap 3. Mat og måltider 4. Helsehjelp 5. Sammenheng i tjenestene:
Livsgledekriteriene/Demensvennlig inneholder alt dette.*
- *Livsglede for eldre skal prege hele enheten, og vi skal jobbe med personsentrert omsorg og musikk og miljøbehandling: **Blitt re- sertifisert for 5. gang***
- ***Gjennomført en pasientsikkerhetskampanje – Fall via USHT Kristiansand.***
- ***Økt nærvær skal redusere sykefravær: mål ikke oppnådd, har økt fraværet i 2019.***
- ***Hoved kjøkken ønsker å bli best på ernæring innen Lister, Kontinuerlig prosess***
- ***En flerkulturell arbeidsplass: 8 forskjellige nasjonaliteter hos oss***
- ***Fått flere menn inn i omsorgsyirket: vi har 8 menn innen helse (3 av dem lærlinger)***
- ***Økt fagstillinger: 80/ 100 %.: 5 stk har fått økt sin stilling***
- ***Innført Velferdsteknologi (det nye sykesignalet), samt digitalisere løsninger.***

Året 2019

Alle avdelinger levere også sin egen årsrapport til enhetsleder. Vi er blitt re -sertifisert som Livsgledepsykehjem for 5. gang.

Redusert budsjettet med 850 000 i 2018, som har vært svært utfordrende i 2019 i tillegg til økt sykefravær.

Utfordringer fremover - fra virksomhetsplan 2020*

- Jobbe for hele enheten følger opp satsningsområder ned til hver enkelt medarbeider.
- Høyt sykefravær som utløser overforbruk da det ikke ligger i rammen.
- Har ingen undervisningsrom/grupperom/møterom/rom for selskapslokale
- Økning med pasienter med dobbeltdiagnoser: psykiatri/demens. Øke kompetansen til vårt helsepersonell.

- Bygget er gammelt (hovedbygget) og bære stor preg av dette. Skaper unødvendige tidstyver og forverret arbeidsmiljø for våre medarbeidere og dårligere bomiljø for beboere.
- Innsparing etter osthøvelprinsippet skaper mye mer adm. arbeid og vanskeligjør innsparing, enn å kutte stort. **Tydelige krav** fra politikere ved fremtidige innsparinger.

Enhetsleder Line Daastøl

04. mars - 20

12.4 Enhet for Levekår

Enhetsleder **Vigdis Hunsbedt**

Enhet for levekår hadde ved utgangen av året 59 ansatte fordelt på 45,4 årsverk.

Trygghet, egenmestring og kreativitet.

Vi skal bidra til at det er godt å bo i Kvinesdal kommune i alle livssituasjoner. utfordringer og ulikheter i levekår skal bedres ved forebygging og tidlig innsats, helhetlige og samordnede tjenester med nødvendig kompetanse og god kvalitet.

Enhet for levekår består av helsestasjonen, avdeling for psykisk helse, avdeling enslige mindreårige og tjenestekontoret. Enheten har ansvaret for all saksbehandling innen helse- og omsorgssektoren samt folkehelsekoordinator, frisklivssentralen og kvalitetsutvikling innen IKT i helse- og omsorgssektoren.

Resultater:

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	25.624.000	25.129.000 2%	Hovedårsaken til mindre forbruket er at tilskuddene til enslige mindreårige var større en forbruket.
Sykefravær	7,0%	4,2%	Oppnådd
Ansattes trivsel	5,0	5,6	Oppnådd
Svarprosent MUS	90%	90%	Oppnådd
Andel ansatte gjennomført medarbeidersamtale	90%	95%	Oppnådd

Tjenestekvalitet

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Frivillighet	Etablere selvhjelpsgruppe	Oppnådd	Selvhjelpsgruppen «Friminuttet» for pårørende ble opprettet i 2019
Kompetanseheving	Ansatte har rett kompetanse innen sine arbeidsområder.	Oppnådd	To ansatte fullførte videreutdanning som helsesykepleier. En ansatt tar mastergrad i ledelse og en i psykisk

			helsearbeid. Seks ansatte har fullført utdanning i kommunal rusbehandling og fire ansatte har tatt videreutdanning i nettverksarbeid.
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	Ingen avvik i forhold til lovpålagte oppgaver og nasjonale retningslinjer, interne og eksterne tilsyn.	Oppnådd	Har gjennomført helsekontroller, hjemmebesøk mm. til alle barn. Har jobbet med IP (individuell plan) og samarbeidet med andre sektorer.
Jordmortjenesten	Ingen avvik i forhold til lovpålagte oppgaver og retningslinjer	Oppnådd	Svangerskaps – og barselomsorgen er i tråd med nasjonale retningslinjer. Alle familier med nyfødte barn får hjemmebesøk av jordmor etter at de kommer hjem (helst innen 48 timer) og hjemmebesøk av helsesøster innen barnet er 14 dager.
Lege og psykolog i skolehelsetjenesten og avdeling psykisk helse. «Kommunebup)	Ansette lege og psykolog i skolehelsetjenesten Redusere henvisninger til spesialisthelsetjenesten. Gi rask hjelp til barn/unge/foresatte	Oppnådd Oppnådd	I 2019 var lege og psykolog ansatt på helsestasjonen. Flekkefjord og Kvinesdal kommune har felles psykolog for voksne i henholdsvis 60%-40% stilling. Henvisninger til barne- og ungdomspsykiatrien vurderes av ABUP og kommunen i fellesskap. Vi lager årlige samarbeidsavtaler.
Traumebasert omsorg og BTI (bedre tverrfaglig innsats)	Helsestasjonen jobber etter modell og metoder.	Oppnådd	Traumebasert omsorg og BTI er implementert i avdelingen.
Helsestasjon for ungdom	Videreføre tilbudet.	Oppnådd	Målgruppen er elever på ungdoms- og videregående skole og ungdom som er lærlinger eller er i arbeid.
FIT (feedback informerte tjenester)	Ansatte blir lært opp og tar i bruk programmet	Delvis oppnådd	Flere ansatte er kurst i og benytter FIT i arbeidet.
Recovery (metode/filosofi som	Alle ansatte jobber recovery	Devis oppnådd	Ansatte har deltatt på kurs, tar videreutdanning

vektlegger brukeren sin plan/sitt prosjekt og liv)	for å fremme brukerens bedringsprosess.		og har fokus på recovery. Det er et gjennomgående tema i oppfølging av bruker.
Rask psykisk helsehjelp	Tilbudet er lavterskel, og brukere får rask og riktig hjelp.	Oppnådd	Tilbudet ble opprettet i 2017. Brukere får tilbudt 5 vedtaksfrie samtaler.
Videreføre aktivitetstilbud/ oppfølging for personer med psykiske/ruslidelser.	Utvide aktivitetstilbudet. Gi økt oppfølging i bolig. Aktiv brukerdeltakelse.	Oppnådd	Det er jevnlig dialog med brukerne angående behovet for endret åpningstid. Brukere har fått økt hjemmehjelp og hjelp til å komme til avtaler som for eksempel. NAV, lege og tannlege.
Enslige mindreårige	Gi et godt bo- og omsorgstilbud. Bidra til integrering å hjelpe ungdommene ut i arbeid/utdanning	Oppnådd	I løpet av 2019 flyttet 3 ungdommer ut i egne leiligheter. Alle går på skole og de fleste har deltidsjobber.
Folkehelsearbeid	Folkehelsearbeid et er systematisk og kunnskapsbasert. Tenke «helse i alt vi gjør». Utjevne den sosiale helsegradienten		Det er større fokus enn tidligere på den sosiale gradienten inne helse, at helse er «ulikt fordelt» i befolkningen. De med lang utdanning og høy inntekt rapporterer gjennomgående å ha bedre helse enn de med kort utdanning og lavere inntekt. Denne ulikheten i helse har økt de siste årene uten at man vet årsaken til det. Det er gjort forberedelser til igangsetting av arbeidet med utarbeidelse av dokumentet Folkehelsekartlegging pågikk hele 2019.
Friklivssentralen			De fleste Frisklivs resepter kom fra fastlegene, og de fleste ønsker et tilbud om aktivitet i gruppe. Det blir utarbeidet en oversikt over gruppeaktiviteter som jevnlig oppdateres. Tilbudet om aktivitet i varmtvannsbassenget var populært, og har venteliste.

Trafikksikkerhetsarbeid			Arbeidet med å revidere kommunedelplan for trafikksikkerhet startet opp, og det ble nedsatt en arbeidsgruppe bestående av fire personer fra ulike sektorer: helse, kultur, teknisk og plan. Det er større fokus på det holdningsskapende arbeidet, noe som trafikksikkerhetsprosjektet <i>Kjør me ved</i> har hatt som hovedfokus. Dette pilotprosjektet ble avsluttet ved at studiematerialet ble ferdigstilt, men tenkes videreført som en del av det forebyggende trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen. Det samarbeidet for øvrig godt med Trygg Trafikk og Nullvisjonen Lister.
-------------------------	--	--	---

I all hovedsak ble målsettingene for 2019 oppnådd.

Vigdis Hunsbedt
Enhetsleder

12.5 NAV

Antall kommunale årsverk (faste)	8
Netto budsjettramme	15 213 000

Visjon: Vi gir mennesker muligheter

NAV Kvinesdal er et statlig og kommunalt partnerskap med totalt 13,6 årsverk fordelt på 15 ansatte. I tillegg har vi hatt prosjekt for ungdomslos for tettere oppfølging av ungdom som står utenfor utdanning og arbeid, samt jobbsjansen for de som ikke er i arbeid etter endt introduksjonsprogram for flyktninger.

Vi arbeider for at flere innbyggere i kommunen kommer i arbeid og utdanning og færre på passive stønader. NAV skal videre arbeide for å bedre levekårene til de vanskeligstilte, herunder holde et høyt fokus på barnefattigdom og sikre rett stønad til rett tid.

Økonomi og personal

Område	Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi	15 213 000	15 508 000	Avvik -1,94%. Kommentar til overforbruk er gitt i årsberetningen.
Sykefravær	<5%	2,22	
<u>Faktor 10</u>	<i>Mål Norge:</i>	Vårt resultat	
Oppgavemotivasjon / indre motivasjon	4,3	4,3	
Mestringstro	4,3	4,5	
Selvstendighet/autonomi	4,2	4,5	
Bruk av kompetanse	4,2	4,3	
Mestringsorientert ledelse	4,0	4,4	
Rolleklarhet	4,3	4,2	
Relevant kompetanseutvikling	3,7	3,9	
Fleksibilitetsvilje	4,1	4,6	
Mestringsklima	4,1	4,5	

Tjenestekvalitet

Område	2019	2018	2017
Antall sosialhjelpsmottakere	133	122	115
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp over 6mnd	26	15	19
Samlet stønadssum sosialhjelp (lån+bidrag)	2 989 300	2 553 509	2 518 291
Resultat for deltakere i arbeid/utdanning etter endt introduksjonsprogram	73%	92%	52%

Året 2019

Gjennom hele 2019 var alle ansatte involvert i arbeidsgrupper knyttet til etableringen av NAV Lister 2020.

Topplassering i Kommunebarometeret nok en gang

Kommunal rapport utarbeider hvert år et kommunebarometer for alle landets kommuner. Kvinesdal tok en 1.plass innen sosialtjeneste blant alle landets kommuner i 2019 for 2 året på rad!! I 2017 hadde vi en sterk plassering med 5. plass. Også for 2016 markerte vi oss bra med en 9.plass på sosiale tjenester.

Bosetting av flyktninger/introduksjonsordningen

I tråd med anmodning og vedtak i Kvinesdal kommune bosatte vi 13 flyktninger, 8 voksne og 5 barn. Flyktningene kom fra Syria, Afghanistan, Sudan og Eritrea, direkte fra flyktningeleirer. Overføring av integreringstilskudd fra IMDI til Kvinesdal kommune var på kr. 18 500 000 for 2019.

NAV er ansvarlige for Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger. I løpet av 2019 var 22 ferdige med programmet som har en varighet på 2-3 år. 13 av disse gikk til utdanning som grunnskole, videregående og universitet. De fleste gikk til helse og yrkesfaglige linjer. 3 gikk til arbeid, 2 flyttet, og 4 personer er aktive i arbeidsrettede tiltak via NAV. Dette gir et resultat på 73 % overgang til arbeid og utdanning.

Jobbsjansen

NAV har i 2019 styrke innsatsen mot innvandrere som ikke er kommet i jobb i løpet av introduksjonsprogrammet med en stilling som prosjektmedarbeider som følger deltakere tett opp ute på arbeidsplassen.

Arbeidsmarkedet

Gjennomsnitt for helt ledige av arbeidsstyrken var 1,95 % i Kvinesdal i 2019, mot et landssnitt på 2,25 og 2,35 for Agder. Lave sosialhjelpsutbetalinger må ses i sammenheng med dette, da flere gikk til arbeid og eller fikk mulighet for arbeidstrening i ordinære bedrifter.

Satsingsområder fremover

Digitalisering og gevinstrealisering

Enheten vil ha et stort fokus på å utnytte de fordeler som ligger i økt digitalisering og veiledning av våre brukere i slike løsninger, nettopp for å frigjøre tid til oppfølging av de innbyggerne som har behov for bistand for å komme i arbeid og utdanning. Som første kommune i Agder installerte vi Digisos, et program som gjør det mulig å søke sosialhjelp digitalt i 2019.

Ungdomsgaranti/Ungdomslos

Det vil fortsatt være et høyt fokus på ungdom, og det er innført en nasjonal ungdomsgaranti om at alle ungdommer under 30 år uten arbeid eller skole skal ha tilbud om aktivitet innen 8 uker. I 2019 har Kvinesdal videreført satsingen fra 2018 med en stilling som ungdomslos for å drive oppsøkende virksomhet og oppfølging av ungdom med hovedvekt på aldersgruppen 16-24 år. Dette er delvis prosjektfinansiert av Bufdir.

Utdanning

7 ansatte tok utdanningen Supported Employment gjennom universitetet i Agder som et ledd i å styrke satsingen i oppfølging av deltakere i ordinært arbeidsliv.